

แนวทางการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความ
มั่นคงของชาติ สู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒

โดย

พลตรี ธเนศ วงศ์ชะอุ่ม
ผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ ๒

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๐
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ
สู่การปฏิบัติ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒

ลักษณะวิชา ยุทธศาสตร์

ผู้วิจัย พล.ต.ธเนศ วงศ์ชะอุ่ม

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๐

เอกสารวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นจากการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ และเพื่อกำหนดแนวทางการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ ไปสู่การปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่าจากการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ พบว่าเป็นยุทธศาสตร์ที่เชื่อมต่อยุทธศาสตร์ฉบับเดิมคือยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐ ได้เพิ่มเติมประเด็นยุทธศาสตร์จากเดิม ๖ ประเด็นยุทธศาสตร์เป็น ๘ ประเด็นยุทธศาสตร์ ตามสถานการณ์ความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการใช้พลังอำนาจของชาติในด้านเศรษฐกิจและสังคม มาสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคง ตลอดจนได้น้อมนำศาสตร์พระราชาและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในรัชกาลที่ ๙ มาช่วยในการพัฒนาพื้นที่ เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น จากการศึกษาพบปัญหาในการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ๕ ด้าน ดังนี้ ๑. ด้านบุคลากรและการปฏิบัติงาน บุคลากรที่รับผิดชอบปฏิบัติงานยังขาดความรู้ความเข้าใจ และทักษะของการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ๒. ด้านกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง กฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้องบางประการเป็นอุปสรรคไม่สามารถรองรับกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป หรือไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งยังมีข้อจำกัดในการนำกฎหมายไปบังคับใช้ ๓. ด้านแผนงาน/โครงการและงบประมาณ หน่วยงานในระดับจังหวัดยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนงาน/โครงการด้านความมั่นคงในแผนพัฒนาจังหวัด และขาดการบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน ๔. ด้านกลไกการบริหารจัดการดำเนินงาน ขาดความเชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงาน ทั้งหน่วยงานส่วนกลางกับหน่วยงานระดับจังหวัดและระดับพื้นที่ ๕. ด้านการจัดทำฐานข้อมูล การจัดทำฐานข้อมูลเพื่อรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในระดับพื้นที่และจังหวัด ยังขาดความสมบูรณ์ไม่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ตลอดจนยังขาดความเชื่อมโยงของข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ และจากการศึกษาทำให้ทราบแนวทางการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ ไปสู่การปฏิบัติควรควรกำหนดขั้นตอนในการดำเนินงานเป็น ๖ ขั้นตอน ดังนี้ ๑. พันธกิจ ๒. สถานการณ์ภัยคุกคามความมั่นคง การประเมินความเสี่ยงและแนวโน้ม ๓. วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ ๔. แนวทางการติดตามและประเมินผล ๕. กลยุทธ์ และ ๖. แผนที่กลยุทธ์

Abstract

Title : Way of Changing the Strategy of Area Development to Support the Nation's Security to Practice in Areal Level in Second Army Area

Field : Strategy

Name : Major General Thanet

Course : NDC Class 60

This research is aimed to study the strategy of area development for support the country's security B.E. 2561 – 2564, and to study the problems caused by the change of the strategy of area development for support the country's security B.E. 2561 – 2564 to practice, and specify the ways to change the strategy in areas.

Changing from the previous strategy, B.E. 2556 – 2560, this strategy has more aspects from six aspects to eight aspects relying on the situation of security, and also the 20-year National Strategy B.E. 2560-2579 including the Twelfth National Economic and Social Development Plan B.E. 2560 – 2564, government's policies to utilize economic and social power to support the security development. Moreover, King Rama IX's science and sufficiency economy theory were brought to help develop the areas. According to the study, it was found that there were five problems of changing the strategy : 1. Operators lack of knowledge, comprehension, and skills to operate. 2. Some rules and laws are obstacles not conforming to the strategy. 3.The organizations in the areas lack the knowledge and comprehension of making plans and projects about the strategy. 4.There is a lack of cooperation between central authorities, provincial authorities, and areal authorities. 5. The data building is still not complete and not up-to-date. The study revealed the way to adjust the strategy of area development to support the nation's security B.E. 2561 – 2564 in areal level in the second army area. There are six steps for the operation: 1. Obligation, 2. the situation of security threats, 3. Vision and goal of strategy, 4. Ways to follow and evaluate the result, 5. Tactics, and 6. Tactic maps.

คำนำ

ปัญหาภัยคุกคามด้านความมั่นคงในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปัจจุบันมีลักษณะผสมผสานระหว่างปัญหาความมั่นคงรูปแบบดั้งเดิมกับปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่มีความสลับซับซ้อนและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่อย่างตลอดเวลา ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศโดยรวม ในช่วงที่ผ่านมาการดำเนินการแก้ไขปัญหาความมั่นคงดังกล่าว เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องเฉพาะพื้นที่จังหวัดชายแดนเป็นหลัก เช่น การป้องกันอธิปไตยของชาติตามแนวชายแดน การแก้ไขปัญหากรณีพิพาทเส้นเขตแดนไทย-กัมพูชา เป็นต้น ซึ่งสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นนอกจากจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อประชาชนที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดตอนในอีกด้วย

ผลจากการดำเนินงานที่ผ่านมา ได้รับความร่วมมือที่ดีจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง สามารถแก้ไขปัญหาและสาเหตุได้ในระดับที่น่าพอใจ แต่การดำเนินการยังขาดความต่อเนื่องและไม่เท่าทันต่ออัตราการเกิดของปัญหา ซึ่งมีสาเหตุมาจากการวางแผนขาดการบูรณาการเชิงพื้นที่เข้าด้วยกัน (Area Management) ทำให้การจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ขาดความเชื่อมโยงกับพื้นที่ที่ประสบกับปัญหา ตลอดจนการขับเคลื่อนที่ผ่านมายังไม่สามารถการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม

ดังนั้น ผู้วิจัย จึงได้ให้ความสำคัญในการศึกษา “แนวทางการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติสู่การปฏิบัติ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒” โดยยึดกรอบแนวคิดการแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคงในลักษณะเชิงพื้นที่ (Area base) ให้ความสำคัญกับพื้นที่ที่มีปัญหาภัยคุกคาม ซึ่งผ่านการพิจารณาร่วมกันของหน่วยงานความมั่นคงในระดับจังหวัดเป็นอันดับแรก ตลอดจนให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการในทุกระดับให้มีประสิทธิภาพและมีเอกภาพเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ยึดถือเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการดำเนินงานไปสู่การปฏิบัติที่เหมาะสม สอดคล้อง และเท่าทันต่อการสถานการณ์ปัญหาภัยคุกคาม ต่อไปในอนาคต

พลตรี

(ธเนศ วงศ์ชะอุ่ม)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๐

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๒
ขอบเขตของการวิจัย	๒
วิธีดำเนินการวิจัย	๓
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๓
คำจำกัดความ	๓
บทที่ ๒ ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	๕
ทฤษฎีการแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ	๕
แนวคิดยุทธศาสตร์	๘
แนวคิดความมั่นคง	๘
ยุทธศาสตร์ความมั่นคงของชาติ	๙
ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐	๑๐
นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๔	๑๒
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔	๑๓
ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔	๑๕
เอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๙
กรอบแนวคิดของการวิจัย	๒๐
บทที่ ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติและปัญหา ข้อขัดข้องการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ	๒๑
ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา	๒๑
สรุป	๒๗

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๔	๒๙
การวิเคราะห์ปัญหาและการกำหนดการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ	๒๙
วิเคราะห์ปัญหา	๒๙
กำหนดแนวทาง	๔๕
สรุป	๘๐
บทที่ ๕	๘๑
สรุป และข้อเสนอแนะ	๘๑
สรุป	๘๑
ข้อเสนอแนะ	๘๖
บรรณานุกรม	๘๘
ประวัติย่อผู้วิจัย	๙๐

สารบัญแนภาพ

แนภาพที่		หน้า
๒-๑	ครงสร้างการจ้ดกลไกการบริหารยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ เพื่อเสริมความมั่นคงแห่งชาติ	๑๗
๔-๑	สถิติ ปัญหาการลักลอบตัดไม้ ในพื้นที่ภาค ต่อ./น. เป็นรายจังหวัด	๓๕
๔-๒	สถิติปัญหายาเสพติด ในพื้นที่ภาค ต่อ./น. เป็นรายจังหวัด	๓๖
๔-๓	สถิติปัญหาภัยธรรมชาติ (น้ำท่วม) ในพื้นที่ภาค ต่อ./น. เป็นรายจังหวัด	๓๗
๔-๔	สถิติปัญหาภัยธรรมชาติ (แล้ง) ในพื้นที่ภาค ต่อ./น. เป็นรายจังหวัด	๓๘
๔-๕	สถิติปัญหาภัยธรรมชาติ (หนาว) ในพื้นที่ภาค ต่อ./น. เป็นรายจังหวัด	๓๙
๔-๖	สถิติปัญหาการแรงงานต่างด้าว ในพื้นที่ภาค ต่อ./น. เป็นรายจังหวัด	๔๐
๔-๗	สถิติปัญหาการหลบหนีเข้าเมือง ในพื้นที่ภาค ต่อ./น. เป็นรายจังหวัด	๔๑
๔-๘	สถิติปัญหาอื่นๆ (โรคระบาด) ในพื้นที่ภาค ต่อ./น. เป็นรายจังหวัด	๔๒
๔-๙	สถิติปัญหาการก่อการร้ายข้ามชาติในพื้นที่ภาค ต่อ./น. เป็นรายจังหวัด	๔๓
๔-๑๐	ร่างกรอบยุทธศาสตร์ระยะ ๒๐ ปี	๔๕
๔-๑๑	กลยุทธ์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในระดับพื้นที่ เขตกองทัพภาคที่ ๒	๖๖
๕-๑	ประเด็นยุทธศาสตร์ (๘ ข้อ) พมพ.ทภ.๒	๘๕
๕-๒	แผนที่กลยุทธ์	๘๖

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๔-๑	ความรุนแรงของแต่ละภัยคุกคาม	๕๙
๔-๒	การกำหนดลำดับคะแนนตามหลักเกณฑ์การจัดลำดับความสำคัญ พื้นที่เป้าหมาย	๖๐
๔-๓	การจัดลำดับความสำคัญการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคง ด้านยาเสพติด	๖๑
๔-๔	การจัดลำดับความสำคัญการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคง ตามปัญหาภัยคุกคามของพื้นที่	๖๑
๔-๕	การประมวลผล ดัชนีนำค่าน้ำหนักตามระดับภัยคุกคาม	๖๒
๔-๖	สรุปหลักเกณฑ์การจำแนกและจัดลำดับความสำคัญพื้นที่เป้าหมาย	๖๓
๔-๗	สรุปหลักเกณฑ์การจำแนกและจัดลำดับความสำคัญพื้นที่เป้าหมาย	๖๔
๔-๘	กรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ	๖๗
๔-๙	เกณฑ์การให้คะแนน	๖๙
๔-๑๐	แสดงตัวอย่างวิธีการคำนวณผลการประเมิน	๗๐
๔-๑๑	ตัวอย่างการประเมินผลหน่วย ตารางางสรุปผลการประเมินใน ๔ มิติ ๘ ตัวชี้วัด จำนวน ๑๐ มทบ.๒๐ จังหวัด	๗๕
๔-๑๒	อนุผนวก ๑ ประกอบแนวทางการประเมินแผนกลยุทธ์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริม ความมั่นคงของชาติ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ (พมพ.ทภ.๒) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑	๗๖
๕-๑	แนวทางการติดตามและประเมินผล	๘๕

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความมั่นคงของชาติ เป็นสภาพที่รัฐใดรัฐหนึ่งสามารถดำรงสภาพของรัฐนั้นๆ ได้ในทุกสภาวะการณ์ ไม่ว่าจะสภาวะนั้นจะเป็นเช่นไร ซึ่งความมั่นคงประกอบด้วย คนที่อยู่ภายในรัฐนั้น มีความเข้มแข็งทั้ง ทางร่างกาย ทางจิตใจและทางสติปัญญา และประกอบด้วยพื้นที่ที่มีความเข้มแข็ง หรือมีความอดทนต่อแรง กดดันต่าง ๆ ที่มากระทบในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านเอกราช อธิปไตย ด้านบูรณาการแห่งดินแดน รวมทั้งด้านการ ปกครองของประเทศและวิถีการดำเนินชีวิตของคน อีกทั้งจะต้องมีขีดความสามารถที่จะพร้อมเผชิญต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ก็คือมีความเข้มแข็งทั้งทางด้าน การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เมื่อคนมีความเข้มแข็งประกอบเข้ากับพื้นที่ที่มีความเข้มแข็งความมั่นคงย่อมเกิดขึ้นในพื้นที่นั้น

ในปัจจุบัน มิติปัญหาด้านความมั่นคง มิได้จำกัดความหมายอยู่เพียงเฉพาะปัญหา ความขัดแย้งระหว่างประเทศเท่านั้น แต่ครอบคลุมและขยายวงกว้างออกไปในหลายมิติในความหมายที่ว่าปัญหาใด ๆ ก็ตามที่มีผลกระทบต่อความเดือดร้อนของภาคประชาชนในวงกว้าง ล้วนเป็นปัญหา ด้านความมั่นคง ทั้งสิ้น ซึ่งปัญหาดังกล่าว จะส่งผลต่อเสถียรภาพความมั่นคงของประเทศอย่างมิอาจ หลีกเลี่ยงได้ การดำเนินการแก้ไขปัญหาคความมั่นคงของพื้นที่ชายแดนในอดีต มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหา โดยการใช้อำนาจทหารเป็นหลัก ต่อมาได้เริ่มมีแนวคิดในการประสานแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง เข้ากับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อสนับสนุนและแก้ไข ปัญหาความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และมีการขยายผลออกไปในหลายพื้นที่ อย่างไรก็ตามการดำเนินการยังขาดการบูรณาการ ในการปฏิบัติของส่วนราชการในพื้นที่ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องสำคัญที่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ต้องหันมาให้ความร่วมมือประสานการปฏิบัติร่วมกัน ทุกภาคส่วน ในการแก้ไขปัญหให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ยุทธศาสตร์การพัฒนาตามปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมั่นคง จึงเป็นแนวทางหนึ่ง ที่สำคัญให้ทุกหน่วยงานนำไปขยายผล สู่ประชาชนอย่างจริงจัง เพื่อสร้างจิตสำนึกด้านความพอเพียง บนหลักการ พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี ควบคู่ด้วยความรู้และคุณธรรม ที่จะนำไปสู่เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ที่สมดุลพร้อม รับมือต่อการเปลี่ยนแปลง การลดและป้องกันปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และเกิดความมั่นคงของประเทศชาติ

จากการที่สถานการณ์ที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงไป ในลักษณะผสมผสานระหว่างปัญหา ความมั่นคงในรูปแบบเดิมกับปัญหาความมั่นคงในรูปแบบใหม่ที่มีความซับซ้อน เชื่อมโยงและ หลากหลายแตกต่างตามภูมิสังคมแต่ละพื้นที่ การแก้ไขปัญหาก็จำเป็นต้องวิเคราะห์ประเมินปัญหา ของพื้นที่ให้ชัดเจนสอดคล้องตามความเป็นจริงและดำเนินการแก้ไขพร้อมกับการพัฒนาคนชุมชน พื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความเสี่ยงหรือมีปัญหาความมั่นคง สภาพความมั่นคงแห่งชาติ จึงได้กำหนด

ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ขึ้นเพื่อผลักดันให้เกิดการดำเนินงานอย่างบูรณาการในทุกภาคส่วนในลักษณะการพัฒนาประชารัฐเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ แก้ไขและลดเงื่อนไขของปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในระดับรากฐาน และพัฒนาความเป็นอยู่ของคนและชุมชนในพื้นที่เป้าหมายเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้คนมีจิตสำนึกด้านความมั่นคง และชุมชนในพื้นที่มีความพร้อมเผชิญกับปัญหาและเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและรักษาความมั่นคง ซึ่งทำให้เห็นถึงความ สำคัญดังกล่าว และมีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว ด้วยการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ สู่การปฏิบัติ เพื่อสร้างความชัดเจนและเป็นแนวทางให้หน่วยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดโครงการกิจกรรมรองรับให้มีความสอดคล้องเชื่อมกับความมั่นคงพื้นที่เป้าหมายและสามารถรองรับการติดตามประเมินผลจากกองทัพอากาศที่ ๒ ได้ต่อไป ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติสู่การปฏิบัติ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพอากาศที่ ๒” เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ต่อไปในการบริหารยุทธศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔
๒. เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นจากการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ
๓. เพื่อกำหนดแนวทางการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพอากาศที่ ๒ ไปสู่การปฏิบัติ

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ เฉพาะพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพอากาศที่ ๒ ศึกษาการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ปัญหาข้อขัดข้องในการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ และศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

๒. ขอบเขตประชากร

สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๕ คน และการจัดสัมมนา ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย

ผู้เชี่ยวชาญจากอดีตข้าราชการกองทัพบก	จำนวน ๒ คน
ผู้เชี่ยวชาญจากกองทัพบก	จำนวน ๔ คน
ผู้เชี่ยวชาญจากกระทรวงมหาดไทย	จำนวน ๒ คน
ผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัย	จำนวน ๒ คน

๓. ขอบเขตห้วงเวลา ในการวิจัยครั้งนี้จะใช้เวลาในการวิจัย ตั้งแต่ พ.ย.๖๐ - พ.ค.๖๑

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

๑. การรวบรวมข้อมูล

๑.๑ ข้อมูลทุติยภูมิ จะรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิดทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่างๆ เช่น ห้องสมุดวิทยาลัย ป้องกันราชอาณาจักร ห้องสมุด สภาความมั่นคงแห่งชาติ ห้องสมุดกองทัพภาคที่ ๒ และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

๑.๒ ข้อมูลปฐมภูมิ รวบรวมโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ในด้านการบริหารงานยุทธศาสตร์ จำนวน ๑๐ คน ได้แก่

๑.๒.๑ อดีต มทภ.๒	จำนวน ๒ คน
๑.๒.๒ ผู้ทรงคุณวุฒิ ทบ.	จำนวน ๑ คน
๑.๒.๓ มทภ.๒	จำนวน ๑ คน
๑.๒.๔ อธิการบดี/รองอธิการบดี	จำนวน ๒ คน
๑.๒.๕ รอง มทภ.๒	จำนวน ๒ คน
๑.๒.๖ ผวจ.	จำนวน ๒ คน

นอกจากนั้นยังมีการจัดสัมมนาผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง ๒๐ จังหวัดเพื่อเตรียมการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒

๒. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นหลักด้วยการนำข้อมูลทั้งหมดทุติยภูมิ และปฐมภูมิมาจัดระเบียบแล้ววิเคราะห์ร่วมกับแนวความคิดทฤษฎีที่กำหนด แล้วสังเคราะห์ออกมา เป็นแนวทางการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติสู่การปฏิบัติต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔
๒. ทำให้ทราบปัญหาไปสู่การแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ
๓. ทำให้ทราบแนวทางการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒

คำจำกัดความ

การแปลงยุทธศาสตร์	หมายถึง	การจัดทำแผนกลยุทธ์ตามขั้นตอนการบริการ ยุทธศาสตร์แบบครบวงจรตามการบริหารแบบเดมिंग (Deming Cycle) ต้องจัดระบบการบริหารให้ครบ ทั้ง ๔ ขั้นตอน ได้แก่ ๑. ขั้นตอนการวางแผน (Plan
-------------------	---------	---

การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคง	หมายถึง	or Planning) ๒. ขั้นตอนการนำแผนไปปฏิบัติ (Do or Implementation) ๓. ขั้นตอนการติดตามประเมินผล (Check or Evaluation) และ ๔. ขั้นตอนปรับมาตรฐาน (Act or Standardization) การพัฒนาที่มุ่งจัดและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่มีปัญหาความมั่นคงหรือพื้นที่ที่มีเงื่อนไขของปัญหาความมั่นคงหรือพื้นที่ที่อาจก่อให้เกิดปัญหาความมั่นคง โดยใช้กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งแผนหลักที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุนและเอื้ออำนวยต่อการสร้างความมั่นคงปลอดภัยและให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้
ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒	หมายถึง	พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพภาคที่ ๒
ยุทธศาสตร์	หมายถึง	ทิศทาง นโยบาย และกระบวนการที่องค์การตัดสินใจเลือกเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีวิสัยทัศน์เป็นตัวกำหนด
ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ	หมายถึง	ทิศทาง นโยบาย และกระบวนการที่องค์การตัดสินใจเลือกเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อการพัฒนาที่มุ่งจัดและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่มีปัญหาความมั่นคงหรือพื้นที่ที่มีเงื่อนไขของปัญหาความมั่นคงหรือพื้นที่ที่อาจก่อให้เกิดปัญหาความมั่นคง โดยใช้กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งแผนหลักที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุนและเอื้ออำนวยต่อการสร้างความมั่นคงปลอดภัยและให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้

บทที่ ๒

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ

๑. ขั้นตอนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์

๑.๑ ขั้นตอนแรกในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ คือ ขั้นตอนของการกำหนดพันธกิจ (Mission)

พันธกิจ หมายถึง กรอบ หรือขอบเขตการดำเนินงานของหน่วยงาน การกำหนดพันธกิจสามารถทำได้โดยนำภารกิจ (หรือหน้าที่ความรับผิดชอบ) แต่ละข้อที่หน่วยงานได้รับมอบหมาย ตั้งแต่แรกก่อตั้งมาเป็นแนวทาง ทั้งนี้ ผู้จัดทำต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าพันธกิจแต่ละข้อ มีความหมายครอบคลุมขอบเขตแค่ไหน และแต่ละข้อมีความแตกต่างกันอย่างไร เพื่อให้การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในขั้นตอนต่อไปเป็นไปอย่างสะดวก และถูกต้อง

๑.๒ ขั้นตอนที่สอง ขั้นตอนของการกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ให้กับหน่วยงาน

วิสัยทัศน์ หมายถึง สิ่งที่เราต้องการให้หน่วยงานเป็น ภายในกรอบระยะเวลาหนึ่งๆ โดยการจัดทำวิสัยทัศน์ของหน่วยงาน ควรกระทำเมื่อเราได้กำหนดพันธกิจของหน่วยงานเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จากนั้นจึงนำพันธกิจทั้งหมด มาพิจารณาในภาพรวม ว่าหน่วยงานจำเป็นต้องดำเนินการในเรื่องใดบ้างและเพื่อให้หน่วยงานสามารถบรรลุพันธกิจได้ครบถ้วนทุกข้อ หน่วยงานต้องมีความเป็นเลิศในด้านใดหรือความมุ่งมั่นไปในทิศทางใด

๑.๓ ขั้นตอนที่สาม การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategy issue)

ประเด็นยุทธศาสตร์ หมายถึง ประเด็นหลักที่ต้องคำนึงถึงต้องพัฒนาต้องมุ่งเน้นประเด็นยุทธศาสตร์นี้ สามารถทำได้โดยการนำพันธกิจแต่ละข้อมาพิจารณาว่าในพันธกิจแต่ละข้อนั้น หน่วยงานต้องการดำเนินการในประเด็นใดเป็นพิเศษ และหลังจากได้ดำเนินการดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ต้องการให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงในทิศทางใด ทั้งนี้ ในการจัดทำประเด็นยุทธศาสตร์ของแต่ละหน่วยงานนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำแผนบริหารราชการแผ่นดิน ของกระทรวงต้นสังกัด มาเป็นหลักประกอบการพิจารณาด้วย

๑.๔ ขั้นตอนที่สี่ คือ การกำหนดเป้าประสงค์ (Goal) ของแผนยุทธศาสตร์

เป้าประสงค์ หมายถึง สิ่งที่หน่วยงานปรารถนาจะบรรลุ โดยต้องนำประเด็นยุทธศาสตร์ มาพิจารณาว่า หากสามารถดำเนินการจนประสบความสำเร็จตามประเด็นยุทธศาสตร์แต่ละข้อแล้วใครเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ และได้รับประโยชน์อย่างไร ยกตัวอย่างเช่น เป้าประสงค์ของกรมสรรพากรประการหนึ่งคือ รัฐมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีเพียงพอในการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ จากตัวอย่างนี้ ผู้ได้รับประโยชน์คือภาครัฐ โดยได้ประโยชน์คือสามารถจัดเก็บภาษีได้มากพอที่จะนำไปพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ได้ นั่นเอง

๑.๕ ขั้นตอนที่ห้า ขั้นตอนของการสร้างตัวชี้วัด (Key Performance Identification)

ตัวชี้วัด หมายถึง สิ่งที่จะเป็นตัวบ่งชี้ว่าหน่วยงานสามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้ได้หรือไม่ ขั้นตอนนี้เราจะต้องพิจารณาหาปัจจัยที่เป็นตัวบ่งชี้ดังกล่าว และต้องใช้ถ้อยคำที่ชัดเจนทั้งในแง่ของคำจำกัดความและการระบุขอบเขต เช่น “จำนวนสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการในหนึ่งเดือน” เป็นต้น โดยตัวชี้วัดนี้จะถูกนำมาเป็นหลักในการกำหนดค่าเป้าหมายในลำดับต่อไป

๑.๖ ขั้นตอนที่หก ขั้นตอนของการกำหนดค่าเป้าหมาย (Target)

ค่าเป้าหมาย หมายถึง ตัวเลข หรือค่าของตัวชี้วัดความสำเร็จที่หน่วยงานต้องการบรรลุขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของการกำหนด หรือระบุไว้ในแผนงานนั้นๆ หน่วยงานต้องการทำอะไรให้ได้เป็นจำนวนเท่าไร และภายในกรอบระยะเวลาเท่าใดจึงจะถือว่าบรรลุเป้าหมาย เช่น ต้องผลิตนักสังคมสงเคราะห์เพิ่มเป็นจำนวน ๑,๒๕๐ คน ภายในระยะเวลา ๕ ปี เป็นต้น

๑.๗ ขั้นตอนที่เจ็ด ขั้นตอนสุดท้าย คือขั้นตอนของการกำหนดกลยุทธ์ (Strategy)

กลยุทธ์ หมายถึง สิ่งที่หน่วยงานจะดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์โดยกลยุทธ์นี้ จะกำหนดขึ้นจากการพิจารณาปัจจัยแห่งความสำเร็จ (critical success factors) เป็นสำคัญ กล่าวคือ ต้องพิจารณาว่าในการที่จะบรรลุเป้าประสงค์ข้อหนึ่งๆ นั้น มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อความสำเร็จ และเราจำเป็นต้องทำอย่างไรจึงจะไปสู่จุดนั้นได้

๒. การเขียนแผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map)

การเขียนแผนที่ยุทธศาสตร์นั้น เป็นการนำเอาแนวความคิดเรื่อง Balance Scorecard หรือการบริหารงานเพื่อให้เกิดผลสำเร็จอย่างรอบด้าน และเป็นเหตุเป็นผลต่อกันมาเขียนเป็นแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของมิติต่างๆ อย่างเป็นขั้นเป็นตอน โดยแผนที่ยุทธศาสตร์จะเป็นเสมือนแผนที่ที่จะคอยนำทางหน่วยงานให้สามารถปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ที่วางไว้ได้

ตัวอย่าง การบริหารงานของภาคเอกชน มักจะมุ่งเน้นความสำเร็จในด้านต่างๆ คือ Customer Perspective, Financial Perspective, Internal business Perspective, Learning and Growth Perspective

ส่วนการบริหารงานในภาครัฐซึ่งเป็นหน่วยงานหรือองค์กรที่จัดตั้งขึ้นมิใช่เพื่อจุดประสงค์ในการแสวงหาผลกำไร ก็จะมีมิติที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญแตกต่างกันไป โดยการบริหารงานของภาครัฐจะมุ่งเน้นความสำเร็จในด้านต่างๆ คือ

๒.๑ มิติทางด้านประสิทธิผล

ในมิติของประสิทธิผลนั้น หน่วยงานต้องพิจารณาว่า หากหน่วยงานได้ดำเนินการตามประเด็นยุทธศาสตร์ใดประเด็นหนึ่งจนเป็นผลสำเร็จแล้ว จะก่อให้เกิดผลดีต่อประเทศชาติ และสังคมส่วนรวมอย่างไรบ้าง

๒.๒ มิติทางด้านคุณภาพการบริการ

ในส่วนของมิติทางด้านคุณภาพการบริการนั้น ต้องพึงระลึกว่าการจัดทำบริการสาธารณะของภาครัฐนั้น มีกลุ่มเป้าหมายหลักที่ต้องคำนึงถึงอยู่ด้วยกัน ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มผู้รับบริการ (หรือประชาชน) และกลุ่มของภาคี (เช่น NGOs หน่วยงานภาครัฐอื่นๆ หรือหน่วยงานภาคเอกชน เป็นต้น)

การกำหนดคุณภาพการบริการนั้น จะเป็นการระบุว่าการที่จะส่งเสริม ผลักดันให้ประสิทธิผลที่เราตั้งไว้นั้นประสบความสำเร็จได้ ผู้รับบริการจะต้องได้รับประโยชน์ด้านใด จากหน่วยงาน เช่น ได้รับโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ได้รู้ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นต้น ตลอดจนการระบุถึงบทบาทของภาคี ว่าภาคีจะต้องให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของเรา อย่างไรในด้านใดบ้าง

๒.๓ มิติทางด้านประสิทธิภาพ

ในมิตินี้จะคำนึงถึงปัจจัยหรือทรัพยากรนำเข้า (Input) ในเชิงเปรียบเทียบกับ ผลผลิตที่ได้ (Output) กล่าวคือ หากหน่วยงานสามารถทำงานใดๆ ให้อัตราส่วนระหว่างทรัพยากร นำเข้ากับผลผลิตมีค่าน้อยได้เท่าใด ก็หมายถึงความมีประสิทธิภาพในการทำงานของหน่วยงานนั้นๆ มี มากเท่านั้น

ฐานคิดในการกำหนดประสิทธิภาพของงานนั้น ต้องเริ่มต้นที่ขอบเขตอำนาจ ของหน่วยงาน โดยให้ผู้เขียนแผนที่ยุทธศาสตร์ทำการระบุ หน่วยงาน กอง สำนัก ที่มีขอบเขตอำนาจ หน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์นั้นๆ ลงไปในแผนฯ แล้วทำการพิจารณาต่อไปว่า หน่วยงาน นั้นๆ ต้องรับผิดชอบดำเนินการอย่างไรบ้าง เพื่อให้ผู้รับบริการได้รับประโยชน์ต่างๆ และต้อง ดำเนินการอย่างไรเพื่อให้ภาคีให้ความร่วมมือกับหน่วยงาน ตามที่กำหนดไว้ในมิติด้านคุณภาพ การบริการ

๒.๔ มิติทางการพัฒนาองค์กร

ในส่วนนี้ หน่วยงานต้องหันกลับมาพิจารณาบทบาททัศนคติของตนเอง เพื่อให้ทราบว่าต้องมีการพัฒนาทักษะของบุคลากรในสังกัดในด้านใดบ้าง รวมถึงต้องมีการพัฒนาขีด ความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีขององค์กรอย่างไรบ้าง จึงจะทำให้หน่วยงานสามารถ ปฏิบัติงาน จนก่อให้เกิดประสิทธิภาพตามที่กำหนดไว้ได้

ในการเขียนแผนที่ยุทธศาสตร์นั้น นอกจากจะมีการเขียนแผนภาพแสดง ความสัมพันธ์ของปัจจัยในมิติต่างๆ แล้ว ยังมีการกำหนดตัวชี้วัด (KPI) ค่าเป้าหมาย และโครงการ ริเริ่มสร้างสรรค์ลงไปอีกด้วย

ในการเขียนแผนที่ยุทธศาสตร์นี้จะต้องมีการทำลูกศร เพื่อแสดงถึง ความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันของมิติและขั้นตอนต่างๆ โดยลูกศรจะลากจากปัจจัยที่เป็นเหตุไปยังปัจจัย ที่เป็นผลและจะสร้างลูกศรเฉพาะในส่วนที่ปัจจัยเหล่านั้นมีความสัมพันธ์เป็นเหตุเป็นผลกันโดยตรง เท่านั้น

การกำหนดตัวชี้วัดในแผนที่ยุทธศาสตร์นั้น ต้องมีการกำหนดทั้งในส่วนของ ตัวชี้วัดเหตุ และตัวชี้วัดผล โดยมักจะกำหนดตัวชี้วัดเริ่มจากมิติด้านประสิทธิผลเรื่อยไปจนถึงมิติด้าน การพัฒนาองค์กรตามลำดับ

แนวคิดยุทธศาสตร์

ในการที่จะบรรลุวิสัยทัศน์และทำให้ประเทศพัฒนาไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์นั้นจำเป็นต้องมีการวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะยาว และกำหนดแนวทางการพัฒนาของทุกภาคส่วนให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว เพื่อถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่องและมีการบูรณาการ และสร้างความเข้าใจถึงอนาคตของประเทศร่วมกันและเกิดการรวมพลัง ของทุกภาคส่วนในสังคมทั้งประชาชน เอกชน ประชาสังคมในการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อการสร้างและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติและบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนเป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือคติพจน์ประจำชาติ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อให้ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขัน มีรายได้สูงอยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วคนในชาติมีความสุข อยู่ดี กินดี สังคมมีความมั่นคงเสมอภาคและเป็นธรรม ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ ๒๐ ปีต่อจากนี้ไป จะประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ๑. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ๒. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ๔. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ๕. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ ๖. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศเพื่อให้ส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ อาทิ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนเฉพาะด้านต่างๆ เช่น ด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ฯลฯ แผนปฏิบัติการในระดับกระทรวงและในระดับพื้นที่ ให้มีความสอดคล้องกันตามห้วงเวลายาวนานจากนี้ยุทธศาสตร์ชาติจะใช้เป็นกรอบในการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอื่นๆ ของประเทศ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างมีเอกภาพให้บรรลุเป้าหมาย โดยจะต้องอาศัยการประสานความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ภายใต้ระบบประชารัฐ คือ ความร่วมมือของภาครัฐภาคเอกชน ภาคประชาชนและประชาสังคม ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จะได้มีการกำหนดเกี่ยวกับบทบาทของยุทธศาสตร์ชาติ และแนวทางในการนำยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ เพื่อที่ส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ จะสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องและบูรณาการ

แนวคิดความมั่นคง

ความมั่นคงแห่งชาติ หมายความว่า ภาวะที่ประเทศปลอดภัยจากภัยคุกคามต่อเอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขต สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน หรือที่กระทบต่อผลประโยชน์แห่งชาติหรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งความพร้อมของประเทศที่จะเผชิญสถานการณ์ต่างๆ อันเกิดจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ผ่านๆ มา มีคำว่า “ความมั่นคงของรัฐ” พระราชบัญญัติ ว่าด้วย การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ๒๕๕๕ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๙ ตอนที่ ๖) ใช้คำว่า “ความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร” และได้กล่าวถึงคำว่า “ความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร” หมายถึง “การให้อิทธิพลของชาติหรือสวัสดิภาพ ของประชาชน อยู่ในความมั่นคงและปลอดภัย รวมตลอดถึง การให้ประเทศดำรงอยู่ในการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร”

ความมั่นคงแห่งชาติหรือความมั่นคงของรัฐ หมายถึง “การที่ชาติหรือรัฐมีเอกราช สวัสดิภาพของสังคมและประชาชนอยู่ในความปลอดภัย อยู่ดีมีสุขมีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีระเบียบวินัย และมีวัฒนธรรม”

ปัจจัยสำคัญอันเป็นหลักของความมั่นคงแห่งชาติ ๕ ประการ

๑. ด้านการเมือง ได้แก่ มีรัฐบาลบริหารประเทศโดยชอบด้วยวิถีทางแห่งระบอบ การปกครอง รัฐบาลมีเสถียรภาพและปราศจากการบงการหรือบังคับข่มขู่จากภายนอกประเทศ รัฐบาลบริหารประเทศ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์แห่งชาติและจัดระบบงานราชการให้มีประสิทธิภาพ และปราบปรามการแสวงหาประโยชน์ในทางมิชอบ

๒. ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ จัดให้การประกอบการทางเศรษฐกิจมีความเจริญก้าวหน้า ส่งเสริมให้ประชาชนมีผลประโยชน์จากรายได้ทางเศรษฐกิจโดยยุติธรรม และลดความเหลื่อมล้ำ ในฐานะของบุคคลทางเศรษฐกิจจัดการให้เงินตรามีเสถียรภาพ

๓. ด้านสังคมจิตวิทยา ได้แก่ ส่งเสริมการศึกษาอบรมและการวิจัย ตลอดจนวิชาชีพ บำรุงส่งเสริมระเบียบวินัยและวัฒนธรรม เสริมสร้างให้ประชาชนมีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน จัดการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล การสาธารณสุข การอนามัยและสังคมสงเคราะห์ให้เพียงพอ และมีประสิทธิภาพ

๔. ด้านการทหาร ได้แก่ จัดให้มีกำลังรบ อาวุธยุทโธปกรณ์เพียงพอแก่การป้องกันรักษา เอกราชของชาติ ฝึกกำลังรบทุกประเภทให้มีสมรรถภาพ มีระเบียบวินัย มีความกล้าหาญ ตลอดจน ทำนุบำรุงให้ทหารกองหนุนอยู่ในสภาพพร้อมรบอยู่เสมอ (เช่น เรียกเข้ารับการฝึกในยามปกติเป็นครั้ง คราว เรียกเข้าฝึกร่วมกับกองทัพประจำการในการประลองยุทธในสนาม)

๕. ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงาน และสิ่งแวดล้อม จะต้องก้าวหน้า มีนักวิชาการที่มีคุณภาพจำนวนมาก มีการคิดค้นและวิจัยที่เป็นประโยชน์ในทุกๆ ด้านเพื่อการพัฒนา และการทดแทน

ยุทธศาสตร์ความมั่นคงของชาติ

ยุทธศาสตร์ความมั่นคงของชาติ มีเป้าหมายทั้งในการสร้างเสถียรภาพภายในประเทศ และช่วยลดภัยคุกคามจากภายนอก รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มประเทศอาเซียนและประชาคม โลกที่มีต่อประเทศ กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

๑. การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒. การปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศและพัฒนาความมั่นคงทางการเมืองขจัดคอร์รัปชัน สร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม

๓. การรักษาความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยภายใน ตลอดจนการบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนและชายฝั่งทะเล

๔. การพัฒนาระบบ กลไก มาตรการและความร่วมมือระหว่างประเทศทุกระดับ และรักษาคุณภาพความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่

๕. การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพ การผนึกกำลังป้องกันประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศสร้างร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ

๖. การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติและระบบบริหารจัดการภัยพิบัติรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

๗. การปรับกระบวนการทำงานของกลไกที่เกี่ยวข้องจากแนวตั้งสู่แนวระนาบมากขึ้น

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๘๐

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เป็นแผนการพัฒนาประเทศที่จะกำหนดกรอบและแนวทางการพัฒนาให้หน่วยงานของรัฐทุกภาคส่วนต้องทำตาม เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือตามคติพจน์ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยมีระยะเวลาบังคับนานถึง ๒๐ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐-๒๕๗๙

ตามร่างยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี มีการแบ่งยุทธศาสตร์ออกเป็น ๖ ด้าน คือ

๑. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
๒. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
๔. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม
๕. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๖. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

การพัฒนาประเทศ ระยะ ๒๐ ปี มีเป้าหมายให้ประเทศไทยมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ที่เข้มแข็ง เป็นศูนย์กลางและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชน ระบบการเมืองที่มั่นคงเป็นกลไกที่นำไปสู่การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใส ตามหลักธรรมาภิบาล สังคมมีความปรองดองและความสามัคคี สามารถผนึกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศ ชุมชนมีความเข้มแข็ง ครอบครัวมีความอบอุ่น ความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคง พอเพียงกับการดำรงชีวิต มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน โดยขับเคลื่อน การปฏิรูปการพัฒนาระบบ และกลไกการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นรูปธรรม ตามกรอบนโยบายรัฐบาล ๑๑ ด้าน ประเด็นปฏิรูปของคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ๓๗ วาระการปฏิรูป ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

นโยบายรัฐบาล ๑๑ ด้าน

๑. การปกป้องเขตอุตสาหกรรมชายฝั่ง
๒. การรักษาความมั่นคงของประเทศ
๓. การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ
๔. การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
๕. การยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุขและสุขภาพของประชาชน
๖. การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ
๗. การส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน
๘. การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และพัฒนา และนวัตกรรม
๙. การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
๑๐. การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล และการป้องกันปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในภาครัฐ
 ๑๑. การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
 - ประเด็นปฏิรูปของสภาพปฏิรูปแห่งชาติ ๓๗ วาระการปฏิรูป
 - วาระปฏิรูปที่ ๑ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
 - วาระปฏิรูปที่ ๒ การเข้าสู่อำนาจ/ระบบพรรคการเมือง
 - วาระปฏิรูปที่ ๓ การปรับโครงสร้างอำนาจส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น
 - วาระปฏิรูปที่ ๔ การปฏิรูประบบงบประมาณ
 - วาระปฏิรูปที่ ๕ การเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการบริหารงานแห่งรัฐ
 - วาระปฏิรูปที่ ๖ กิจการตำรวจ
 - วาระปฏิรูปที่ ๗ การปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม (วาระการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ)
 - วาระปฏิรูปที่ ๘ การปฏิรูประบบและโครงสร้างภาษี
 - วาระปฏิรูปที่ ๙ แนวทางการปฏิรูประบบการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจ
 - วาระปฏิรูปที่ ๑๐ ระบบพลังงาน
 - วาระปฏิรูปที่ ๑๑ การปฏิรูปที่ดินและการจัดการที่ดิน
 - วาระปฏิรูปที่ ๑๒ การผูกขาดและการแข่งขันที่เป็นธรรม
 - วาระปฏิรูปที่ ๑๓ การปฏิรูปการเงินฐานรากและสหกรณ์ออมทรัพย์
 - วาระปฏิรูปที่ ๑๔ การปฏิรูปภาคเกษตร
 - วาระปฏิรูปที่ ๑๕ การสร้างสังคมผู้ประกอบการ
 - วาระปฏิรูปที่ ๑๖ ระบบการจัดการศึกษา
 - วาระปฏิรูปที่ ๑๗ ระบบการคลังด้านการศึกษา (ด้านอุปสงค์)
 - วาระปฏิรูปที่ ๑๘ ระบบการเรียนรู้
 - วาระปฏิรูปที่ ๑๙ การกีฬา

- วาระปฏิรูปที่ ๒๐ ระบบวิจัยเพื่อเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของประเทศ
- วาระปฏิรูปที่ ๒๑ ระบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อโครงสร้างพื้นฐานทางนวัตกรรมของประเทศ
- วาระปฏิรูปที่ ๒๒ ระบบบริการสาธารณสุข
- วาระปฏิรูปที่ ๒๓ ระบบส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคใหม่ ๆ
- วาระปฏิรูปที่ ๒๔ ระบบการคลังด้านสุขภาพ
- วาระปฏิรูปที่ ๒๕ ระบบการบริหารจัดการทรัพยากร
- วาระปฏิรูปที่ ๒๖ การจัดการภัยพิบัติตามธรรมชาติภาวะโลกร้อน
- วาระปฏิรูปที่ ๒๗ การปฏิรูปเพื่อรับมือวิกฤตการณ์น้ำทะเลขึ้นสูงและแผ่นดินทรุดพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
- วาระปฏิรูปที่ ๒๘ ระบบเพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็ง
- วาระปฏิรูปที่ ๒๙ สวัสดิการสังคม เรื่อง การปฏิรูประบบสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประเทศไทย
- วาระปฏิรูปที่ ๓๐ สังคมสูงวัย
- วาระปฏิรูปที่ ๓๑ การคุ้มครองผู้บริโภค
- วาระปฏิรูปที่ ๓๒ การกำกับดูแลสื่อ
- วาระปฏิรูปที่ ๓๓ สิทธิเสรีภาพสื่อบนความรับผิดชอบ
- วาระปฏิรูปที่ ๓๔ การป้องกันการแทรกแซงสื่อ
- วาระปฏิรูปที่ ๓๕ ศิลปวัฒนธรรม เพื่อสร้างคุณค่า และมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
- วาระปฏิรูปที่ ๓๖ ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนาเพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม
- วาระปฏิรูปที่ ๓๗ ปฏิรูปการแรงงาน

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๔

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเป็นนโยบายระดับชาติ กำหนดขึ้นเพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการด้านความมั่นคงของภาครัฐในระยะ ๗ ปี โดยได้ประเมินสถานะแวดล้อมทางภูมิรัฐศาสตร์ สถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงนำไปสู่การกำหนดทิศทางการดำเนินการเพื่อรักษาผลประโยชน์และความมั่นคงของประเทศ ทั้งนี้ **นโยบายความมั่นคงแห่งชาติฉบับใหม่ได้กำหนดลำดับความสำคัญ** โดยพิจารณาความเสี่ยงและผลกระทบต่อความมั่นคงที่เป็นแกนหลักของชาติ ซึ่งส่งผลต่อ ความอยู่รอดปลอดภัยของชาติและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในด้านต่างๆ และภูมิคุ้มกันของชาติ ในภาพรวมเป็น “เกณฑ์สำคัญ” โดยกำหนดความสำคัญเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่ ๑ **นโยบายเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแกนหลักของชาติ** และส่วนที่ ๒ **นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทั่วไป** ซึ่งการจัดสรรทรัพยากรจะให้น้ำหนักต่อนโยบายเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแกนหลักของชาติเป็นลำดับสำคัญในระดับต้น แต่ทั้งนี้ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ

ทั้งสองส่วนต้องได้รับการขับเคลื่อนไปพร้อมกัน เพื่อให้เกิดภาพแห่งความสำเร็จโดยรวมและสามารถรักษาผลประโยชน์แห่งชาติได้อย่างครบถ้วนทั้งเสถียรภาพความเป็นปึกแผ่นของประเทศ และการมีจุดยืนที่ชัดเจนเหมาะสม ซึ่งจะทำให้ประเทศมีเกียรติและศักดิ์ศรีในประชาคมโลก

กรอบความคิดหลักในการกำหนดนโยบาย ได้คำนึงถึงค่านิยมหลักของชาติ ซึ่งเป็นสิ่งที่คนในชาติ จะต้องยึดถือและพึงรักษาไว้ร่วมกัน และผลประโยชน์แห่งชาติ ซึ่งเป็นความมุ่งประสงค์ของชาติ ที่จะทำให้ค่านิยมหลักของชาติดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงต่อเนื่อง

ส่วนที่ ๑ นโยบายเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแก่นหลักของชาติ

๑. เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒. สร้างความเป็นธรรม ความปรองดอง และความสมานฉันท์ในชาติ

๓. ป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ส่วนที่ ๒ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทั่วไป

๔. จัดระบบการบริหารจัดการชายแดนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาข้ามพรมแดน

๕. สร้างเสริมศักยภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ

๖. ปกป้อง รักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

๗. จัดระบบ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง

๘. เสริมสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันความมั่นคงภายใน

๙. เสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยการทุจริตคอร์รัปชัน

๑๐. เสริมสร้างความมั่นคงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและไซเบอร์

๑๑. รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

๑๒. เสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร

๑๓. พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ

๑๔. เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ

๑๕. พัฒนาระบบงานข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ

๑๖. เสริมสร้างดุลยภาพในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) กำหนดขึ้นจากยุทธศาสตร์ ๖ ด้าน ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยกำหนดแนวทางที่สอดคล้องและตอบสนองเป้าหมายในระยะ ๕ ปี เป็นการวางพื้นฐานให้สามารถสานต่อการพัฒนาประเทศในระยะต่อไปที่สนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยใช้หลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการขับเคลื่อนการพัฒนา ปัจจัยพื้นฐานและการแก้ปัญหาสำคัญที่เป็นรากเหง้าของปัญหา อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะ ๒๐ ปี ทั้งนี้ยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ประกอบด้วย ๑๐ ยุทธศาสตร์ ซึ่งแบ่งเป็น ๖ ยุทธศาสตร์การพัฒนา และ ๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นฐานที่เป็นกลไกสนับสนุนการดำเนินงานของ ๖ ยุทธศาสตร์แรก

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่ง

และยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและ
ธรรมาภิบาล ในสังคมไทย

- ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์
- ยุทธศาสตร์ที่ ๘ การพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีวิจัย และนวัตกรรม
- ยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาภาคเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ
- ยุทธศาสตร์ที่ ๑๐ ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

การพัฒนาประเทศตามแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมา ส่งผลให้ประเทศไทยมีระดับการพัฒนาที่สูงขึ้นตามลำดับ ได้แก่ เศรษฐกิจไทยมีขนาดใหญ่ขึ้น มีฐานการผลิตและบริการที่มีความเข้มแข็งและโดดเด่นในหลายสาขา และความร่วมมือกับมิตรประเทศ ทั้งในรูปทวิภาคีและพหุภาคี รวมถึงความร่วมมือกับประเทศในอนุภูมิภาคและอาเซียนมีความเข้มข้น และชัดเจนขึ้น ขยายโอกาสด้านการค้าและการลงทุนของไทยเพิ่มขึ้น ในขณะที่โครงสร้างพื้นฐานมีการพัฒนาครอบคลุมมากขึ้น และการบริการทางสังคมทุกด้านที่มีความครอบคลุมทั่วถึงทำให้รายได้ประชาชนสูงขึ้นปัญหาความยากจนลดลง และคุณภาพชีวิตประชาชนดีขึ้น

อย่างไรก็ตาม โครงสร้างเศรษฐกิจไทยมีความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจและสังคมโลก มากขึ้น จึงทำให้มีความอ่อนไหวและผันผวนตามปัจจัยภายนอก ในขณะที่ความสามารถในการแข่งขันปรับตัวช้า เนื่องจากการยกระดับห่วงโซ่มูลค่าการผลิตเกษตร อุตสาหกรรม และบริการสู่การใช้ องค์ความรู้ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมยังดำเนินการได้น้อย ทำให้ฐานการผลิตเกษตร อุตสาหกรรม และบริการมีผลิตภาพการผลิตต่ำ ประกอบกับประเทศไทยยังประสบปัญหาคุณภาพ ในเกือบทุกด้าน ที่สำคัญได้แก่ คุณภาพคน คุณภาพการศึกษา คุณภาพบริการสาธารณะและบริการ สาธารณสุข สังคมไทยยังมีความเหลื่อมล้ำสูง ก่อให้เกิดความแตกแยก

นอกจากนี้ทรัพยากรธรรมชาติที่ร่อยหรอและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว มีภาวะ ขยะล้นเมือง และการบริหารจัดการน้ำยังไม่เป็นระบบโครงข่ายที่สมบูรณ์ ในขณะที่ความเสี่ยง และผลกระทบที่เกิดจากสภาพภูมิอากาศผันผวนมีความรุนแรงมากขึ้น ทำให้กฎเกณฑ์และ กฎระเบียบของสังคมที่เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความเข้มงวดมากขึ้น ซึ่งส่วนหนึ่งสะท้อนถึงปัญหาการจัดการภาครัฐ ที่ขาดประสิทธิภาพเพราะการบริหารจัดการยังขาด เอกภาพ และการปฏิรูปกฎหมายเพื่อพัฒนาประเทศยังล่าช้า

ดังนั้น การพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จำเป็นต้องมีการเตรียม ความพร้อม เพื่อวางรากฐานของประเทศในระยะยาวให้มุ่งต่อยอดผลสัมฤทธิ์ของแผนที่สอดคล้อง เชื่อมโยงและรองรับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องกันไปตลอด ๒๐ ปี ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙)

ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๔

การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ หมายความว่า การพัฒนาที่มุ่งขจัดและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่มีปัญหาความมั่นคง หรือพื้นที่ที่มีเงื่อนไขของปัญหาความมั่นคง หรือพื้นที่ที่อาจก่อให้เกิดปัญหาความมั่นคง โดยใช้กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งยุทธศาสตร์/แผนหลักที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุนและเอื้ออำนวยต่อการสร้างความมั่นคงปลอดภัยและให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้

๑. วิสัยทัศน์

“คน ชุมชน และพื้นที่เป้าหมายมีการพัฒนามีจิตสำนึกความมั่นคงมีภูมิคุ้มกันสามัคคีปรองดอง สามารถพัฒนาร่วมกับประเทศรอบบ้าน เพื่อความมั่นคงปลอดภัย และประโยชน์สุขของประชาชน”

๒. เป้าประสงค์

การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติเป็นการดำเนินงานในเชิงพื้นที่ประสานเชื่อมโยงกับการดำเนินงานระดับกระทรวง/กรม มุ่งป้องกันและแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาภัยคุกคาม สภาพพื้นที่และบริบทความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ จึงกำหนดเป้าหมายดำเนินงานดังนี้

๒.๑ พื้นที่พัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงได้น้อมนำศาสตร์พระราชาและแนวพระราชดำริมาเป็นแนวทางในการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงขยายผลโครงการพระราชดำริสู่ประชาชนในพื้นที่เป้าหมายเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตสืบสานเรียนรู้และขยายผลศาสตร์พระราชาและหลักการทรงงานสู่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ พร้อมไปกับสร้างแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้ในลักษณะพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิตตามภูมิสังคม

๒.๒ คน ชุมชนในพื้นที่เป้าหมายมีจิตสำนึกด้านความมั่นคง ได้รับการพัฒนาความเป็นอยู่ให้พออยู่พอกิน มีโอกาสในการเข้าถึงบริการพื้นฐานและองค์ความรู้ต่างๆ ในการดำรงชีวิตพึ่งตนเองได้และมีภูมิคุ้มกัน มีการจัดระเบียบและพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมตามแนวทางพระราชรัฐ

๒.๓ พื้นที่ชายแดน ชายฝั่งทะเล เกาะแก่ง และพื้นที่สูง มีการจัดระบบการป้องกันและพัฒนาเพื่อจัดระเบียบ ดังนี้

๒.๓.๑ พื้นที่ชายแดน ที่มีเงื่อนไขหรือแนวโน้มปัญหาความมั่นคงได้รับการจัดระเบียบในลักษณะการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ มีการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริในการเสริมสร้างความมั่นคงตามแนวชายแดน จัดระบบและระเบียบประชากรและชุมชน เสริมสร้างระบบป้องกันตนเองและพัฒนาประสิทธิภาพระบบการสัญจรข้ามแดน และเร่งรัดการพัฒนาหมู่บ้านเป้าหมาย โดยใช้การบูรณาการจากทุกภาคส่วน

๒.๓.๒ พื้นที่ชายฝั่งทะเลและเกาะแก่ง มีการจัดระเบียบพื้นที่ เพื่อคุ้มครองป้องกัน และรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยใช้การบูรณาการจากทุกภาคส่วน ระบบ กลไกการช่วยเหลือบรรเทา สาธารณภัยในทะเล และการสัญจรข้ามแดนมีการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทุกภาคส่วนมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในการใช้ประโยชน์ทางทะเลเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๓.๓.๓ พื้นที่สูง มีการจัดระเบียบ พัฒนาคนชุมชนบนพื้นที่สูงตามแนวพระราชดำริ บุคคลบนพื้นที่สูงได้รับการสำรวจ ตรวจสอบ และพิจารณาให้สัญชาติไทยเร็วยิ่งขึ้น เกิดความรู้ความเข้าใจ มีความรักและหวงแหนแผ่นดินไทย รวมทั้งมีการจัดระเบียบการจัดตั้งถิ่นฐาน เพื่อให้คนบนพื้นที่สูง ได้รับการพัฒนาความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๒.๔ หน่วยงานของรัฐและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีองค์ความรู้และความเข้าใจด้านการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคง สามารถนำนวัตกรรมมาใช้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งสามารถใช้แนวทางสันติวิธี กระบวนการยุติธรรมชุมชน มาจัดการความขัดแย้ง สนับสนุนการดำเนินงานเพื่อเสริมความมั่นคงการป้องกันและแก้ไขปัญหา ที่กระทบต่อความมั่นคง

๒.๕ คน ชุมชนในพื้นที่เป้าหมายมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติตามแนวพระราชดำริ มีการจัดตั้งถิ่นฐานตามแนวทางการอยู่ร่วมกันของคนและป่า มีการใช้ประโยชน์ที่ดิน พร้อมไปกับการป้องกันแก้ไขปัญหาทรัพยากรดินเสื่อมโทรม และกำหนดเขตพื้นที่อนุรักษ์อย่างชัดเจน รวมทั้ง มีการป้องกันรักษาการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล

๒.๖ จังหวัดชายแดนไทยกับจังหวัดชายแดนประเทศรอบบ้าน ทั้งในระดับชุมชน ท้องถิ่น มีความสัมพันธ์และความร่วมมือที่เข้มแข็ง ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม มีบทบาท และบูรณาการ การทำงานร่วมกันในการส่งเสริม ประสานความร่วมมือ และสร้างความสัมพันธ์กับประเทศรอบบ้าน บนพื้นฐานของกระบวนการคิดในฐานะการเป็นพลเมืองโลก

๒.๗ การบริหารจัดการดำเนินงานพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติมีเอกภาพ และประสิทธิภาพ บุคลากรในพื้นที่การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงเกิดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจน ในยุทธศาสตร์และแผนที่เกี่ยวข้อง มีทักษะการบริหาร การวางแผน การแลกเปลี่ยนข้อมูลและ มีตัวชี้วัดร่วมที่ชัดเจนในการดำเนินงานทุกระดับ เกิดการบูรณาการและพัฒนาในพื้นที่เป้าหมายได้อย่างแท้จริง

๓. ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยุทธศาสตร์การสืบสานเรียนรู้และขยายผลการพัฒนา ด้วยศาสตร์พระราชာเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างศักยภาพและภูมิคุ้มกันของคน ชุมชน และพื้นที่เป้าหมาย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาและป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ ชายแดน พื้นที่ชายฝั่งทะเลเกาะแก่ง และชุมชนพื้นที่สูง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์ความรู้การพัฒนาเพื่อเสริม ความมั่นคง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงด้วยมิติวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการจัดการโดยสันติวิธี

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างฐานความมั่นคงของทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมเพื่อความสมดุลมั่นคง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๗ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง และการพัฒนากับประเทศรอบบ้าน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๘ ยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
๔. พันธกิจ

แผนภาพที่ ๒-๑ : โครงสร้างการ จัดกลไกการบริหารยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคง แห่งชาติ

ที่มา : กรมกิจการชายแดนทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย, ๒๕๖๐

๔.๑ ให้มีคณะกรรมการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ เรียกโดยย่อว่า “ทพท.ทภ.๒” โดยมีองค์ประกอบตามที่กำหนดในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๕๘ ซึ่งกำหนดให้ คณะกรรมการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ ประกอบด้วย

๔.๑.๑ แม่ทัพภาคที่ ๒ เป็นประธานกรรมการ

๔.๑.๒ รองแม่ทัพภาคที่ ๒ ซึ่งแม่ทัพภาคที่ ๒ มอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการคนหนึ่ง

๔.๑.๓ เสนาธิการกองทัพภาคที่ ๒ เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง

๔.๑.๔ กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๒ ผู้แทนกรมกิจการชายแดนทหาร ผู้บัญชาการกองกำลังสุรศักดิ์มนตรี ผู้บัญชาการกองกำลังสุรนารี ผู้บัญชาการหน่วยเรือรักษาความสงบเรียบร้อยตามลำแม่น้ำโขง ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาภาค ๒ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาภาค ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา รองเสนาธิการกองทัพอากาศที่ ๒ ซึ่งเสนาธิการกองทัพอากาศที่ ๒ มอบหมาย ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา ผู้ว่าราชการจังหวัดบึงกาฬ ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร ผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ว่าราชการจังหวัดเลย ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองบัวลำภู ผู้ว่าราชการจังหวัดอำนาจเจริญ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี และผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี

๔.๑.๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านความมั่นคง การบริหารการปกครองการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการต่างประเทศ จำนวนไม่เกินห้าคน เป็นกรรมการให้ผู้อำนวยการกองเสนาธิการกองทัพอากาศที่ ๒ ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ และเจ้าหน้าที่กองทัพอากาศที่ ๒ ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้ง จำนวนสองคนเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๔.๒ กำหนดให้ พมพ.ทภ.๒ มีอำนาจหน้าที่ภายในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

๔.๒.๑ กำหนดมาตรการและแนวทางการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ให้สอดคล้องกับแผนป้องกันประเทศ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ และยุทธศาสตร์ความมั่นคงที่เกี่ยวข้อง

๔.๒.๒ ดำเนินการจัดทำแผนกลยุทธ์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพอากาศที่ ๒ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ กรอบนโยบายการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของกองทัพบกในพื้นที่ชายแดน และแผนป้องกันประเทศ

๔.๒.๓ ร่วมกับจังหวัด กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณากำหนดแผนการดำเนินงานในการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ

๔.๒.๔ ให้ความเห็นชอบแผนงานหรือโครงการการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติโดยพิจารณาจากลำดับความสำคัญเร่งด่วน พื้นที่เป้าหมาย และความสอดคล้องกับแผนป้องกันประเทศและยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ เพื่อเสริมการพัฒนาจังหวัดให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๔.๒.๕ อำนาจการประสานงาน ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติให้ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๒.๖ แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ พมพ.ทภ.๒ มอบหมาย

๔.๒.๗ ปฏิบัติการอื่นใดตามที่ นพช. มอบหมาย

๔.๓ กำหนดให้มีสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ เรียกโดยย่อว่า “สล.พมพ.ทภ.๒” เป็นหน่วยงานภายในกองทัพภาค ๒ ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของ พมพ.ทภ.๒ และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๔.๓.๑ สนับสนุนและประสานส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติในเขตกองทัพภาคที่ ๒ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และมติของ พมพ.ทภ.๒

๔.๓.๒ รับผิดชอบในการปฏิบัติงานธุรการ งานวิชาการ งานประชุม และงานเลขานุการของพมพ.ทภ.๒ รวมทั้งคณะกรรมการและคณะทำงานซึ่ง พมพ.ทภ.๒ แต่งตั้ง

๔.๓.๓ ติดต่อประสานงานกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอคำชี้แจงเกี่ยวกับข้อเท็จจริง รายงาน สถิติ และข้อมูลต่าง ๆ ประกอบการพิจารณาของ พมพ.ทภ.๒ รวมทั้งคณะกรรมการและคณะทำงานซึ่ง พมพ.ทภ.๒ แต่งตั้งได้ตามความจำเป็น

๔.๓.๔ ขอรับการสนับสนุนบุคลากร เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ จากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อปฏิบัติงานหรือใช้ประโยชน์ตามระเบียบนี้

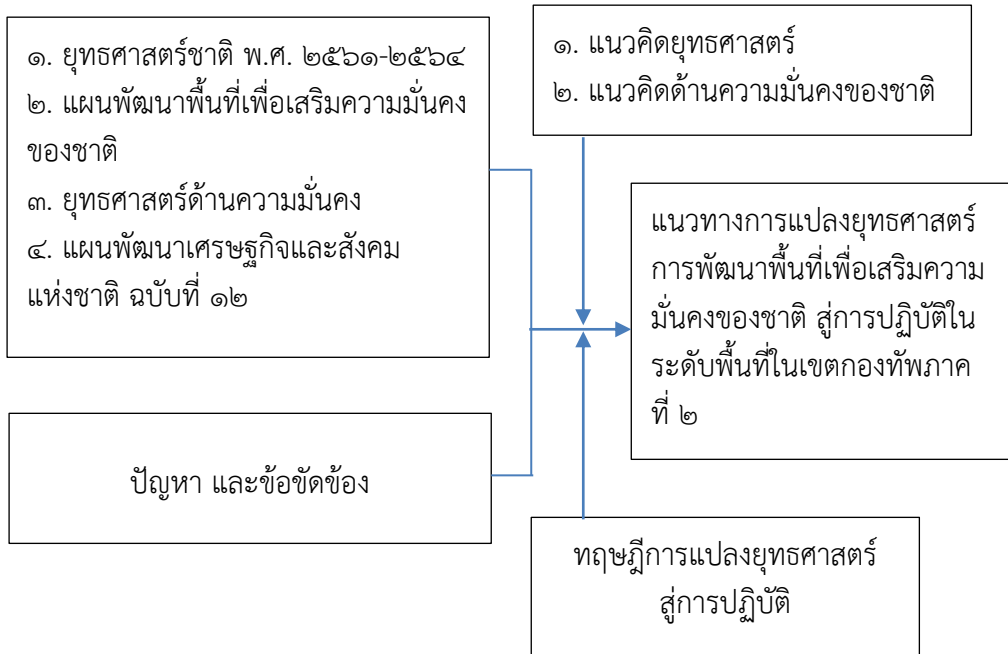
๔.๓.๕ ปฏิบัติงานหรือดำเนินการอื่นใดตามที่ พมพ.ทภ.๒ หรือประธานพมพ.ทภ.๒ มอบหมาย

๔.๔ ให้เสนาธิการกองทัพภาคที่ ๒ เป็นหัวหน้า สล.พมพ.ทภ.๒ มีหน้าที่บริหารงานของ สล.พมพ.ทภ.๒ ให้เป็นไปตามระเบียบนี้ อำนาจหน้าที่ของ สล.พมพ.ทภ.๒ นโยบายและมติของพมพ.ทภ.๒ ตลอดทั้งเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการ ลูกจ้าง และผู้ปฏิบัติงานใน สล.พมพ.ทภ.๒

เอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุรพล ฤกษ์สำราญ, พลตรี. การแปลงยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดนสู่การปฏิบัติด้วยการบริหารโครงการ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๕๐ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาข้อขัดข้องในการแปลงยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดนสู่การปฏิบัติ และเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารโครงการตามยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดน ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ ผลจากการศึกษาสรุปได้ว่า หน่วยอำนวยการควรส่งมอบกลยุทธ์ให้กับจังหวัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดและจัดตั้งโครงการก่อน จึงจะช่วยลดปัญหาความไม่สอดคล้องเชื่อมโยงได้ ซึ่งปัญหาที่พบในการวิจัยคือจากการสำรวจโครงการจำนวน ๔๐๙ โครงการ มีโครงการที่ไม่สอดคล้องเชื่อมโยงกับกลยุทธ์ที่มีมากถึงจำนวน ๓๗๑ โครงการคิดเป็นร้อยละ ๙๑ ของโครงการทั้งหมด ในขณะที่มีโครงการสอดคล้องเชื่อมโยงกับประเด็นกลยุทธ์เพียงแค่จำนวน ๓๘ โครงการหรือคิดเป็นร้อยละ ๙ ของโครงการทั้งหมด

กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ ๓

ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติและ ปัญหาข้อขัดข้องการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

๑. ระดับภาค

พมพ.ทภ.๒ (คณะกรรมการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒) ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๐ ซึ่งแยกออกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๑.๑ กรณีปัญหาภัยคุกคามไม่มีความซับซ้อนหรือพื้นที่เป้าหมายอยู่ในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง เป็นการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงระดับจังหวัด โดยหน่วยราชการระดับจังหวัดสามารถประสานความร่วมมือ เพื่อนำแผนงาน โครงการ ไปสู่พื้นที่เป้าหมายเดียวกัน เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามดังกล่าวได้ ซึ่งมีการขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

๑.๑.๑ ขั้นตอนที่ ๑ : การจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนของพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งเป็นการรวบรวมปัญหาภัยคุกคามและวิเคราะห์ความรุนแรงของภัยคุกคามของหน่วยงานด้านความมั่นคง ของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามทุกประเภท ดังนี้

๑.๑.๑.๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ต.ค.๕๙ จัดประชุมชี้แจงการบรรจุกำลังพลเป็นฝ่ายประสานงานกับ ก.บ.จ. และการบริหารงบประมาณเพื่อสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานประจำปี ๒๕๖๐ ซึ่ง มทภ.๒ กรุณาอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงการจัดผู้แทนฝ่ายทหารใน ก.บ.จ. (คณะกรรมการบริหารงานแบบบูรณาการจังหวัด) ประจำปี ๒๕๖๐ จากเดิม กำหนด ผบ.หน่วยระดับกองพลหรือเทียบเท่าเปลี่ยนเป็น ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกทั้ง ๑๐ หน่วย เพื่อให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่และเขตพื้นที่ มณฑลทหารตามกฎกระทรวง กท. และงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจาก ศปก.ทบ. สรุปดังนี้

๑. ผบ.มทบ.๒๑ ทำหน้าที่เป็นผู้แทนฝ่ายทหารใน ก.บ.จ.
จว.น.ม. และ จว.ช.ย.

๒. ผบ.มทบ.๒๒ ทำหน้าที่เป็นผู้แทนฝ่ายทหารใน ก.บ.จ.
จว.อ.บ. และ จว.อ.จ.

๓. ผบ.มทบ.๒๓ ทำหน้าที่เป็นผู้แทนฝ่ายทหารใน ก.บ.จ.
จว.ช.ก. และ จว.ก.ส.

๔. ผบ.มทบ.๒๔ ทำหน้าที่เป็นผู้แทนฝ่ายทหารใน ก.บ.จ.
จว.อ.ด. และ จว.น.ค.

๕. ผบ.มทบ.๒๕ ทำหน้าที่เป็นผู้แทนฝ่ายทหารใน ก.บ.จ.
จว.ส.ร. และ จว.ศ.ก.

๖. ผบ.มทบ.๒๖ ทำหน้าที่เป็นผู้แทนฝ่ายทหารใน ก.บ.จ.
จว.บ.ร. และ จว.ม.ค.
๗. ผบ.มทบ.๒๗ ทำหน้าที่เป็นผู้แทนฝ่ายทหารใน ก.บ.จ.
จว.ร.อ. และ จว.ย.ส.
๘. ผบ.มทบ.๒๘ ทำหน้าที่เป็นผู้แทนฝ่ายทหารใน ก.บ.จ.
จว.ล.ย. และ จว.น.ภ.
๙. ผบ.มทบ.๒๙ ทำหน้าที่เป็นผู้แทนฝ่ายทหารใน ก.บ.จ.
จว.ส.น. และ จว.บ.ก.
๑๐. ผบ.มทบ.๒๑๐ ทำหน้าที่เป็นผู้แทนฝ่ายทหารใน ก.บ.จ.
จว.น.พ. และ จว.ม.ท.

และกำหนดให้ สล.พมพ.ทภ.๒ เป็นหน่วยงานของ ทภ.๒ ซึ่งได้รับโครงสร้างและอัตราตามการจัดกำลังป้องกันชายแดน ประจำปี ๒๕๖๐

๑.๑.๑.๒ เมื่อ ๑๙ ธ.ค.๕๙ มทภ.๒/ประธานกรรมการ พมพ.ทภ.๒ มอบนโยบายและสั่งการต่อผู้บริหารงานด้านความมั่นคง ในภาค ตอ./น. และ ผู้บังคับหน่วยใน ทภ.๒ เพื่อร่วมกัน “จัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนของพื้นที่ประสบภัยคุกคาม ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของจังหวัด และพิจารณาแผนงาน/โครงการด้านการพัฒนาของหน่วยงานต่างๆ ที่มีเขตอำนาจหน้าที่ในจังหวัดไปสู่พื้นที่เป้าหมายเดียวกัน ” โดยการขับเคลื่อนงานพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง มุ่งเน้นการประสานงานกับส่วนราชการต่าง ๆ ในการร่วมกันจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนพื้นที่เป้าหมายด้านพัฒนา อ้างอิงจาก ระดับความรุนแรงของแต่ละภัยคุกคามภายในจังหวัด และบูรณาการแผนงาน/โครงการของส่วนราชการ เพื่อเชื่อมโยงงานพัฒนาของส่วนราชการต่าง ๆ ไปสู่พื้นที่เป้าหมายการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงเดียวกัน ตลอดจนสร้างความตระหนักถึงความสำคัญต่อการกำหนด “ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง” ในแผนพัฒนาจังหวัดแก่ คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้ส่วนราชการต่าง ๆ สามารถบรรจุแผนงาน/โครงการด้านความมั่นคงในแผนพัฒนาจังหวัด อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม

๑.๑.๑.๓ เมื่อ วันที่ ๙-๑๐ ม.ค.๖๐ สล.พมพ.ทภ.๒ จัดการประชุม ปฐมนิเทศเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานฝ่ายประสานงาน ก.บ.จ.และผู้แทน กอ.รมน.จังหวัด ทั้ง ๒๐ จังหวัด ประจำปี ๒๕๖๐ ณ โรงแรมราชวดี อ.เมืองขอนแก่น จ.ขอนแก่น เพื่อให้การดำเนินงานตามโครงการยุทธศาสตร์ความมั่นคงตามแนวชายแดน และการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขต ทภ.๒ ประจำปี ๒๕๖๐ บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยมี พล.ท.วิชัย แซจอหอ มทภ.๒ ในฐานะประธาน กรรมการ พมพ.ทภ.๒ เป็นประธานในพิธี

๑.๑.๒ ขั้นตอนที่ ๒ : การบูรณาการแผนงาน/โครงการ ของหน่วยราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ และเอกชน ไปสู่พื้นที่เป้าหมายตามประกาศจังหวัด ซึ่งเป็นการใช้พื้นที่ฯ เชื่อมโยงแผนงานฯของหน่วยงานเข้าด้วยกัน

๑.๑.๒.๑ เมื่อ ๑๙ ธ.ค. ต.ค.๒๕๖๐ พล.ท.วิชัย แซจอหอ มทภ.๒ ในฐานะประธานคณะกรรมการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ เน้นย้ำให้จังหวัดกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงในแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อเอื้ออำนวย

ให้ผู้แทนของหน่วยงานกระทรวง กรม ที่เกี่ยวข้องทำงานความมั่นคง สามารถนำโครงการด้านความมั่นคงบรรจุลงในบัญชีรายการชุดโครงการของประเด็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงในแผนพัฒนาจังหวัด ปี ๒๕๖๑- ๒๕๖๔ ซึ่งจะก่อให้เกิดความสอดคล้องกับการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี (๒๕๖๑-๒๕๖๔) และแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ของหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่ต่อไป

๑.๑.๒.๒ ในห้วงระหว่างวันที่ ๒๕-๒๗ ม.ค.๖๐ พมพ.ทภ.๒ ซึ่งกำกับดูแลงานด้านการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขต ทภ.๒ มีหน้าที่ อำนวยการประสานงาน ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน หรือโครงการการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ให้ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติระดับกองทัพภาค ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ กรอบนโยบายการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของกองทัพบกในพื้นที่ชายแดน และแผนป้องกันประเทศ และรับการประสานตรวจเยี่ยมโครงการ “รักษ่น้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ลุ่มน้ำภาค จว.พ.ล.,ลุ่มน้ำหมัน อ.ด่านซ้าย จว.ล.ย. และติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อ.ด่านซ้าย จว.ล.ย. จาก พลเอก นิพนธ์ ภาณุรัตน์ ที่ปรึกษาโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ สำนักราชเลขาธิการฯ

๑.๑.๒.๓ เมื่อวันที่ ๑๖ ก.พ.๖๐ คณะกรรมการอำนวยการและคณะกรรมการบริหารและกำกับดูแลโครงการ “รักษ่น้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมโครงการ “รักษ่น้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน”ในพื้นที่ลุ่มน้ำหมัน จว.ล.ย. ได้เชิญคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการรักษ่น้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดินลุ่มน้ำหมัน อ.ด่านซ้าย จว.ล.ย. ประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ ณ ห้องประชุมศรีสองรัก ชั้น ๕ ศาลากลางจังหวัดเลย โดยคุณ พลอยตะวัน อาษาศรี คณะทำงาน พมพ.จว.ล.ย. เป็นผู้แทน พมพ.ทภ.๒ เข้าร่วมการประชุมฯ

๑.๑.๒.๔ ในวันที่ ๒๒-๓๑ พ.ค.๖๐ คุณพลอยตะวัน อาษาศรี เลขานุการคณะทำงานฯ เดินทางไปประสานงาน ในพื้นที่ จว.ล.ย. เพื่อเป็นการติดตามการดำเนินการกำกับดูแล และการประสานการปฏิบัติ ตามคำแนะนำของ ปช.โครงการพัฒนาตามพระราชดำริ สำนักราชเลขาธิการ

๑.๑.๓ ขั้นตอนที่ ๓ : การจัดทำแผนขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงระดับจังหวัด ที่สอดคล้องกับแผนงานด้านความมั่นคงจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัดตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒

๑.๑.๓.๑ เมื่อ ๑๓ ต.ค.๕๙ สล.พมพ.ทภ.๒ จัดการประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ของฝ่ายประสานงานกับ ก.บ.จ. และ เจ้าหน้าที่กลุ่มงานยุทธศาสตร์ความมั่นคงของ กอ.รมน.จังหวัด เรื่องชี้แจง ประกอบด้วย

๑. ความสำคัญของกระบวนการหรือวิธีการร่วมกันพิจารณาพื้นที่ ซึ่งประสบภัยคุกคามมีผลกระทบต่อความมั่นคงจังหวัด เพื่อจัดลำดับความเร่งด่วนการพัฒนาแล้วเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ ออกเป็นประกาศจังหวัด เรื่อง “การจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนพื้นที่การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔”

๒. วิธีการร่วมประชุมกับ ก.บ.จ. (คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ) เพื่อผลักดันพื้นที่ฯ ตามประกาศจังหวัด เป็นพื้นที่เป้าหมายของแผนพัฒนาจังหวัดปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔

๓. การจัดทำแผนขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงระดับจังหวัด ปี ๖๑ - ๖๔

๔. การสรุปผลการปฏิบัติงาน ประจำปี ๒๕๕๙ ซึ่งให้ความสำคัญต่อจำนวนแผนงาน/โครงการ ด้านการพัฒนาไปสู่พื้นที่ประสบภัยคุกคาม เป็นดัชนีชี้วัดภายใน ๑๕ ก.ย.๖๐

๕. ความสำคัญของการกำหนด “ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง” ในแผนพัฒนาจังหวัด ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ เพื่อเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่รวบรวมแผนงานด้านความมั่นคง ของทุกหน่วย กรม กระทรวง ที่ไปดำเนินการในจังหวัด

๖. วิธีการร่วมประชุมกับ “อนุกรรมการจัดทำแผนงานด้านความมั่นคงจังหวัด” ซึ่งรองผู้ว่าราชการจังหวัด (ด้านความมั่นคง) เป็นประธาน และป้องกันจังหวัดเป็นเลขานุการ เพื่อผลักดันให้หน่วยงานด้านความมั่นคง (กอ.รมน.จังหวัด ตร. ตชด. ปปส. ฯลฯ) นำแผนงานด้านความมั่นคงของตนบรรจุในประเด็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของแผนพัฒนาจังหวัด

๗. รวบรวมแผนงานด้านความมั่นคงในแผนพัฒนาจังหวัดปี ๖๑-๖๔ ภายใน ๒๐ ก.ย.๕๙

๘. การสรุปผลการปฏิบัติงาน ประจำปี ๒๕๖๐ ซึ่งให้ความสำคัญต่อจำนวนแผนงาน/โครงการ ด้านความมั่นคง ที่ดำเนินการในจังหวัด เป็นดัชนีชี้วัดภายใน ก.ย.๖๐

๑.๑.๔ ขั้นตอนที่ ๔ : การติดตามการปฏิบัติงาน ของหน่วยงานราชการและเอกชนต่าง ๆ ตามแผนงาน/โครงการประจำปีงบประมาณ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าแผนงาน/โครงการไปสู่พื้นที่เป้าหมายเดียวกัน โดย สล.พมพ.ทก.๒ จัดคณะตรวจเยี่ยม ประสานงาน ฝ่ายประสานงาน ก.บ.จ. กลุ่มงานยุทธศาสตร์จังหวัด และ กอ.รมน.จังหวัด ดังนี้

๑.๑.๔.๑ ห้วงวันที่ ๑๒ - ๑๙ พ.ย.๕๙ ติดตามการปฏิบัติงานของจังหวัด
ในพื้นที่ กกล.สุรศักดิ์มนตรี

๑.๑.๔.๒ ห้วงวันที่ ๑ - ๑๑ ธ.ค.๕๙ ติดตามการปฏิบัติงานของจังหวัด
ในพื้นที่ กกล.สุรนารี

๑.๑.๔.๓ ห้วงวันที่ ๑ - ๑๐ เม.ย.๖๐ ติดตามการปฏิบัติงานของจังหวัด
ในพื้นที่ กกล.สุรศักดิ์มนตรี

๑.๑.๔.๔ ห้วงวันที่ ๑๐ - ๑๙ พ.ค.๖๐ ติดตามการปฏิบัติงานของจังหวัด
ในพื้นที่ กกล.สุรนารี

๑.๑.๔.๕ ห้วงวันที่ ๑ - ๑๐ มิ.ย.๖๐ ติดตามการปฏิบัติงานของจังหวัด
ในพื้นที่ กกล.สุรศักดิ์มนตรี

๑.๑.๔.๖ ห้วงวันที่ ๑๑ - ๑๙ มิ.ย.๖๐ ติดตามการปฏิบัติงานของจังหวัด
ในพื้นที่ กกล.สุรนารี

๑.๑.๔.๗ หัวงวันที่ ๑ - ๑๐ ก.ค.๖๐ ติดตามการปฏิบัติงานของจังหวัด
ในพื้นที่ กกล.สุรศักดิ์มนตรี

๑.๑.๔.๘ หัวงวันที่ ๑ - ๘ ก.ค.๖๐ ติดตามการปฏิบัติงานของจังหวัด
ในพื้นที่ กกล.สุรนารี

๑.๑.๕ ขั้นตอนที่ ๕ : การประเมินผล เป็นการประเมินผลการดำเนินงาน
ทั้ง ๒ ด้าน ได้แก่ ๑. ด้านผลลัพธ์ (OUTPUT) เป็นการประเมินผลการประสานงานกับหน่วยงาน
ราชการต่าง ๆ และ ๒. ด้านผลสัมฤทธิ์ (OUTCOME) เป็นการประเมินผลการนำแผนงาน/โครงการ
ไปสู่พื้นที่เป้าหมาย

๑.๑.๕.๑ เมื่อ ๒๔- ๒๕ ส.ค.๕๙ สล.พมพ.ทภ.๒ จัดการประชุม
สรุปผลการดำเนินงานประจำปี ๒๕๖๐ตามแผนขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงจังหวัด
ซึ่งผู้ร่วมประชุมประกอบด้วย น.นโยบายและแผน ฝ่ายประสานงาน ก.บ.จ., เจ้าหน้าที่กลุ่มงาน
ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดและเจ้าหน้าที่กลุ่มงานยุทธศาสตร์ความมั่นคง
กอ.รมน.จังหวัด รวมทั้งสิ้น ๗๐ นาย ณ ห้องอบรม กองทัพอากาศที่ ๒ โดยมี พล.ต.นวกัทร ศิริวัฒน์
หน.สล.พมพ.ทภ.๒ เป็นประธาน

๑.๑.๕.๒ เมื่อ ๑๕ ก.ย.๖๐ ฝ่ายประสานงาน ก.บ.จ. ส่งเอกสารสรุปผล
การดำเนินงานประจำปี ๒๕๖๐ ตามแผนขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงระดับจังหวัด
ถึง สล.พมพ.ทภ.๒

๑.๒ กรณีปัญหาภัยคุกคามมีความซับซ้อนเรื้อรังมานาน หรือเป็นปัญหาเกี่ยวพัน
ครอบคลุมพื้นที่หลายจังหวัด จำเป็นต้องแก้ไขปัญหาด้วยการจัดตั้งเป็น “**โครงการพัฒนาเพื่อความ
มั่นคงเฉพาะพื้นที่**” ทั้งนี้จะก่อให้เกิดการประสานหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องทุกระดับในรูปแบบ
ของคณะกรรมการ ตั้งแต่ระดับจังหวัด ระดับพื้นที่ ระดับภาค และระดับกระทรวง เพื่อนำแผนงาน
โครงการ ของกระทรวง ไปดำเนินการในพื้นที่เป้าหมายเดียวกัน ได้แก่ โครงการ พมพ.เฉพาะพื้นที่
เสนอจัดตั้งใหม่ ๒ โครงการ ได้แก่ โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ภูผายล และโครงการ
พัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่รอยต่อจังหวัดศรีสะเกษและจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งขณะนี้
ผ่านความเห็นชอบของ นพช. เรียบร้อยแล้ว เติร์ยมเสนอเข้า ครม. ต่อไป

๒. ระดับจังหวัด

เนื่องด้วย สมช. ได้จัดการประชุมจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคง
แห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) เมื่อวันที่ ๑๗ ก.พ.๖๐ ณ โรงแรม เซ็นจูร์พาร์คไฮเทล กรุงเทพฯ โดยมี
รอง ผอ.รมน.จังหวัด และ หน.กลุ่มงานความมั่นคงจังหวัด เข้าร่วมประชุม ซึ่ง ผลการประชุม
กำหนดให้แต่ละจังหวัดจัดการประชุมเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของร่างนโยบายและแผนระดับชาติ
ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) พร้อมกับประเมินสถานการณ์/ปัญหาที่กระทบ
ต่อความมั่นคงและจัดลำดับความเร่งด่วนของปัญหา และกำหนดเป้าหมาย/ตัวชี้วัด/ประเด็น
ยุทธศาสตร์/แนวทางการดำเนินงานที่ควรบรรจุในร่างนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคง
แห่งชาติ แล้วรายงานผลให้ สมช. ทราบ ซึ่งในแต่ละจังหวัดในภาค ตอ./น. ได้แต่งตั้งคณะกรรมการ
จัดทำแผนงานด้านความมั่นคงจังหวัด โดยมี ผู้แทนฝ่ายทหารเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนงาน

ด้านความมั่นคงจังหวัด เพื่อประเมินสถานการณ์/ปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงและจัดลำดับความเร่งด่วนของปัญหา ประสานงาน และติดตามการดำเนินงานตามโครงการด้านความมั่นคงของจังหวัด

๓. ผลการดำเนินงาน

๓.๑ พมพ.ทภ.๒ สามารถสร้างความเข้าใจแก่ผู้บังคับหน่วย (ในฐานะผู้แทนฝ่ายทหารในคณะกรรมการ ก.บ.จ) และผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งมอบนโยบายด้านความมั่นคงในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อคณะกรรมการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาค ที่ ๒ โดยมอบภารกิจให้เป็นองค์กรกลางในการวางแผนอำนวยการ บูรณาการ ประสานงาน และกำกับดูแล และกำกับดูแลการดำเนินงานรักษาความมั่นคงและการรักษาความสงบเรียบร้อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคงต่าง ๆ ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือแบบบูรณาการ พร้อมทั้งดำเนินการจัดประชุมปฐมนิเทศเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำปี ๒๕๖๐ และทบทวนกระบวนการจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของจังหวัด ซึ่งได้ชี้แจงกระบวนการกำหนดความสำคัญเร่งด่วนพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของจังหวัด ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑-๒๕๖๔ เพื่อร่วมกันจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนพื้นที่พัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงระดับตำบลของจังหวัด และออกประกาศจังหวัดเรื่อง การจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนพื้นที่พัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงระดับตำบลของจังหวัด เพิ่มเติม โดยพิจารณาตำบลที่มีศูนย์ประสานงานโครงการพระราชดำริเป็นอันดับแรก เพื่อพิจารณาเป็นพื้นที่เป้าหมายในแผนพัฒนาจังหวัด ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๔ ซึ่งจะก่อให้เกิดการเชื่อมโยงแผนงาน/โครงการฯ ไปสู่พื้นที่เป้าหมายเดียวกัน พร้อมกันนี้ได้ให้ ฝ่ายประสานงานใน ก.บ.จ. ประสานงานกับยุทธศาสตร์จังหวัด และหน่วยงานราชการต่างๆ ซึ่งมีภาระหน้าที่หรือความรับผิดชอบในจังหวัดให้พิจารณาแผนงาน/โครงการของกระทรวง กรม ซึ่งคาดว่าจะได้รับการสนับสนุนงบประมาณ ปี ๖๑-๖๔ ไปดำเนินการในพื้นที่เป้าหมายร่วมกัน โดยร่วมกันจัดทำแผนขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงจังหวัด ให้ครบทั้ง ๒๐ จังหวัด ตลอดจนการนำ โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ (โครงการ พมพ.) ในพื้นที่ ทภ.๒ ได้ดำเนินการเสนอแผนการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ ถึงคณะกรรมการนโยบายและอำนวยการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ (นพช.) ทั้ง ๒ โครงการ ประกอบด้วย โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ภูผายล ของกองกำลังสุรศักดิ์มนตรี และโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่รอยต่อจังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดอุบลราชธานี เรียบร้อยแล้ว ซึ่งคาดว่าจะเสนอต่อ ครม. เพื่อให้ความเห็นชอบภายในเดือน ปี ๒๕๖๐ นี้

๓.๒ กอ.รมน.จังหวัด ร่วมกับ ฝ่ายประสานงาน ก.บ.จ. และเจ้าหน้าที่กลุ่มงานยุทธศาสตร์จังหวัด ร่วมหารือ การจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนของพื้นที่เป้าหมาย จนสามารถจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่เป้าหมาย ตามระดับความรุนแรงของปัญหาภัยคุกคามในปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ ได้ครบ ทั้ง ๒๐ จังหวัด

๓.๓ จังหวัด ออกประกาศจังหวัด “การจัดลำดับความเร่งด่วนของพื้นที่เป้าหมาย ประจำปี ๒๕๖๑-๒๕๖๔” ครบ ๒๐ จังหวัด

๓.๔ ผู้แทนฝ่ายทหาร ใน ก.บ.จ. โดย ฝ่ายประสานงาน ก.บ.จ. จัดทำวางแผนขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงจังหวัด ปี ๖๑-๖๔ ครบทั้ง ๒๐ จังหวัด

๓.๕ กอ.รมน.จังหวัด ร่วมกับ ฝ่ายประสานงาน ก.บ.จ. และเจ้าหน้าที่กลุ่มงานยุทธศาสตร์จังหวัด ร่วมกันประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณา แผนงาน/โครงการไปสู่พื้นที่เป้าหมายตามประกาศจังหวัด จนทำให้ หน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัด นำแผนงาน/โครงการของตนลงสู่พื้นที่เป้าหมาย จำนวน ๔๔๔ ตำบล จากพื้นที่เป้าหมาย ๔๔๔ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ และเป็นจำนวนแผนงาน/โครงการ ๕,๕๕๕ โครงการ คิดเป็นงบประมาณ ๕,๕๕๒,๔๐๙,๓๘๙ บาท

สรุป

สรุปการศึกษาในบทที่ ๓ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ ๑ และข้อที่ ๒ ผลการศึกษาต่อวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้ง ๒ ข้อ ดังกล่าว สรุปได้ว่า

ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ ๑ สรุป ได้ว่า

จากการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ พบว่าเป็นยุทธศาสตร์ที่เชื่อมต่อยุทธศาสตร์ฉบับเดิม คือยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐ ได้เพิ่มเติมในเรื่องเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์และเพิ่มเติมประเด็นยุทธศาสตร์จากเดิม ๖ ประเด็นยุทธศาสตร์เป็น ๘ ประเด็นยุทธศาสตร์ ตามสถานการณ์ความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการใช้พลังอำนาจของชาติ ในด้านเศรษฐกิจและสังคม มาสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงตลอดจนให้น้อมนำศาสตร์พระราชาและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในรัชกาลที่ ๙ มาช่วยในการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ ๒ สรุป ได้ว่า

ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ แบ่งออกเป็น ๕ ด้านดังนี้

๑. ด้านบุคลากรและการปฏิบัติงาน บุคลากรที่รับผิดชอบปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติในแต่ละพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ และทักษะของการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ เมื่อมีการโยกย้ายสับเปลี่ยนบ่อยครั้ง จนขาดความต่อเนื่อง ทำให้เป็นปัญหาของการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์จนหลายครั้งส่งผลให้ไม่มีการจัดสรรทรัพยากรที่สอดคล้องกับปัญหาและเป้าหมายในพื้นที่ที่กำหนดไว้

๒. ด้านกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ที่ผ่านมาพบว่ากฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการนำยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติไปสู่การปฏิบัติ บางเรื่องบางประการเป็นอุปสรรคไม่สามารถรองรับกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป หรือไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งยังมีข้อจำกัดในการนำกฎหมายไปบังคับใช้ เพราะยังขาดการชี้แจงทำความเข้าใจ โดยเฉพาะกับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่ไม่เท่าเทียมกัน จนเป็นอุปสรรคและข้อจำกัดต่อการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

๓. ด้านแผนงาน โครงการ และงบประมาณ หน่วยงานในระดับจังหวัดขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนงาน/โครงการด้านความมั่นคงในแผนพัฒนาจังหวัด ขาดการบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน และขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการพัฒนาเพื่อความมั่นคงของชาติ ส่งผลให้ไม่ได้รับความสำคัญในการดำเนินงานและไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในเชิงพื้นที่

๔. ด้านกลไกการบริหารจัดการดำเนินงาน กลไกการบริหารงานพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติที่มีการจัดวางระบบไว้แล้ว เมื่อนำไปสู่การปฏิบัติยังขาดความเชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงาน ทั้งหน่วยงานส่วนกลางกับหน่วยงานระดับจังหวัดและระดับพื้นที่ นอกจากนี้ ยังพบว่ากลไกบางหน่วยงานยังไม่ได้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบไว้ด้วย

๕. ด้านการจัดทำฐานข้อมูล ที่ผ่านมามีการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในระดับพื้นที่และจังหวัดยังขาดความสมบูรณ์ไม่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ตลอดจนยังขาดความเชื่อมโยงของข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ

บทที่ ๔

การวิเคราะห์ปัญหาและการกำหนดแนวทางการแปลงยุทธศาสตร์ ไปสู่การปฏิบัติ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๕ คน ประกอบด้วย

ผู้เชี่ยวชาญจากอดีตข้าราชการกองทัพบก	จำนวน ๒ คน
ผู้เชี่ยวชาญจากกองทัพบก	จำนวน ๔ คน
ผู้เชี่ยวชาญจากกระทรวงมหาดไทย	จำนวน ๒ คน
ผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัย	จำนวน ๒ คน

นอกจากนี้ยังได้การจัดสัมมนาผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง ๒๐ จังหวัด เพื่อเตรียมการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ สามารถวิเคราะห์ปัญหาสรุปได้ ดังนี้

วิเคราะห์ปัญหา

๑. สถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงระดับภูมิภาคและประเทศเพื่อนบ้าน

๑.๑ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ การพัฒนาความสัมพันธ์ในกลุ่มประเทศอาเซียนเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ หรือ ASEAN Community ในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ โดยมีความร่วมมือที่สำคัญ ๓ ส่วนหลักประกอบด้วย ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic community : AEC) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Community : APSC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community : ASCC) นั้นจะทำให้ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศมีการติดต่อเชื่อมโยงกันมากขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคมการเมืองและความมั่นคงซึ่งจะเป็นโอกาสนำไปสู่การเสริมสร้างพัฒนาการในด้านเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามประเทศสมาชิกยังมีระดับของการพัฒนาทางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองที่แตกต่างกัน หากมีการเปิดกว้างให้มีการติดต่อกันอย่างเสรีอาจทำให้มีความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติได้ โดยเฉพาะการเติบโตและเข้มแข็งของประชาชนและการขยายตัวของอาชญากรรมข้ามชาติและเศรษฐกิจนอกระบบ

๑.๒ ความขัดแย้งเรื่องเขตแดนและการใช้กำลังทหาร ประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านยังมีปัญหาความไม่เข้าใจที่นำไปสู่ความหวาดระแวงที่อาจทำให้เกิดการเผชิญหน้าและอาจนำไปสู่การใช้กำลังทหารได้แต่ทั้งนี้ยังคงสามารถจำกัดขอบเขตและระดับความรุนแรงให้อยู่ในเฉพาะพื้นที่อันเนื่องมาจากการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ใกล้ชิดระหว่างประเทศในภูมิภาครวมทั้งเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางการทูตเชิงป้องกันตลอดจนทิศทางความร่วมมือของประเทศในภูมิภาคที่มุ่งสู่การเป็นประชาคมระหว่างประเทศอย่างไรก็ตามหากพิจารณาถึง

สถานการณ์ข้อพิพาทในภูมิภาคสถานการณ์ภายในประเทศเพื่อนบ้านและบทบาทของประเทศมหาอำนาจในภูมิภาคที่ประเทศไทยตั้งอยู่แล้วได้ปรากฏสิ่งบ่งชี้ถึงการเพิ่มงบประมาณทางทหารในภูมิภาคนี้ที่อาจส่งผลกระทบต่อดุลยภาพทางความมั่นคงของไทยจึงทำให้ยังคงมีความเสี่ยงของการเผชิญหน้าทางด้านทหารได้

๑.๓ ความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ประเทศไทยมีอาณาเขตทางทะเลซึ่งเชื่อมโยงกับผลประโยชน์ของชาติทางทะเลที่มีมูลค่ามหาศาลจากแหล่งทรัพยากรทางทะเลทั้งที่มีชีวิตเช่นการประมงและที่ไม่มีชีวิตเช่นแหล่งพลังงานเป็นต้นรวมทั้งเป็นเส้นทางการเดินเรือที่สำคัญในการติดต่อระหว่างประเทศซึ่งประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ ได้แข่งขันกันขยายอิทธิพลอย่างต่อเนื่องและมีบทบาทกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในภูมิภาคโดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกส่งผลกระทบต่อดุลยภาพและพลวัตด้านความมั่นคงของไทยในขณะเดียวกันลักษณะภูมิศาสตร์ของไทยดังกล่าวอยู่ในตำแหน่งที่มีความเสี่ยงต่อความมั่นคงทางทะเลที่สำคัญโดยเฉพาะปัญหาภัยคุกคามและอาชญากรรมข้ามชาติรวมทั้งปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรทางทะเลส่งผลให้เกิดปัญหาภายในประเทศเช่นกรณีการแย่งชิงทรัพยากรในทะเลเป็นต้นและทำให้ประเทศไทยมีความเสี่ยงในการสร้างดุลยภาพของการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเป็นต้น

๒. ความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงภายในประเทศ

๒.๑ ความมั่นคงของสถาบันหลักของประเทศ โดยเฉพาะสถาบันพระมหากษัตริย์ซึ่งได้มีกลุ่มบุคคลและขบวนการเคลื่อนไหวอย่างเป็นระบบเพื่อบ่อนทำลายและมุ่งเปลี่ยนแปลงสถานะของสถาบันในระดับและขอบเขตที่กว้างขวางทั้งภายในและจากภายนอกประเทศในลักษณะที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์โดยนำมาแสวงหาประโยชน์ทางการเมืองรวมทั้งมีการดาเนินการในลักษณะต่าง ๆ เช่นกล่าวอ้างความเท็จเพื่อดูหมิ่นใส่ร้ายตลอดจนนำประเด็นการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการหมิ่นสถาบันพระมหากษัตริย์มาวิพากษ์วิจารณ์โดยกล่าวอ้างถึงการขัดต่อหลักสิทธิเสรีภาพและหลักสิทธิมนุษยชนซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวเป็นประเด็นที่มีความอ่อนไหวที่อาจนำมาซึ่งความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมมากขึ้นทั้งนี้ปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจและจุดยึดเหนี่ยวของสังคมไทยที่เป็นความมั่นคงโดยรวมของประเทศ

๒.๒ ความขัดแย้งของคนในชาติ นับจากการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐ จนถึงปัจจุบันพัฒนาการของประชาธิปไตยไทยได้ขยายตัวอย่างต่อเนื่องอย่างไรก็ตามความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนได้ปรากฏผลในทางลบเมื่อถูกขับเคลื่อนด้วยเป้าหมายสุดขั้วสุดโต่งทางการเมืองโดยอาศัยเงื่อนไขปัญหาเชิงโครงสร้างของสังคมที่มีความเหลื่อมล้ำในมิติต่าง ๆ โดยเฉพาะในมิติทางเศรษฐกิจและสังคมส่งผลให้เกิดการแตกแยกทางความคิดระหว่างกลุ่มคนต่าง ๆ ในสังคมและนำไปสู่การใช้ความรุนแรงที่ทลายความสงบเรียบร้อยและวัฒนธรรมอันดีของสังคมประกอบกับสภาพสังคมปัจจุบันที่แนวโน้มความอดทนอดกลั้นมีลักษณะลดต่ำลงในขณะที่ความต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วขึ้นจึงทำให้สถานการณ์ความขัดแย้งของคนในชาติกลายเป็นจุดเปราะบางต่อการรักษาเอกภาพของคนในชาติและการสร้างภูมิคุ้มกันของสังคมไทยซึ่งโยงกับการเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันชาติในอนาคตด้วย

๒.๓ ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ นับตั้งแต่เกิดเหตุการณ์รุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้เมื่อปี ๒๕๔๗ เป็นต้นมารัฐบาลได้พยายามดำเนินภารกิจทั้งในด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนาแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่องโดยระดมทรัพยากร (คนงบประมาณ) เป็นจำนวนมาก แต่เนื่องจากเป็นปัญหาที่เรื้อรังมายาวนานจึงยังไม่อาจสงบลงได้โดยง่ายขณะที่ในปัจจุบันปัญหาที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นโดยพบว่าเหตุของความรุนแรงมาจากหลายส่วนทั้งสาเหตุเดิมที่มาจากการกระทำของผู้ที่มีอุดมการณ์ต่างจากรัฐซึ่งยังคงดำเนินอยู่ต่อไปและสาเหตุอื่นเพิ่มขึ้นในปัจจุบัน โดยเฉพาะความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ของกลุ่มอิทธิพลการขยายตัวของอำนาจมืดและเศรษฐกิจสีเทาความแค้นในเรื่องส่วนตัวความบาดหมางระหว่างคนต่างศาสนาและการแทรกแซงจากภายนอกประเทศประกอบกับบรรยากาศความหวาดระแวงระหว่างประชาชนในพื้นที่กับเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งเป็นอุปสรรคในการแก้ไขปัญหา ยังคงดำรงอยู่หลายพื้นที่นอกจากนี้ยังมีข้อเรียกร้องให้ภาครัฐแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างให้สอดคล้องกับสังคมพหุวัฒนธรรมเช่นเรื่องอัตลักษณ์มลายูมุสลิมเรื่องความยุติธรรมในพื้นที่และเรื่องความยากจนของประชาชนในพื้นที่เป็นต้นซึ่งเป็นประเด็นละเอียดอ่อนที่เป็นรากเหง้าของปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๒.๔ ความเชื่อมั่นของประเทศในการบริหารตามหลักนิติธรรม ประเทศไทยยังคงมีปัญหาเชิงโครงสร้างที่ไม่เอื้อต่อการบริหารตามหลักนิติธรรมกฎหมายจำนวนมากยังไม่ได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับหลักนิติรัฐและไม่สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของประเทศกลไกการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันยังขาดความเข้มแข็งส่งผลให้เกิดช่องทางการทุจริตคอร์รัปชันในกลไกภาครัฐระดับต่างๆ ซึ่งนำไปสู่ปัญหาการเลือกปฏิบัติและปัญหาความไม่เท่าเทียมกันที่ก่อตัวเป็นความขัดแย้งในสังคมในขณะที่ภาคเอกชนและประชาชนบางส่วนยอมรับกระบวนการทุจริตคอร์รัปชันเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตนโดยผลของปัญหาดังกล่าวได้กัดกร่อนพื้นฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงามของสังคมรวมทั้งเป็นการรุกล้ำสิทธิและโอกาสของผู้ไร้อำนาจที่เป็นสาเหตุของความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมตลอดจนเป็นการทำลายกฎกติกาที่ควรยึดถือร่วมกันซึ่งจะนำไปสู่ผลกระทบต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของชาติต่อไป

๒.๕ วิฤตการณ์ความมั่นคงจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ จากสภาพการเปลี่ยนแปลงของโลกและการเพิ่มจำนวนประชากรโลกอย่างต่อเนื่องประกอบกับการพัฒนาประเทศในภูมิภาคต่างๆ ของโลกที่เน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจส่งผลให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างขาดสมดุลและนำไปสู่ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมจนทำให้เกิดภาวะโลกร้อนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มที่ทำให้เกิดภัยพิบัติต่างๆ บ่อยครั้งมากขึ้นรวมทั้งเพิ่มความรุนแรงและสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของมนุษย์เพิ่มมากขึ้นด้วยในส่วนของประเทศไทย แม้จะมีหน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุนในเรื่องสาธารณภัยอย่างชัดเจนแต่ยังขาดการพัฒนาความรู้ความสามารถทักษะและประสบการณ์ให้มีความพร้อมดำเนินงานในลักษณะบูรณาการเพื่อเผชิญภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและบริหารวิกฤตการณ์อย่างเป็นระบบสอดคล้องกับสถานการณ์จึงทำให้ไม่สามารถคลี่คลายหรือแก้ไขปัญหาได้ทันสถานการณ์

๓. ความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงข้ามพรมแดน

๓.๑ การเคลื่อนตัวของภัยคุกคามข้ามชาติ ในปัจจุบันปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ ที่เกิดจากการกระทำของรัฐและตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐได้เคลื่อนตัวแผ่ขยายออกไปอย่างรวดเร็ว ตามกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นปัญหาภัยคุกคามที่ก่อผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจสังคมการเมือง และความมั่นคงของชาติโดยรวมโดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบต่อระบบการก่อการร้ายสากลที่ได้รับการประเมินว่าแรงขับเคลื่อนการต่อสู้ในเชิงอุดมการณ์ยังคงมีอยู่อย่างเข้มข้นในกลุ่มชาติมุสลิม โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบจากเดิมที่มีกลุ่มอัลกออิดะห์เป็นศูนย์รวมสั่งการไปเป็นการขยายความคิด ความเชื่อไปยังกลุ่มตัวแทนในประเทศต่าง ๆ ที่มีเงื่อนไขพร้อมพัฒนาตนเองเป็นผู้ออกการร้าย ในรูปแบบ Home-Grown Terrorist เช่นเงื่อนไขความคับแค้นจากการไม่ได้รับความเป็นธรรมการถูก ทำลายอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์และเงื่อนไขความเชื่อและศรัทธาหลักศาสนาที่ถูกบิดเบือนหรือ เชื่อและศรัทธาแบบสุดขั้ว/สุดโต่ง เป็นต้น นอกจากนี้กลุ่มหรือขบวนการอาชญากรรมข้ามชาติยังได้ แสวงประโยชน์จากสภาวะโลกไร้พรมแดนโดยการเคลื่อนไหวเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายในภูมิภาคต่าง ๆ ทั้งปัญหาที่มีอยู่เดิมเช่นการค้ายาเสพติดการค้าอาวุธสงครามการค้ามนุษย์การฟอกเงินและการกระทำ อันเป็นโจรสลัด เป็นต้น และปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ซึ่งเป็นปัญหาภัยคุกคาม ที่พัฒนารูปแบบและวิธีการได้สลับซับซ้อนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี รวมทั้งมีแนวโน้มขยายตัวและควบคุมได้ยากทั้งนี้ได้มีการคาดว่าการแสวงหาอำนาจและผลประโยชน์ ขององค์กรการก่อการร้ายสากลและองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นและ มีความซับซ้อนเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งมากขึ้นรวมทั้งมีขีดความสามารถเพิ่มขึ้นเป็นลำดับทำ ให้ยากต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาสำหรับในกรณีของไทยแม้ว่าจะยังมีใช้เป้าหมายโดยตรงของการ ก่อการร้ายแต่ยังคงต้องเฝ้าระวังความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการปะทะเครือข่ายกับกลุ่มก่อความไม่สงบ ภายในของไทยซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ

๓.๒ การย้ายถิ่นประชากร การย้ายถิ่นของประชากรจากประเทศต่าง ๆ เข้าสู่ ประเทศไทยได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศอย่างต่อเนื่องสาเหตุการย้ายถิ่นมีทั้งเหตุผล ความแตกต่างด้านเศรษฐกิจและการเมืองระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านโดยส่วนหนึ่งใช้ไทย เป็นเส้นทางผ่านสู่ประเทศที่สามเช่นหนีภัยสงครามและการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองจากประเทศ เพื่อนบ้านเพื่อมาขายแรงงานในประเทศไทยซึ่งมีปัญหาการส่งกลับประเทศต้นทางส่งผลให้มีผู้ย้ายถิ่น จำนวนมากยังคงค้างในไทยนำมาซึ่งปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอย่างกว้างขวางอาทิปัญหาด้านสาธารณสุขปัญหาการค้ามนุษย์และปัญหาการ ละเมิดสิทธิมนุษยชนรวมทั้งปัญหาการเมืองระหว่างประเทศตลอดจนเป็นภาระด้านงบประมาณ ภาครัฐและในระยะยาวอาจเกิดปัญหาด้านสังคมเนื่องจากปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตาม กฎหมายของบุตรหลานที่เกิดขึ้นปัญหาชุมชนคนต่างด้าวที่อาจนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งกับคนไทย ถือเป็นปัญหาละเอียดอ่อนและส่งผลกระทบในหลายมิติ

๓.๓ การเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากบริบทความมั่นคงในมิติใหม่ ในสถานการณ์ ปัจจุบันโลกได้เผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของโลกในบริบทต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของมนุษย์และความมั่นคงของชาติสำหรับประเทศไทยต้องเผชิญกับ ปัญหาความมั่นคงมิติใหม่ที่เป็นผลมาจากการพัฒนาประเทศในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาที่มุ่งสู่การ

เป็นประเทศอุตสาหกรรมโดยมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยขาดความสมดุลในขณะที่ขาดกลไกการบริหารทรัพยากรที่เข้มแข็งทำให้เกิดปัญหาทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในมิติอื่นๆ เช่น ความมั่นคงด้านอาหารและด้านพลังงานเป็นต้นเป็นผลให้ประเทศไทยมีความเสี่ยงที่มาจากแนวโน้มการขาดแคลนอาหารและพลังงานหากประสบกับภัยพิบัติทางธรรมชาติขนาดใหญ่นอกจากนี้ผลของกระแสโลกาภิวัตน์ที่นำไปสู่การเชื่อมโยงในมิติต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วทำให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่อันเนื่องมาจากการสูญเสียสมดุลธรรมชาติและระบบนิเวศน์อย่างต่อเนื่องประกอบกับความก้าวล้ำทางนวัตกรรมเทคโนโลยีการสื่อสารเป็นผลให้เกิดการไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างๆ ผ่านโลกไซเบอร์เข้าสู่ประเทศไทยส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตวัฒนธรรมและความสัมพันธ์ของบุคคลตลอดจนพฤติกรรมการบริโภคของประชาชนอาจส่งให้เกิดวิกฤตเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมโดยเฉพาะวัฒนธรรมปัจเจกชนนิยมซึ่งมีแนวโน้มทำให้สังคมไทยอ่อนแอประชาชนขาดจิตสำนึกร่วมด้านความมั่นคงรวมทั้งมีความเสี่ยงด้านความมั่นคงทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่ปัญหามีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะการโจมตีทางไซเบอร์และการเจาะเข้าสู่ระบบข้อมูลข่าวสารและความลับทางราชการและข้อมูลทางธุรกิจของภาคเอกชนรวมทั้งความเสี่ยงต่อระบบควบคุมสาธารณูปโภคการคมนาคมและระบบการติดต่อสื่อสารประกอบกับอิทธิพลของสื่อประเภทเครือข่ายสังคมที่มีแนวโน้มกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการรวมตัวของประชาชนเพื่อดำเนินกิจกรรมสาธารณะต่างๆ โดยเฉพาะกิจกรรมทางการเมืองที่มีการใช้สื่อในการโจมตีบ่อนทำลายหรือบิดเบือนข้อเท็จจริงฝ่ายตรงข้ามซึ่งอาจนำไปสู่การสร้างความเกลียดชังและสร้างความแตกแยกภายในประเทศที่รุนแรงเพิ่มขึ้นรวมถึงอาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้วยหากมีการใช้สื่อโจมตีหรือบ่อนทำลายประเทศอื่นที่สนับสนุนฝ่ายตรงข้าม

๔. สถานการณ์ภัยคุกคามความมั่นคง การประเมินความเสี่ยงและแนวโน้ม

๔.๑ สถานการณ์ความมั่นคงในประเทศเชิงพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๔.๑.๑ สถานการณ์และภัยคุกคามในพื้นที่ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วส่วนใหญ่มีความสลับซับซ้อน เชื่อมโยงกันหลายมิติในหลายรูปแบบ จึงจำเป็นต้องพิจารณาทบทวนและตรวจสอบภัยคุกคามทั้งปวงที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงภายในประเทศ อย่างครอบคลุมทุกด้าน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เพื่อเตรียมการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้มีประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งมีภัยคุกคามเร่งด่วนที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือดังนี้

พื้นที่ชายแดน ยังประสบปัญหาสำคัญ คือ เส้นเขตแดนไม่ชัดเจน โดยเฉพาะจากการเปลี่ยนแปลงของเกาะดอนในแม่น้ำโขง การขยายของชุมชนตามแนวชายแดน การลักลอบขนยาเสพติด ปัญหาแรงงานต่างด้าวและการลักลอบเข้าเมือง จากประเทศรอบบ้านและประเทศเพื่อนบ้าน

พื้นที่ชั้นใน ยังประสบปัญหาสำคัญ คือ การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและพื้นที่สาธารณประโยชน์ในหลายพื้นที่ อาทิ การบุกรุกพื้นที่ป่า โดยเฉพาะการลักลอบตัดไม้พะยุงเพื่อส่งออก การบุกรุกแหล่งน้ำ ปัญหายาเสพติดที่เป็นแหล่งพักพิงนำเข้าจากพื้นที่ชายแดน ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำ ปัญหายาเสพติดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์และความเห็นต่างทางการเมือง

๔.๑.๒ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่

๔.๑.๒.๑ ด้านการลักลอบตัดไม้และทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

๔.๑.๒.๒ ด้านยาเสพติด

๔.๑.๒.๓ ด้านการลักลอบเข้าเมือง

๔.๑.๒.๔ ด้านแรงงานต่างด้าว

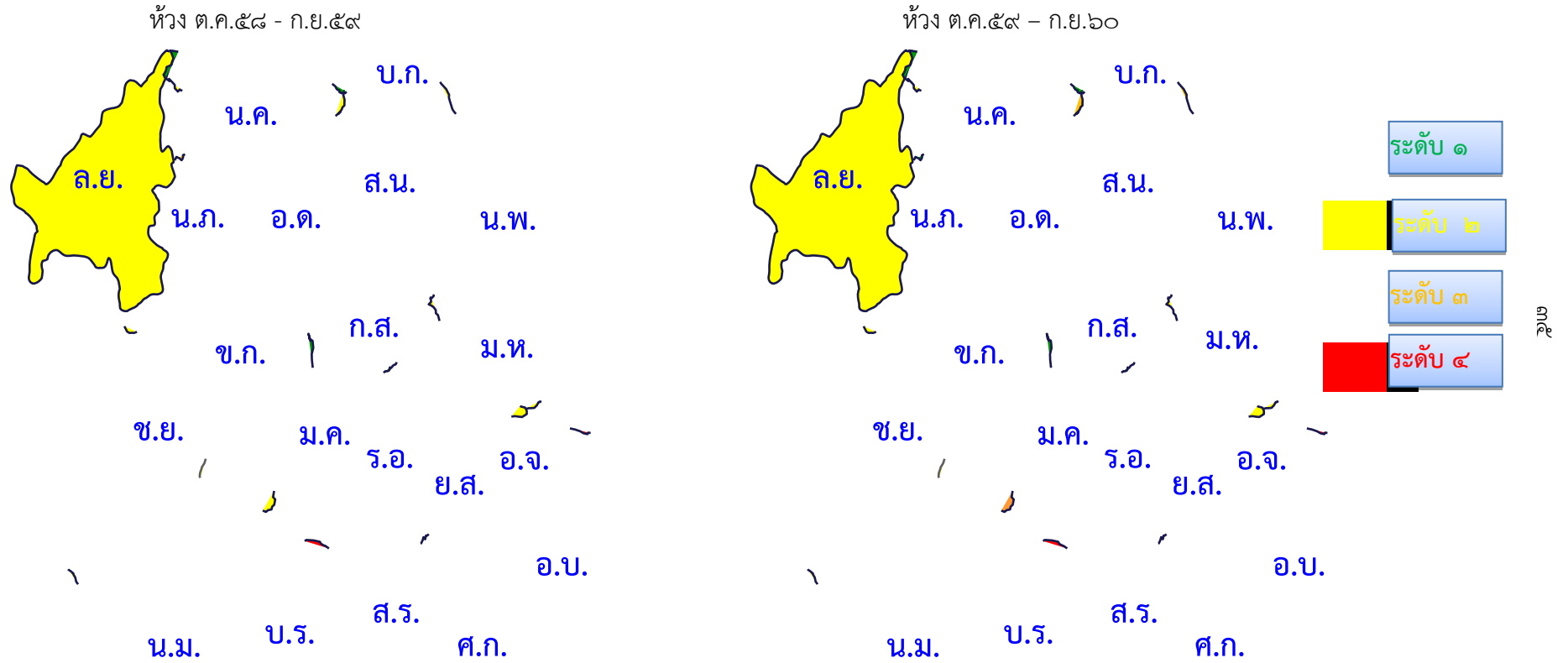
๔.๑.๒.๕ ภัยธรรมชาติ น้ำท่วม - แล้ง - หนาว

๔.๑.๒.๖ ด้านอาชญากรรมข้ามชาติ

๔.๑.๒.๗ ด้านการโจมตีและจารกรรมทางไซเบอร์

๔.๑.๒.๘ ภัยอื่นๆ (โรคระบาด)

แผนภาพที่ ๔-๑ : สถิติ ปัญหาการลักลอบตัดไม้ ในพื้นที่ภาค ตอ./น. เป็นรายจังหวัด

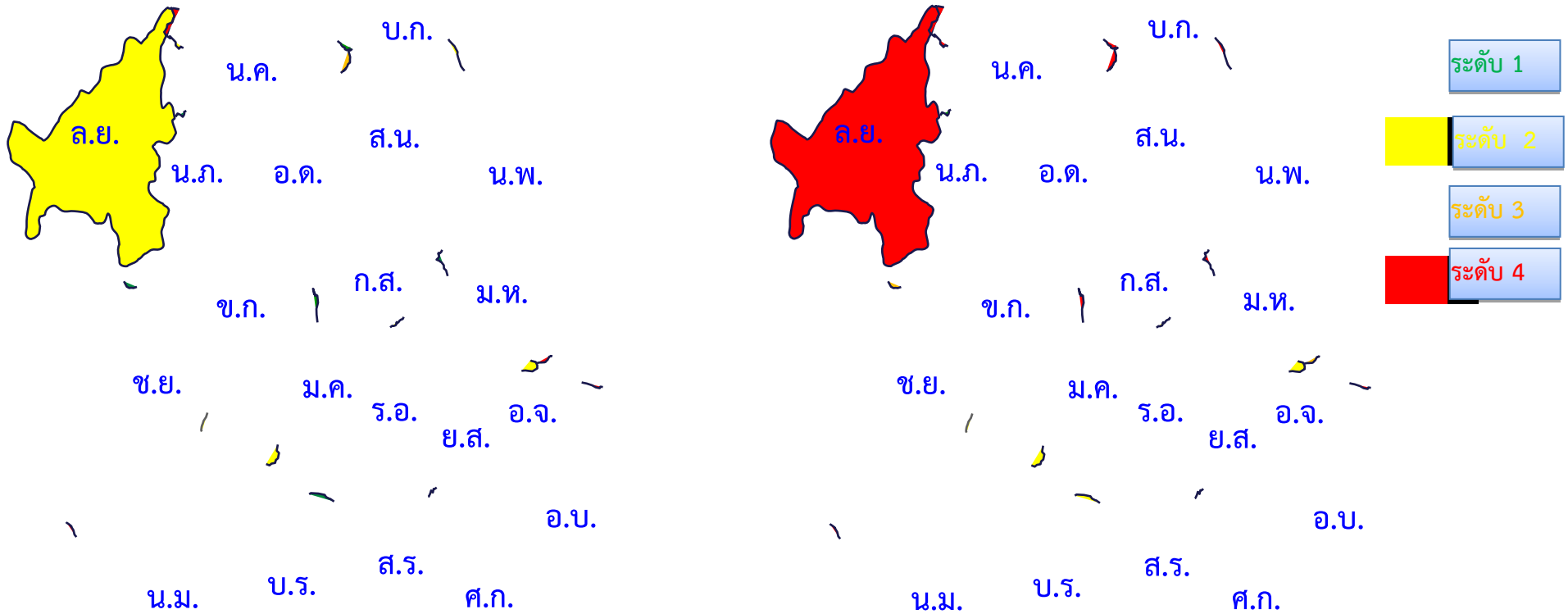

ที่มา : กองบัญชาการตำรวจภูธร ภาค ๓ และภาค ๔, ๒๕๖๐

แผนภาพที่ ๔-๒ : สถิติปัญหายาเสพติด ในพื้นที่ภาค ตอ./น. เป็นรายจังหวัด

ห้วง ต.ค.58- ก.ย.59

ห้วง ต.ค.59 - ก.ย.60

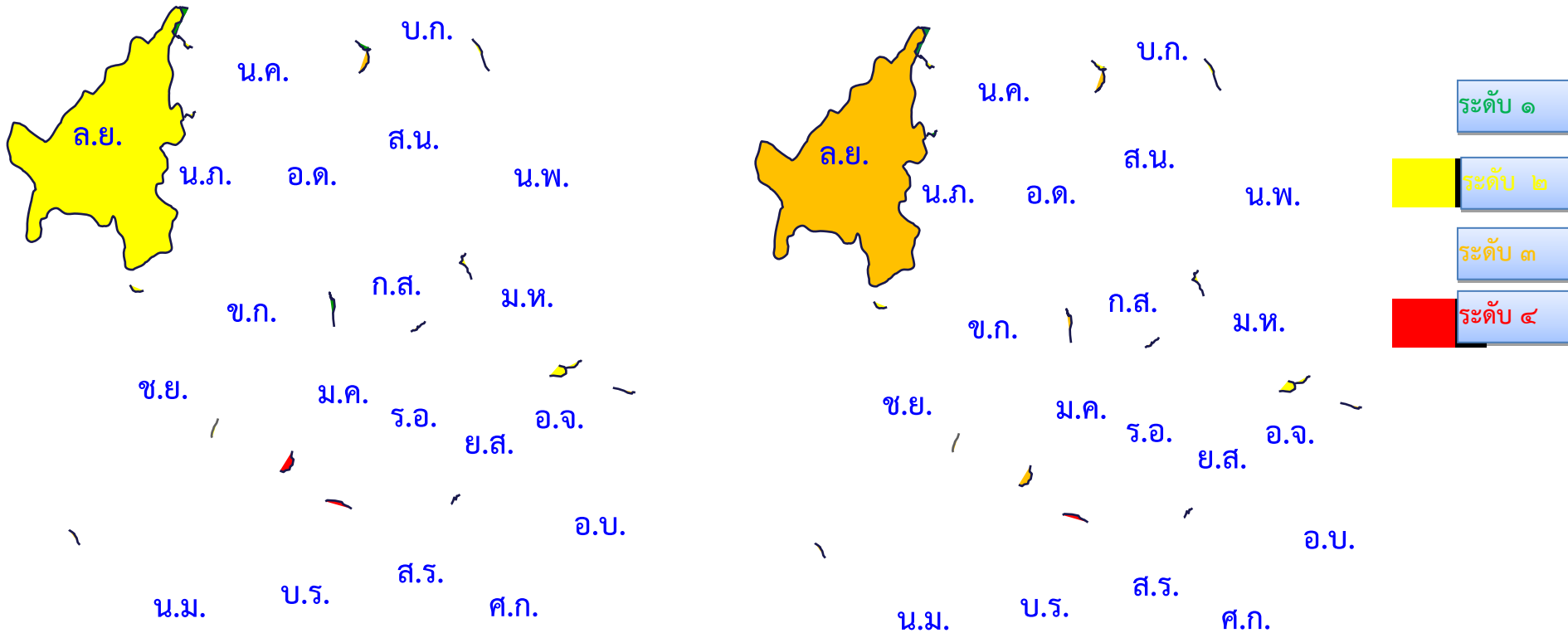
๔๒

ที่มา : กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 และภาค 4

แผนภาพที่ ๔-๓ : สถิติปัญหาภัยธรรมชาติ (น้ำท่วม) ในพื้นที่ภาค ตอ./น. เป็นรายจังหวัด

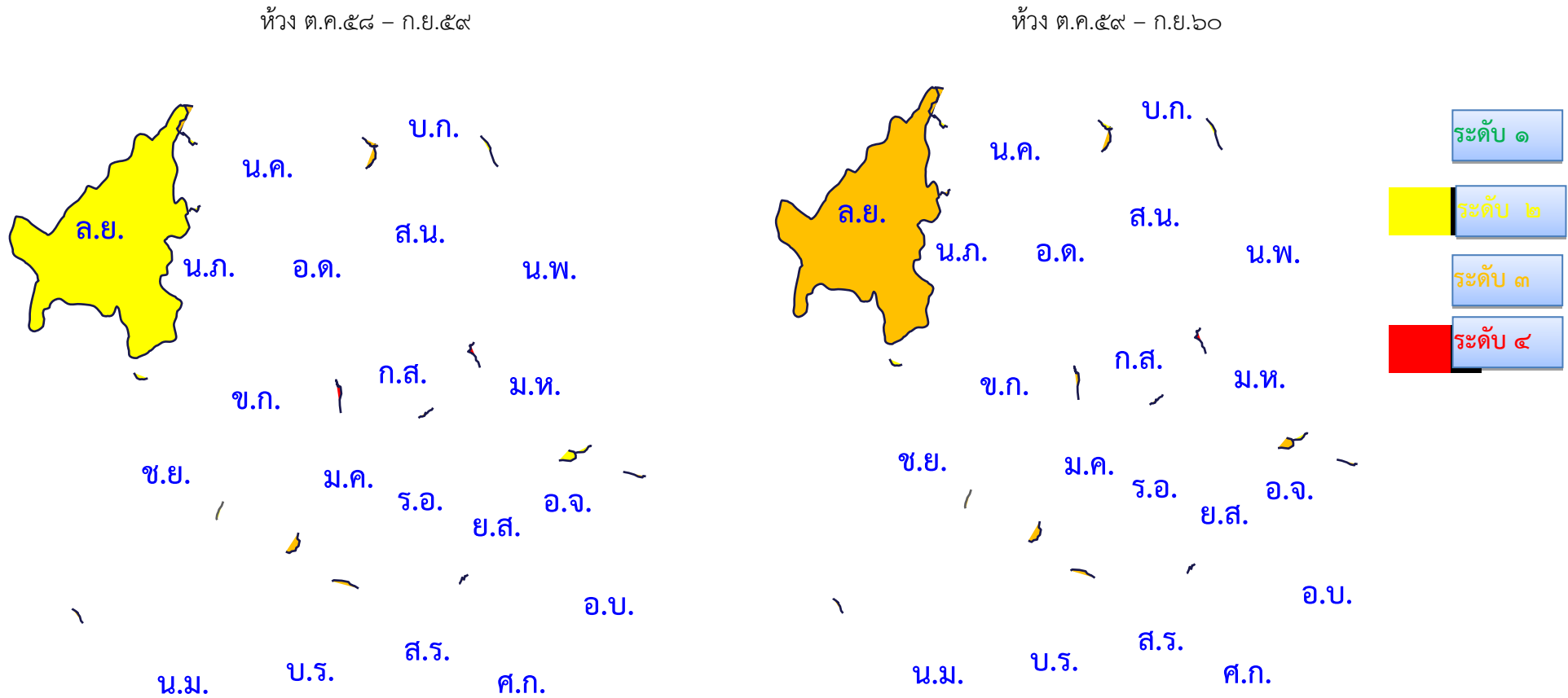
ห้วง ต.ค.๕๘ - ก.ย.๕๙

ห้วง ต.ค.๕๙ - ก.ย.๖๐

ที่มา : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ๒๕๖๐

แผนภาพที่ ๔-๔ : สถิติปัญหาภัยธรรมชาติ (แล้ง) ในพื้นที่ภาค ตอ./น. เป็นรายจังหวัด

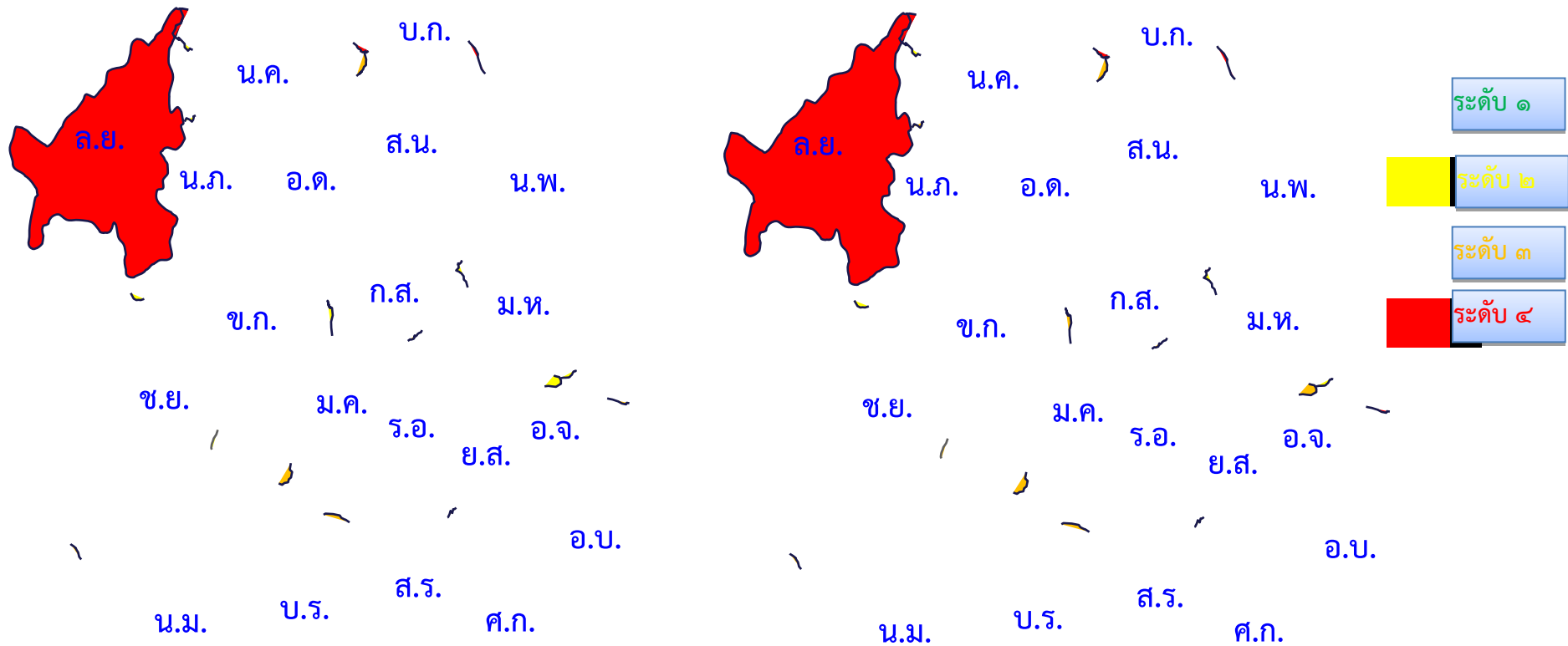
๕๗

ที่มา : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ๒๕๖๐

แผนภาพที่ ๔-๕ : สถิติปัญหาภัยธรรมชาติ (หนาว) ในพื้นที่ภาค ตอ./น. เป็นรายจังหวัด

ห้วง ต.ค.๕๘ - ก.ย.๕๙

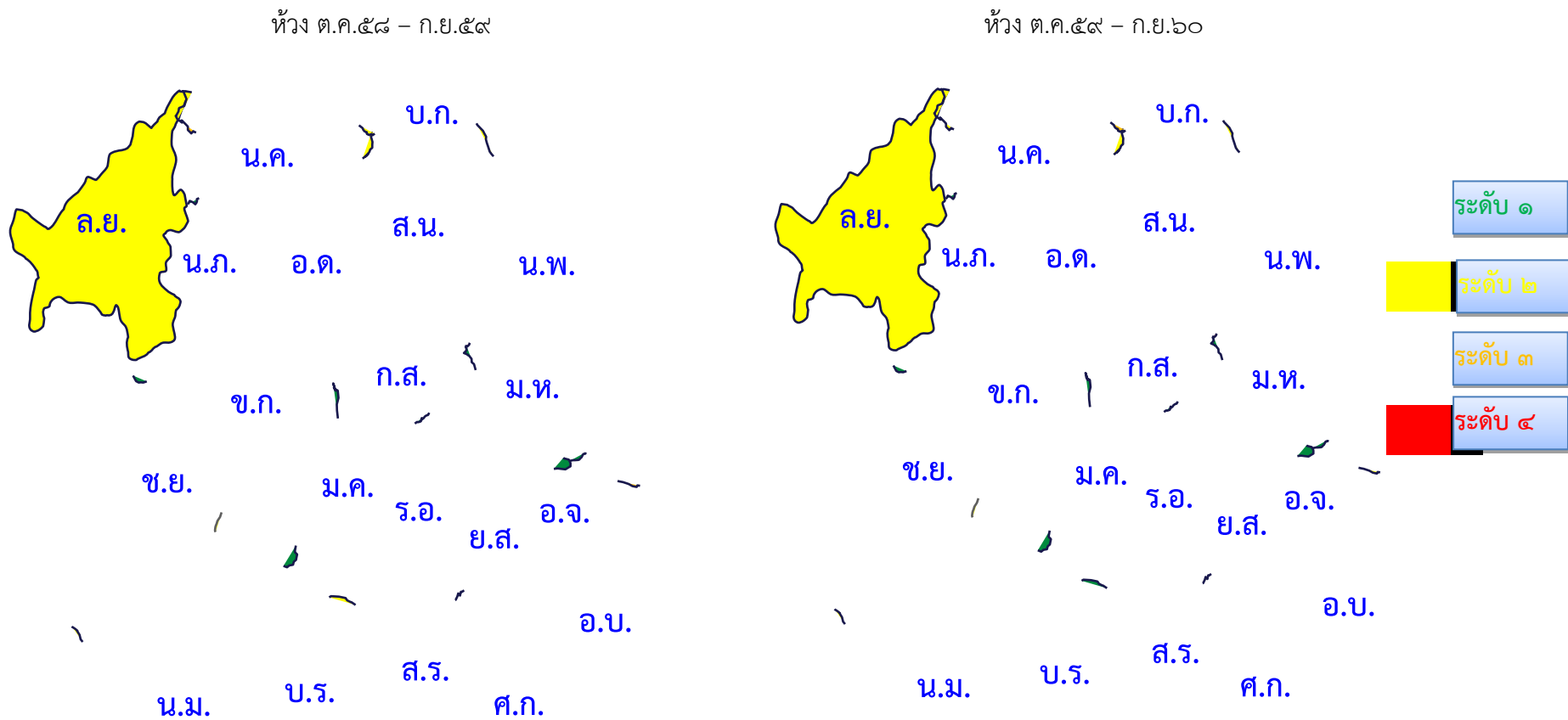
ห้วง ต.ค.๕๙ - ก.ย.๖๐

๓๒

ที่มา : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แผนภาพที่ ๔-๖ : สถิติปัญหาการแรงงานต่างด้าว ในพื้นที่ภาค ตอ./น. เป็นรายจังหวัด

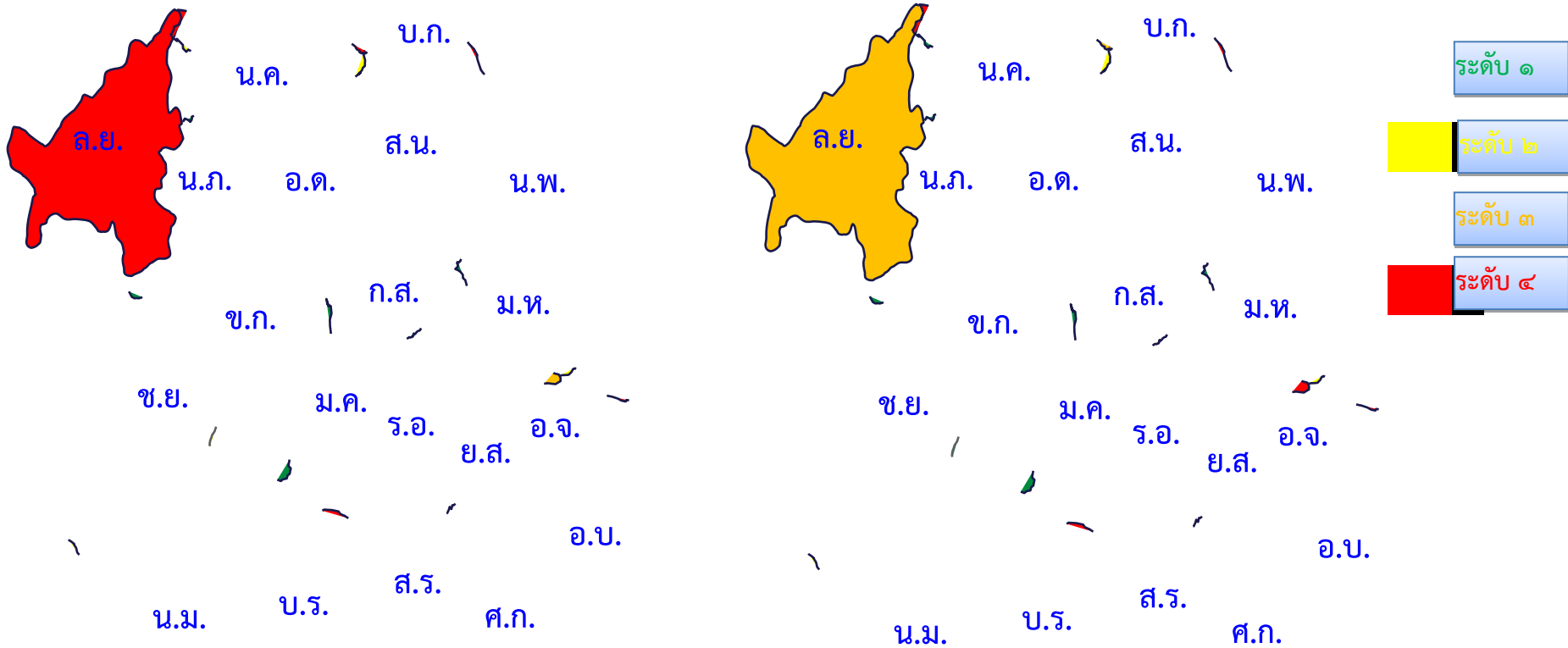

ที่มา : กองบัญชาการตรวจคนเข้าเมือง ๔, ๒๕๖๐

แผนภาพที่ ๔-๗ : สถิติปัญหาการหลบหนีเข้าเมือง ในพื้นที่ภาค ตอ./น. เป็นรายจังหวัด

ห้วง ต.ค.๕๘ - ก.ย.๕๙

ห้วง ต.ค.๕๙ - ก.ย.๖๐

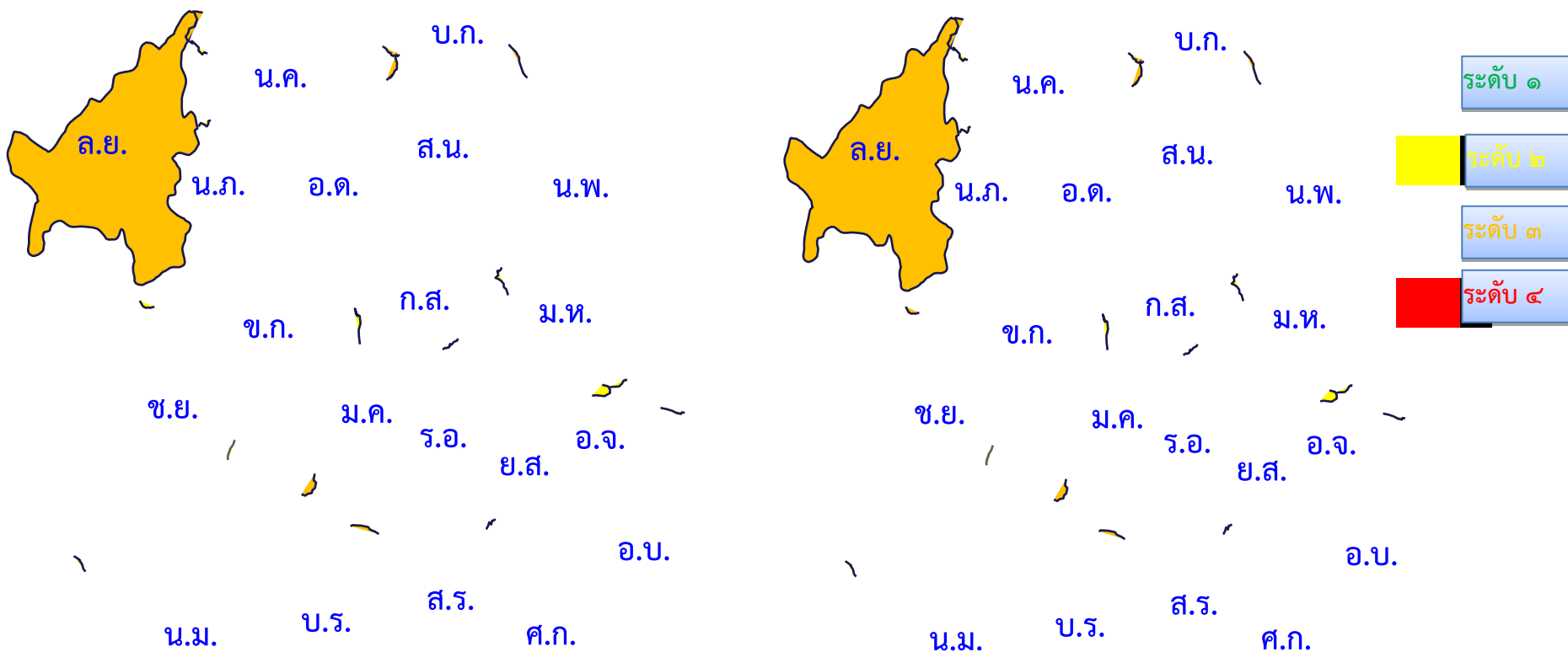

ที่มา : กองบัญชาการตรวจคนเข้าเมือง ๔, ๒๕๖๐

แผนภาพที่ ๔-๘ : สถิติปัญหาอื่นๆ (โรคระบาด) ในพื้นที่ภาค ตอ./น. เป็นรายจังหวัด

ห้วง ต.ค.๕๘ - ก.ย.๕๙

ห้วง ต.ค.๕๙ - ก.ย.๖๐

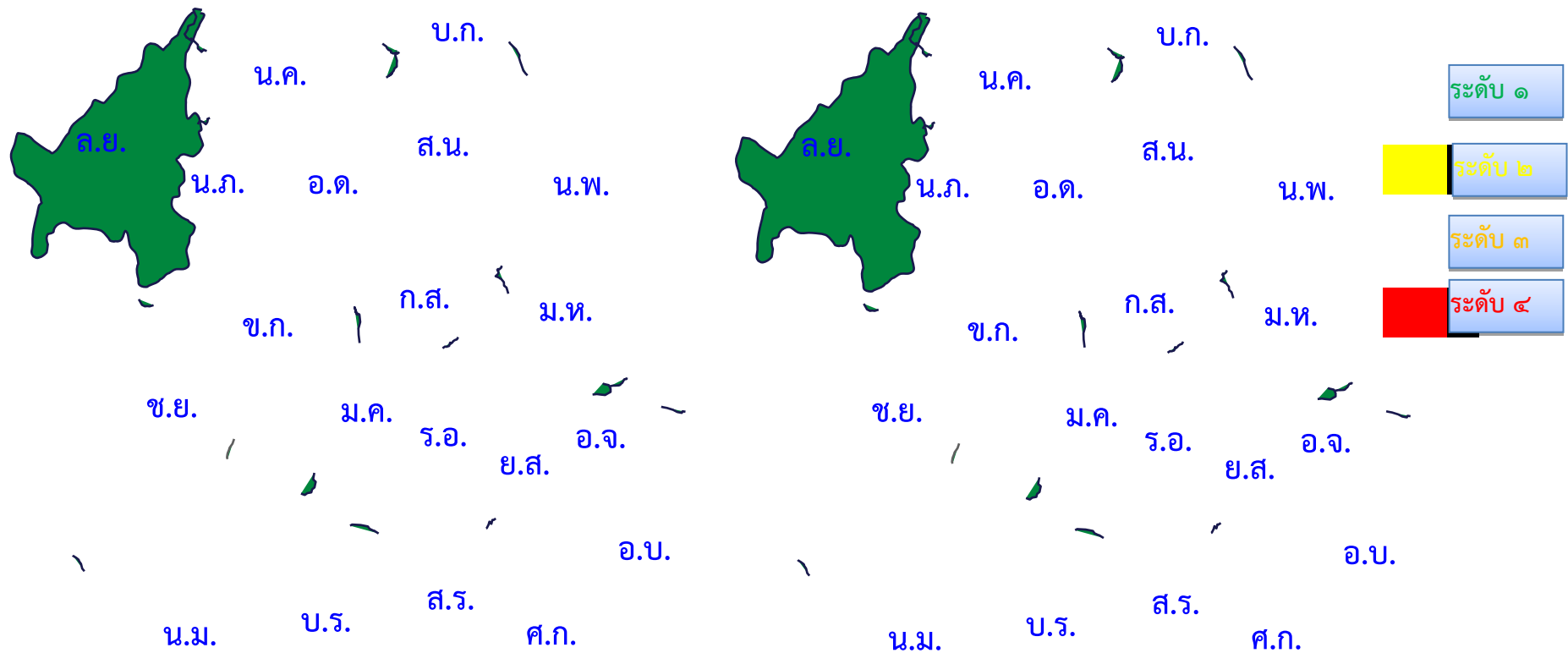
๑๖

ที่มา : เว็บไซต์กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๖๐

แผนภาพที่ ๔-๙ : สถิติปัญหาการก่อการร้ายข้ามชาติในพื้นที่ภาค ตอ./น. เป็นรายจังหวัด

ห้วง ต.ค.๕๘ - ก.ย.๕๙

ห้วง ต.ค.๕๙ - ก.ย.๖๐

๒๓

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, ๒๕๖๐

๕. ผลงานวิจัยที่เคยมีมาแล้วในอดีตช่องว่างการวิจัยและประเด็นที่สำคัญของการวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติที่เป็นที่ต้องการของประเทศ

การวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐและความมั่นคงของมนุษย์การปรับปรุงและพัฒนากฎหมายการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาล การลดความเหลื่อมล้ำในสังคมรัฐสวัสดิการเพื่อความมั่นคงของชีวิตความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้านปัญหาสถานการณ์ชายแดนและการพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการด้านความมั่นคงรวมทั้งการบริหารรัฐกิจร่วมระหว่างรัฐบาลท้องถิ่นและกลุ่มประชาสังคม

๖. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและจุดแข็งจุดอ่อนในประเด็นการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ และการเสริมสร้างธรรมาภิบาลที่เป็นที่ต้องการของประเทศ

จุดแข็ง (Strengths)

๑. มีทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจน (เช่นกลยุทธ์ปฏิบัติราชการกระทรวงกลยุทธ์เฉพาะด้านนโยบายกลยุทธ์และยุทธศาสตร์เป็นต้น)

๒. มีเครือข่ายกลไกสนับสนุนการดำเนินงานของกระทรวงที่เกิดจากการดำเนินงานของกรมต่างๆทั้งในมิติของพื้นที่และมิติของกลุ่มเป้าหมาย

๓. เป็นหน่วยงานหลักที่มีภารกิจด้านการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงครอบคลุมทุกพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย

๔. มีมาตรการกลไกกองทุนและเงินอุดหนุนองค์กรภาคเอกชนเป็นเครื่องมือสนับสนุนการปฏิบัติงานให้บรรลุวิสัยทัศน์กระทรวง

๕. มีอุปกรณ์เทคโนโลยีสนับสนุนต่อการทำงานที่ทันสมัย

จุดอ่อน (Weaknesses)

๑. ขาดการบูรณาการกลไกและเครือข่ายในหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง

๒. มีความซ้ำซ้อนของภารกิจอำนาจหน้าที่และบทบาทที่ดำเนินการต่อพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย

๓. ขาดระบบฐานข้อมูลกลางและการเชื่อมโยงอย่างเป็นเครือข่าย

๔. การประชาสัมพันธ์สื่อสารต่อสังคมและคนในองค์กรยังไม่ทั่วถึง

๕. ขาดระบบการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

โอกาส (Opportunities)

๑. มีภาคีเครือข่ายในการทำงานทั้งภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชน

๒. รัฐธรรมนูญนโยบายของรัฐบาลกลยุทธ์ชาติกฎหมายที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน

อุปสรรค (Threats)

๑. กระแสโลกาภิวัตน์สถานการณ์ทางสังคมทำให้ปัญหาสังคมมีความหลากหลายและซับซ้อนมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเพราะการเกิดชุมชนในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกทำให้เกิดการเอาเปรียบทางทรัพยากรและกระทบต่อการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงต่อประเทศไทยโดยรวม

๒. นโยบายและระบบการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรของประเทศ ยังไม่สอดคล้อง/สนับสนุนต่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของประชาชนในมิติพื้นที่โดยยึดตามภารกิจและวาระเป็นหลัก

๓. ความขัดแย้งทางการเมืองและความแตกแยกทางสังคมทำให้เกิดการขาดความปรองดองสมานฉันท์และมีผลกระทบต่อการทำงานในทุกระดับโดยเฉพาะในชุมชน

๗. นโยบายและยุทธศาสตร์ซึ่งเป็นที่มาของยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติและการเสริมสร้างธรรมาภิบาลที่เป็นที่ต้องการของประเทศ

จากความสำคัญที่เกี่ยวกับความมั่นคงในระดับประเทศและระดับสากลนั้น จึงมีเหตุที่จะต้องมีการนำเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงมาจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อสนับสนุนในการแก้ไขปัญหาโดยภาพรวมและเพื่อเสริมความมั่นคงของประเทศ

กำหนดแนวทาง

๑. วิสัยทัศน์

“คน ชุมชนในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๒ และพื้นที่เป้าหมายมีการพัฒนา มีจิตสำนึกความมั่นคงมีภูมิคุ้มกันสามัคคีปรองดอง สามารถพัฒนาร่วมกับประเทศรอบบ้าน เพื่อความมั่นคงปลอดภัย และประโยชน์สุขของประชาชน”

๒. พันธกิจ

แผนภาพที่ ๔-๑๐ : ร่างกรอบยุทธศาสตร์ระยะ ๒๐ ปี

ที่มา : กรมกิจการชายแดนทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย, ๒๕๖๐

๒.๑ ให้มีคณะกรรมการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ เรียกโดยย่อว่า “พมพ.ทภ.๒” โดยมีองค์ประกอบตามที่กำหนดในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๕๘ ซึ่งกำหนดให้ คณะกรรมการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ ประกอบด้วย

๒.๑.๑ แม่ทัพภาคที่ ๒ เป็นประธานกรรมการ

๒.๑.๒ รองแม่ทัพภาคที่ ๒ ซึ่งแม่ทัพภาคที่ ๒ มอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง

๒.๑.๓ เสนาธิการกองทัพภาคที่ ๒ เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง

๒.๑.๔ กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๒ ผู้แทนกรมกิจการชายแดนทหาร ผู้บัญชาการกองกำลังสุรศักดิ์มนตรี ผู้บัญชาการกองกำลังสุรนารี ผู้บัญชาการหน่วยเรือรักษาความสงบเรียบร้อยตามลำแม่น้ำโขง ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาภาค ๒ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาภาค ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา รองเสนาธิการกองทัพภาคที่ ๒ ซึ่งเสนาธิการกองทัพภาคที่ ๒ มอบหมายผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา ผู้ว่าราชการจังหวัดบึงกาฬ ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร ผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ว่าราชการจังหวัดเลย ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองบัวลำภู ผู้ว่าราชการจังหวัดอำนาจเจริญ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี และผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี

๒.๒.๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านความมั่นคง การบริหารการปกครองการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการต่างประเทศ จำนวนไม่เกินห้าคน เป็นกรรมการ ให้ผู้อำนวยการกองเสนาธิการกองทัพภาคที่ ๒ ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ และเจ้าหน้าที่กองทัพภาคที่ ๒ ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้ง จำนวนสองคนเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒.๒ กำหนดให้ พมพ.ทภ.๒ มีอำนาจหน้าที่ภายในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

๒.๒.๑ กำหนดมาตรการและแนวทางการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ให้สอดคล้องกับแผนป้องกันประเทศ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ และยุทธศาสตร์ความมั่นคงที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๒ ดำเนินการจัดทำแผนกลยุทธ์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ กรอบนโยบายการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของกองทัพบกในพื้นที่ชายแดน และแผนป้องกันประเทศ

๒.๒.๓ ร่วมกับจังหวัด กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณากำหนดแผนการดำเนินงานในการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ

๒.๒.๔ ให้ความเห็นชอบแผนงานหรือโครงการการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติโดยพิจารณาจากลำดับความสำคัญเร่งด่วน พื้นที่เป้าหมาย และความสอดคล้องกับแผนป้องกันประเทศ และยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ เพื่อเสริมการพัฒนาจังหวัดให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๒.๒.๕ อำนวยการ ประสานงาน ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติให้ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒.๖ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ พมพ.ทภ.๒ มอบหมาย

๒.๒.๗ ปฏิบัติการอื่นใดตามที่ นพช. มอบหมาย

๒.๓ กำหนดให้มีสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ เรียกโดยย่อว่า “สล.พมพ.ทภ.๒” เป็นหน่วยงานภายในกองทัพภาคที่ ๒ ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของ พมพ.ทภ.๒ และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๒.๓.๑ สนับสนุนและประสานส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติในเขตกองทัพภาคที่ ๒ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และมติของ พมพ.ทภ.๒

๒.๓.๒ รับผิดชอบในการปฏิบัติงานธุรการ งานวิชาการ งานประชุม และงานเลขานุการของพมพ.ทภ.๒ รวมทั้งคณะอนุกรรมการและคณะทำงานซึ่ง พมพ.ทภ.๒ แต่งตั้ง

๒.๓.๓ ติดต่อประสานงานกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอคำชี้แจงเกี่ยวกับข้อเท็จจริง รายงาน สถิติ และข้อมูลต่าง ๆ ประกอบการพิจารณาของ พมพ.ทภ.๒ รวมทั้งคณะอนุกรรมการและคณะทำงานซึ่ง พมพ.ทภ.๒ แต่งตั้งได้ตามความจำเป็น

๒.๓.๔ ขอรับการสนับสนุนบุคลากร เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ จากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อปฏิบัติงานหรือใช้ประโยชน์ตามระเบียบนี้

๒.๓.๕ ปฏิบัติงานหรือดำเนินการอื่นใดตามที่ พมพ.ทภ.๒ หรือประธานพมพ.ทภ.๒ มอบหมาย

๒.๔ ให้เสนาธิการกองทัพภาคที่ ๒ เป็นหัวหน้า สล.พมพ.ทภ.๒ มีหน้าที่บริหารงานของสล.พมพ.ทภ.๒ ให้เป็นไปตามระเบียบนี้ อำนาจหน้าที่ของ สล.พมพ.ทภ.๒ นโยบายและมติของพมพ.ทภ.๒ ตลอดทั้งเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการ ลูกจ้าง และผู้ปฏิบัติงานใน สล.พมพ.ทภ.๒

๓. ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์

เพื่อให้ครอบคลุมสาเหตุของปัญหาภัยคุกคามและตอบสนองการแก้ไขปัญหาตลอดจนเป็นกรอบของการจัดทำแผนงานหรือโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงของชาติในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ จึงกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ รวม ๘ ประเด็นยุทธศาสตร์ สรุปดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยุทธศาสตร์การสืบสานเรียนรู้และขยายผลพัฒนาด้วยศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างศักยภาพและภูมิคุ้มกันของคน
ชุมชน และพื้นที่เป้าหมาย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาและป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่
ชายแดน พื้นที่ชายฝั่งทะเล และเกาะแก่ง และชุมชนพื้นที่สูง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์ความรู้การพัฒนาเพื่อเสริมความ
มั่นคง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ ยุทธศาสตร์เสริมสร้างความมั่นคงด้วยมิติวัฒนธรรม
ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการจัดการโดยสันติวิธี

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างฐานความมั่นคงของทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อความสมดุลมั่นคง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๗ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงและ
การพัฒนา กับประเทศรอบบ้าน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๘ ยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

๔. กลยุทธ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยุทธศาสตร์การสืบสานเรียนรู้และขยายผลพัฒนาด้วย
ศาสตร์พระราชายิ่งยืน (๔ กลยุทธ์)

วัตถุประสงค์

๑. ศึกษาเรียนรู้ศาสตร์พระราชายหลักการทำงาน และผลสำเร็จของโครงการ
พระราชดำรินำไปขยายผลสู่ประชาชนและชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย ให้เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตน
และการดำเนินชีวิตที่ส่งผลต่อการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ

๒. ดำเนินการตามแนวพระราชดำริการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่และนำไป
ขยายผลสู่พื้นที่เป้าหมายเพื่อความมั่นคงอื่นๆ ตามภูมิสังคม เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันภัยความมั่นคงใน
พื้นที่เป้าหมาย

๓. ประสานการดำเนินงานร่วมกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อนำองค์ความรู้ของศาสตร์พระราชาไปขยายผล สนับสนุนคนและชุมชนในพื้นที่
เป้าหมายให้สามารถดำรงชีวิตอย่างพอเพียงและพึ่งตนเองได้

๔. สร้างแหล่งเรียนรู้ศาสตร์พระราชาย สานสมดุลน้ำ ดิน ป่าและวิถีการดำรงชีวิตใน
ลักษณะพิพิธภัณฑธรรมชาติที่มีชีวิตตามภูมิสังคมและส่งเสริมปราชญ์ชาวบ้านที่ประสบความสำเร็จใน
การน้อมนำศาสตร์พระราชาไปใช้แบบอย่างในการดำเนินชีวิต รวมทั้งสนับสนุนการสร้างเครือข่าย
การเรียนรู้และสืบสานขยายผลพัฒนาด้วยศาสตร์พระราชายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในพื้นที่เป้าหมาย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างศักยภาพและภูมิคุ้มกันของคน
ชุมชน และพื้นที่เป้าหมาย (๘ กลยุทธ์)

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาคนและคุณภาพชีวิตของคน ชุมชน และพื้นที่เป้าหมายให้มี
โครงสร้างประชากรที่เหมาะสม มีความเข้มแข็ง มั่นคง ปลอดภัย มีจิตสำนึกด้านความมั่นคงพึ่งตนเอง
ได้ รวมทั้งมีภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิตพร้อมเผชิญปัญหา ภัยคุกคาม และการเปลี่ยนแปลง

๑. สร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการพื้นฐานและองค์ความรู้ต่างๆ จัดบริการการศึกษา บริการสาธารณสุข และบริการสวัสดิการสังคมต่างๆ ให้กับคนและชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย โดยเฉพาะพื้นที่ชายแดน ชายฝั่งทะเล เกาะแก่ง และพื้นที่สูง อย่างทั่วถึง และเป็นธรรม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ในโอกาสการเข้าถึงบริการ

๒. พัฒนาความเป็นอยู่ และส่งเสริมการพัฒนาอาชีพให้พออยู่ พอกิน สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยเร่งพัฒนาและบริหารจัดการน้ำเพื่อการดำรงชีวิตให้เพียงพอทั้งการเกษตร การอุปโภค และบริโภค

๓. ดำเนินการจัดระเบียบการพัฒนาชุมชน วางแผนโครงสร้างประชากรที่เหมาะสม และจัดทำแผนชุมชนและตำบล เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านความมั่นคงและการเป็นพลเมืองที่ดี โดยสร้างความเข้มแข็งของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม ตามแนวทางประชารัฐ ตลอดจนสนับสนุนการรวมกลุ่มและพัฒนาไปสู่วิสาหกิจชุมชนและระบบสหกรณ์

๔. สร้างความเข้มแข็งในชุมชน โดยการต่อยอดการพัฒนาชุมชนที่มีอยู่เดิมให้เข้มแข็งขึ้น สนับสนุนบทบาทของผู้นำชุมชนในพื้นที่ ให้ผลักดันการพัฒนาจากภายในชุมชนเอง และสนับสนุนให้เกิดความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยของคนในชุมชน รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์ในชุมชน และส่งเสริมการพัฒนาจิตสำนึกร่วมกัน ในลักษณะของการรวมกลุ่มสร้างเครือข่าย เพื่อร่วมดำเนินกิจกรรมพัฒนาและป้องกันความมั่นคงปลอดภัยในชุมชน

๕. สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียวในชุมชนพื้นที่เป้าหมาย เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การปกครอง และการเสริมสร้างความมั่นคง

๖. ดำเนินการจัดระเบียบพื้นที่ที่มีเงื่อนไขหรือแนวโน้มปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงในรูปแบบโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ เพื่อดำเนินงานเชิงรุกในการป้องกันปัญหาและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันในพื้นที่

๗. สนับสนุนการสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อรองรับภัยพิบัติให้เหมาะสมกับสภาพภูมิสังคมของแต่ละพื้นที่ โดยเน้นให้หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน มีความรู้และพร้อมรับมือภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นตั้งแต่การป้องกัน การเผชิญเหตุ และหลังเกิดเหตุ ตลอดจนการถอดบทเรียนมาใช้ในการพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติในอนาคต

๘. ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเครือข่ายภาคประชาสังคม ได้เข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพ ภูมิคุ้มกันของคน ชุมชน และพื้นที่เป้าหมาย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาและป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน พื้นที่ชายฝั่งทะเลเกาะแก่ง และชุมชนพื้นที่สูง (๒๐ กลยุทธ์)

วัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนากับประเทศรอบบ้าน พร้อมกับจัดระบบป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน

พื้นที่ชายแดน (๘ กลยุทธ์)

๑. ดำเนินงานตามแนวพระราชดำริที่พระราชทานให้ไว้ในการเสริมสร้างความมั่นคงตามแนวชายแดน เช่น การจัดระเบียบและพัฒนาพื้นที่เป้าหมายชายแดนและพื้นที่สูง โครงการ

หมู่บ้านยามชายแดนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการส่งเสริมศิลปาชีพอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นต้น

๒. เร่งรัดและส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหมู่บ้านเป้าหมายให้ประชาชนมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัย ทำกิน ได้รับการพัฒนายกระดับความเป็นอยู่ให้พออยู่พอกินและพึ่งตนเองได้ และเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต รวมทั้งการได้รับบริการสังคมพื้นฐานต่างๆ

๓. จัดระบบและระเบียบประชากรและชุมชนพื้นที่ชายแดน เพื่อการพัฒนาและป้องกันภัยคุกคาม โดยพัฒนาข้อมูลพื้นฐานประชากรและการปกครองให้สมบูรณ์เป็นปัจจุบัน พัฒนาจิตสำนึกร่วมกันเพื่อไปสู่เป้าหมายการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง รวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายพลังประชาชนด้านความมั่นคง ทบหนนและพัฒนาประสิทธิภาพกลุ่มพลังมวลชนและอาสาสมัครเดิม เช่น อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) ชูรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) กลุ่มไทยอาสาป้องกันชาติ (ทสปช.) ฯลฯ

๔. เสริมสร้างระบบป้องกันตนเองแก่ประชาชนและชุมชน โดยพัฒนาระบบการสื่อสาร มีระบบเฝ้าระวังและรายงานสถานการณ์ปัญหา พัฒนาระบบแจ้งเตือนภัยในหมู่บ้าน และเสริมสร้างองค์ความรู้และมีการฝึกการปฏิบัติการในการป้องกันภัยแก่ประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย

๕. พัฒนาประสิทธิภาพระบบการสัญจรข้ามแดน เพื่อควบคุมการลักลอบเข้าเมือง การค้ามนุษย์ ปัญหายาเสพติดและอาชญากรรมข้ามชาติ

๖. ดำเนินการเร่งรัดการแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่กับประเทศรอบบ้านด้วยกลไกเจรจาระดับทวิภาคี

๗. ดำเนินการจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน ที่มีเงื่อนไขหรือแนวโน้มปัญหาภัยคุกคาม ความมั่นคงในลักษณะของโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ (พมพ.) เพื่อดำเนินงานเชิงรุกในการป้องกันปัญหาและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันในพื้นที่

๘. จัดทำแผนปฏิบัติการจัดระบบป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนครอบคลุมพื้นที่ชายแดนทั้งหมดที่มีการบูรณาการดำเนินงานร่วมกันให้เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่ชายแดน และสอดคล้องกับแผนป้องกันประเทศ

พื้นที่ชายฝั่งแม่น้ำโขง (๕ กลยุทธ์)

๑. จัดระบบและระเบียบประชากรทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในชุมชนพื้นที่ชายฝั่งทะเลและเกาะแก่ง โดยพัฒนาข้อมูลพื้นฐานประชากรและการปกครองให้สมบูรณ์เป็นปัจจุบัน และเสริมสร้างความร่วมมือ จิตสำนึกร่วมกันเพื่อไปสู่เป้าหมายการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง รวมทั้งสนับสนุนการรวมกลุ่มพลังมวลชนและอาสาสมัครด้านความมั่นคง

๒. เสริมสร้างระบบป้องกันตนเองแก่ประชาชนและชุมชนพื้นที่ชายฝั่งทะเลและเกาะแก่ง โดยพัฒนาระบบการสื่อสาร มีระบบเฝ้าระวังและรายงานสถานการณ์ปัญหา เสริมสร้างความรู้และมีการฝึกการปฏิบัติในการป้องกันภัย

๓. พัฒนาระบบสัญจรข้ามแดนทางลำน้ำเพื่อควบคุมการลักลอบเข้าเมือง การค้ามนุษย์ ยาเสพติด การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ การค้าน้ำมันเถื่อน และอาชญากรรมข้ามชาติ

๔. จัดระเบียบพื้นที่ชายฝั่งแม่น้ำ ที่มีเงื่อนไขหรือแนวโน้มปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงในลักษณะของโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ เพื่อดำเนินงานเชิงรุกในการป้องกันปัญหาและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันในพื้นที่

๕. จัดทำแผนปฏิบัติการจัดระบบป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายฝั่งแม่น้ำ ให้มีการบูรณาการดำเนินงานร่วมกัน สนับสนุนการพัฒนาโดยรวม ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด และสอดคล้องกับแผนป้องกันประเทศ

ชุมชนพื้นที่สูง (๗ กลยุทธ์)

๑. พัฒนาชาวเขาและชุมชนบนพื้นที่สูงตามแนวพระราชดำริ ทั้งในด้านมนุษยธรรม โดยพัฒนาความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของคนบนพื้นที่สูง การจัดถิ่นฐานที่อยู่อาศัยทำกินตามแนวทางการอยู่ร่วมกันของคนและป่า การทำการเกษตรที่ถูกต้อง การปลูกพืชทดแทนฝิ่นและการแก้ไขปัญหายาเสพติด การดูแลรักษาป่า และการเข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาความมั่นคง

๒. จัดระเบียบชุมชนบนพื้นที่สูง โดยรวบรวมชุมชนที่กระจัดกระจายในพื้นที่ที่มีแนวโน้มปัญหาความมั่นคงมารวมกันจัดตั้งถิ่นฐานถาวรตามแนวพระราชดำริ ในลักษณะบ้านเล็กในป่าใหญ่ และโครงการเกษตรที่สูงหรือหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่

๓. พัฒนาความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของคนและชุมชนบนพื้นที่สูงให้สอดคล้องกับภูมิสังคม กระจายและสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการด้านการศึกษาและสาธารณสุข จัดศูนย์ส่งเสริมสวัสดิการสังคม และศูนย์เรียนรู้การพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง เพื่อลดปัญหาความยากจน ด้อยโอกาส และความเหลื่อมล้ำ

๔. เร่งสำรวจและพิจารณากำหนดสถานะบุคคลบนพื้นที่สูงเพื่อป้องกันการสัญจรข้ามแดนและปัญหาด้านความมั่นคง

๕. สร้างความรู้ ความเข้าใจ และส่งเสริมให้คนและชุมชนบนพื้นที่สูงเข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการรักษาความมั่นคง พิทักษ์ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ และแก้ไขปัญหายาเสพติด

๖. จัดระเบียบชุมชนพื้นที่สูง ที่มีเงื่อนไขหรือแนวโน้มปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงในลักษณะของโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ เพื่อดำเนินงานเชิงรุกในการป้องกันปัญหาและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันในพื้นที่

๗. จัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนา และแก้ไขปัญหาคความมั่นคงของชาติที่บูรณาการร่วมกันสอดคล้องกับแผนด้านความมั่นคงและการพัฒนาประเทศโดยรวม เพื่อจัดระเบียบการพัฒนาชุมชนพื้นที่สูงให้ครอบคลุมทั้งหมด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพความรู้การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง (๗ กลยุทธ์)

วัตถุประสงค์ เพื่อขยายผลองค์ความรู้ด้านการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง การจัดการโดยสันติวิธี ไปพร้อมกับการนำนวัตกรรมมาใช้ที่เหมาะสม สอดคล้องกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑. ดำเนินการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ดำเนินงานด้านการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ทั้งในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน และระดับปฏิบัติ ให้มีความรู้

ความเข้าใจ และรอบรู้ ในกระบวนการดำเนินงานพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ เพื่อการเป็นบุคลากรมืออาชีพในการปฏิบัติงาน

๒. ส่งเสริมการพัฒนาคน กลุ่มเป้าหมายต่างๆ ทั้งองค์กรภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มอาสาสมัคร ผู้นำชุมชน สื่อมวลชน และประชาชน ให้มีความรู้ ทักษะ ศักยภาพควบคู่กับการมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถใช้เทคโนโลยี เพื่อช่วยพัฒนาความเป็นอยู่และรู้เท่าทันโลก ที่สอดรับบริบทใหม่ของสถานการณ์ความมั่นคง และเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ

๓. ดำเนินการจัดตั้งพัฒนา ขยายผล แหล่ง/ศูนย์เรียนรู้ในการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงในพื้นที่เป้าหมายตามภูมิสังคมแต่ละพื้นที่ เพื่อพัฒนา ขยายผล และต่อยอด ไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต

๔. สนับสนุนการจัดการเรียน การสอน การเรียนรู้ในการศึกษาทุกระดับ โดยให้มีหลักสูตรการเสริมสร้างจิตสำนึกร่วมกันในการรักษาสถาบันหลักของชาติ การเป็นพลเมืองไทยที่ดี และการรักษาความมั่นคงของชาติ

๕. ส่งเสริมสนับสนุนสถาบันการศึกษาและหน่วยงานวิชาการต่างๆ ดำเนินการศึกษาวิจัย พัฒนาองค์ความรู้ และถ่ายทอดความรู้การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ แก่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ

๖. ดำเนินการศึกษา และพัฒนาข้อมูลพื้นฐาน และข้อมูลสถานการณ์ความมั่นคง ทุกด้านอย่างเป็นระบบ ครบถ้วน สมบูรณ์ เป็นปัจจุบัน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ โดยสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายทุกระดับ รวมทั้งใช้ประโยชน์จากระบบเทคโนโลยีและภาพถ่ายดาวเทียม

๗. ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาตามภูมิสังคมอย่างเหมาะสม เพื่อช่วยลดปัญหาที่เป็นเงื่อนไขความมั่นคงและความขัดแย้งในสังคม รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดการคิดค้นนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมที่ก้าวทันกับบริบทใหม่ของสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ ยุทธศาสตร์เสริมสร้างความมั่นคงด้วยมิติวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการจัดการโดยสันติวิธี (๕ กลยุทธ์)

วัตถุประสงค์ เพื่อขยายผลองค์ความรู้ด้านการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง การจัดการโดยสันติวิธี ไปพร้อมกับการนำนวัตกรรมมาใช้ที่เหมาะสม สอดคล้องกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑. ส่งเสริมสนับสนุนการนำวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาจัดการความรู้ พัฒนาอย่างเป็นระบบ ก้าวทัน รองรับการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ความมั่นคงรูปแบบใหม่ รวมทั้งป้องกันความเสื่อมถอยทางวัฒนธรรม คุณธรรม และจริยธรรมในสังคม

๒. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และปลูกฝังแนวทางการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธีแก่เจ้าหน้าที่รัฐ องค์กรภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคประชาสังคมและผู้นำท้องถิ่น สร้างความรู้ความเข้าใจกระบวนการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี และการเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง โดยเฉพาะด้านอุดมการณ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

๓. ส่งเสริมการดำเนินการตามแนวทางปรองดองสมานฉันท์อยู่ร่วมกันอย่างสันติ โดยสนับสนุนการจัดเวทีประชาคมการเรียนรู้ในการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี และกระบวนการยุติธรรมในสถาบันการศึกษาและชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนสนับสนุนองค์กรส่วนท้องถิ่นให้มีบทบาทเป็นศูนย์ประสานความร่วมมือในการจัดการความขัดแย้งโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

๔. ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมอันดี และภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ กลุ่มเยาวชน นิสิต นักศึกษา กลุ่มนักรักศึกษา และสื่อมวลชน เพื่อสร้างจิตสำนึกและความภูมิใจในการเป็นพลเมืองไทย สามารถนำไปใช้ในการครองตน และเผยแพร่ ขยายผลเพิ่มขึ้น

๕. สนับสนุนการศึกษาวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ในการจัดการความขัดแย้งของชุมชนและท้องถิ่น โดยชุมชนเป็นศูนย์กลาง สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ เพื่อให้คนเกิดความเข้าใจและเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกันในความแตกต่างหลากหลายได้อย่างสันติ เกิดภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็งและลดความขัดแย้ง รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรที่เชี่ยวชาญในกระบวนการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธีและกระบวนการยุติธรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างฐานความมั่นคงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อความสมดุลมั่นคง (๙ กลยุทธ์)

วัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างฐานความมั่นคงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รักษาความสมดุลของระบบนิเวศน์ รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๑. อนุรักษ์ พัฒนา ป่าพันธุ์ ป้องกัน ดูแลรักษาทรัพยากรและพื้นที่ป่า และแหล่งต้นน้ำลำธารตามแนวพระราชดำริในพื้นที่เป้าหมาย จากต้นน้ำถึงปลายน้ำ โดยมุ่งเสริมสร้าง ปลุกจิตสำนึกให้เห็นความสำคัญของป่าและพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าตามแนวทางปลูกป่าในใจคน อาทิ การฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.)

๒. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติที่มีผลต่อการดำรงชีวิตและความมั่นคงของมนุษย์ และสนับสนุนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากพื้นที่อย่างยั่งยืน ด้วยการส่งเสริมการทำเกษตรแผนใหม่แก่ประชาชน

๓. สนับสนุนการจัดเวทีประชาคมและการใช้วัฒนธรรมชุมชน เพื่อลดเงื่อนไขปัญหาความขัดแย้ง และการแย่งชิงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

๔. มุ่งสร้างความมั่นคงด้านอาหารในพื้นที่เป้าหมายและรักษาความสมดุลของระบบนิเวศน์ โดยส่งเสริม และสนับสนุนการสร้างธนาคารอาหารชุมชนหรือฟาร์มตัวอย่างตามภูมิสังคม ทั้งในชุมชนและผืนป่า

๕. ดำเนินการสำรวจวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินและเร่งแก้ไขปัญหาคารกทับซ้อนแนวเขตที่ดินในพื้นที่เป้าหมาย โดยเร่งปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ เพื่อลดเงื่อนไข ที่นำไปสู่ความขัดแย้งและลดความเหลื่อมล้ำในการใช้ประโยชน์ที่ดิน

๖. ป้องกัน และแก้ไขปัญหามอกคว้น ไฟป่าอย่างบูรณาการ โดยการสร้างความรู้ ความเข้าใจในปัญหา การเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ทั้งการปรับสภาพพื้นที่ป้องกันและ

ความพร้อมของเครื่องมืออุปกรณ์ และการประสานการดำเนินงานแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่ากับประเทศรอบบ้าน

๗. ป้องกัน และแก้ไขปัญหาระบาดของโรคติดต่อทางอากาศและภัยธรรมชาติที่เกิดจากการชะล้างพังทลายของดินที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของคนและชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย โดยการพัฒนาปรับปรุงบำรุงดิน การอนุรักษ์ดินและน้ำ และการรณรงค์การใช้หญ้าแฝกตามแนวพระราชดำริ

๘. พัฒนาระบบการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน ระหว่างการอนุรักษ์และการพัฒนา โดยยึดหลักการสร้างสมดุลในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศและการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นจุดเด่นของพื้นที่เป้าหมาย ผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนควบคู่กับการพัฒนาพื้นที่

๙. ป้องกัน และรักษาผลประโยชน์ทรัพยากรของชาติทางทะเล โดยการพัฒนาการรับรู้และความเข้าใจในคุณค่าของทะเล การใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างมีจิตสำนึกรับผิดชอบ การพัฒนาองค์ความรู้ของทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล และการคุ้มครองปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๗ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงและการพัฒนากับประเทศรอบบ้าน (๕ กลยุทธ์)

วัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนากับประเทศรอบบ้าน พร้อมกับจัดระบบป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน

๑. ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมดำเนินงานของชุมชนและท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชายแดน ที่นำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์อันดี กับประเทศรอบบ้าน โดยเฉพาะการใช้ความเข้มแข็งของความร่วมมือระดับท้องถิ่นมาใช้ในการเสริมสร้างการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของคนและชุมชนกับประเทศรอบบ้าน

๒. ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของภาคเอกชน สมาคมมิตรภาพ โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน ในการเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศรอบบ้านจากระดับประชาชนสู่รัฐบาล

๓. เสริมสร้าง และประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐในระดับพื้นที่กับประเทศรอบบ้าน เพื่อมุ่งขจัดเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความหวาดระแวงและความไม่ไว้วางใจระหว่างกัน ในกรอบความร่วมมือของประชาคมอาเซียน

๔. ประสานความร่วมมือระหว่างจังหวัดชายแดนไทยกับจังหวัดชายแดนประเทศรอบบ้านในด้านการพัฒนาสังคม ทั้งด้านการพัฒนาสาธารณสุขชายแดน ด้านการศึกษา การแลกเปลี่ยนด้านวัฒนธรรม รวมทั้งการค้าชายแดน และการแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน

๕. จัดทำแผนบูรณาการความร่วมมือและสร้างความสัมพันธ์ร่วมกันกับประเทศรอบบ้านของหน่วยงานทั้งในประเทศ และระดับจังหวัด กับหน่วยงานราชการไทยที่ตั้งอยู่ในประเทศรอบบ้าน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๘ ยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ (๖ กลยุทธ์) วัตถุประสงค์ เพื่อให้การบริหารจัดการยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติมีการบูรณาการให้เกิดเอกภาพและประสิทธิภาพในทุกกระดับ

๑. ขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้กลไกตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ และ/หรือ ตามที่คณะกรรมการนโยบายและอำนวยการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ (นพข.) มอบหมายและสั่งการ

๒. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานโดยปรับปรุงการบริหารงานระดับพื้นที่ให้สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เอื้อต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน พัฒนาแผนงานให้การปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐมีความรวดเร็ว ทันกับความต้องการของพื้นที่ กำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินการทุกระดับให้ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน รวมทั้งพัฒนาบุคลากรปฏิบัติงานให้มีทักษะความรู้และมีความเข้าใจ เป็นมืออาชีพในการปฏิบัติงาน

๓. ให้ความสำคัญและใช้บทบาทของหน่วยงานที่ไม่ใช่ภาครัฐ และองค์กรระหว่างประเทศที่ไม่ใช่ภาครัฐ โดยการกำหนดบทบาทและสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานของรัฐ ในลักษณะเครือข่ายให้เข้ามาสนับสนุนการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง

๔. ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อให้การบริหารจัดการมีเอกภาพและประสิทธิภาพ

๕. พัฒนาระบบการติดตามประเมินผล และกำหนดตัวชี้วัดการดำเนินงาน ที่เน้นผลลัพธ์และผลกระทบอย่างชัดเจน

๖. ทบทวน ยกเลิก ปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่ล้าสมัย ไม่สอดคล้องกัน ให้ใช้ได้กับความเป็นจริงในพื้นที่ เพื่อให้การบริหารจัดการเกิดเอกภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

๕. เป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์

๕.๑ เพื่อนำมาศาสตร์พระราชทานและแนวพระราชดำริมาเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคง

๕.๒ เพื่อพัฒนาคนและคุณภาพชีวิตของคน ชุมชน และพื้นที่เป้าหมายให้มีโครงสร้างประชากรที่เหมาะสม มีความเข้มแข็ง มั่นคง ปลอดภัย มีจิตสำนึกด้านความมั่นคง พึ่งตนเองได้ รวมทั้งมีภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิตพร้อมเผชิญปัญหา ภัยคุกคาม และการเปลี่ยนแปลง

๕.๓ เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนากับประเทศรอบบ้าน พร้อมกับจัดระบบป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน

๕.๔ เพื่อขยายผลองค์ความรู้ด้านการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคง การจัดการโดยสันติวิธี ไปพร้อมกับการนำนวัตกรรมมาใช้ที่เหมาะสม สอดคล้องกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๕.๕ เพื่อเสริมสร้างฐานความมั่นคงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รักษาความสมดุลของระบบนิเวศน์ รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๕.๖ เพื่อให้การบริหารจัดการยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ มีการบูรณาการให้เกิดเอกภาพและประสิทธิภาพในทุกระดับ

๖. หน่วยงานหลักและเครือข่ายที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ ประกอบด้วย

๖.๑ แม่ทัพภาคที่ ๒ เป็นประธานกรรมการ

๖.๒ รองแม่ทัพภาคที่ ๒ ซึ่งแม่ทัพภาคที่ ๒ มอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง

๖.๓ เสนาธิการกองทัพภาคที่ ๒ เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง

๖.๔ กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๒ ผู้แทนกรมกิจการชายแดนทหาร ผู้บัญชาการกองกำลังสุรศักดิ์มนตรี ผู้บัญชาการกองกำลังสุรนารี ผู้บัญชาการหน่วยเรือรักษาความสงบเรียบร้อยตามลำแม่น้ำโขง ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาภาค ๒ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาภาค ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา รองเสนาธิการกองทัพภาคที่ ๒ ซึ่งเสนาธิการกองทัพภาคที่ ๒ มอบหมายผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา ผู้ว่าราชการจังหวัดบึงกาฬ ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร ผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ว่าราชการจังหวัดเลย ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองบัวลำภู ผู้ว่าราชการจังหวัดอำนาจเจริญ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี และผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี

๖.๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านความมั่นคง การบริหารการปกครอง การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการต่างประเทศ จำนวนไม่เกินห้าคน เป็นกรรมการ ให้ผู้อำนวยการกองเสนาธิการกองทัพภาคที่ ๒ ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ และเจ้าหน้าที่กองทัพภาคที่ ๒ ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้ง จำนวนสองคนเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๗. ปัจจัยแห่งความสำเร็จของยุทธศาสตร์/กลยุทธ์

๗.๑ การให้ความสำคัญของรัฐบาลอย่างชัดเจนด้วยการส่งเสริมงานการพัฒนาพื้นที่ เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติที่จริงจัง ชัดเจน และต่อเนื่อง ทั้งการขับเคลื่อน การสนับสนุนงบประมาณ เพื่อให้งานพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงสามารถดำเนินไปได้และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีความมั่นใจพร้อมผนึกกำลังในการขับเคลื่อนแผน

๗.๒ การมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงที่ชัดเจนตรงกัน ด้วยการศึกษารวบรวมข้อมูลประเมินความสำเร็จที่ผ่านมา ประยุกต์อย่างสอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพปัญหา และภูมิสังคมในพื้นที่เป้าหมาย ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจตรงกันในการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง พร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแผน

๗.๓ การมีเครือข่ายดำเนินการตามแผนตั้งแต่ระดับพื้นที่จนถึงระดับชาติ พร้อมเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงอย่างเป็นระบบชัดเจน

๗.๔ การขับเคลื่อนแผนด้วยตัวชี้วัดร่วมกันซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการบูรณาการของทุกหน่วยงาน มีการจัดทำแผน การปฏิบัติตามแผน และการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องชัดเจน

๗.๕ การกำหนดพื้นที่เป้าหมาย ในการดำเนินงานตามประกาศจังหวัด จังหวัดสามารถ บังคับวิธีหรือทิศทางการพัฒนาจังหวัดเป็นรูปธรรมได้ชัดเจนหน่วยงาน/ส่วนราชการ สามารถกำหนดพื้นที่เป้าหมายล่วงหน้าในแผนงาน/โครงการของหน่วยงานอย่างต่อเนื่องเกิดการบูรณาการแผนงาน/โครงการของหน่วยงานต่างๆ ซึ่งดำเนินการในจังหวัดประเมินผลการพัฒนาพื้นที่เพื่อกำหนดแผนการพัฒนาในอนาคตได้เป็นอย่างดี

๘. แนวทางขับเคลื่อนยุทธศาสตร์/กลยุทธ์

การขับเคลื่อนแผนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔) ไปสู่เป้าหมายที่กำหนด มุ่งเน้นการบริหารจัดการที่มีเอกภาพและมีประสิทธิภาพในทุกระดับ โดยการแปลงยุทธศาสตร์และกลยุทธ์สู่การปฏิบัติอย่างเป็นขั้นเป็นตอน โดยใช้ “แผน” เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อน ดังนี้

๘.๑ การนำแผนสู่การปฏิบัติ

๘.๑.๑ การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในยุทธศาสตร์และกลยุทธ์

๘.๑.๑.๑ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่

ปฏิบัติงานทุกระดับได้รับทราบและเข้าใจเป้าประสงค์ยุทธศาสตร์และแนวทางดำเนินงานที่ชัดเจนตรงกันรวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติมีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

๘.๑.๑.๒ ประชาสัมพันธ์กับหน่วยงานภาครัฐ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค

และส่วนท้องถิ่นให้รับทราบถึงแผนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะเจตนารมณ์ เป้าหมายและแนวทางการดำเนินงาน ให้เกิดการรับรู้ เข้าใจ อันเป็นประโยชน์ต่อความร่วมมือในการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

๘.๑.๑.๓ ประชาสัมพันธ์กับภาคเอกชน ประชาชน และผู้นำชุมชน

เพื่อสร้างการยอมรับและมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแผนที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของคน ชุมชน และพื้นที่อย่างแท้จริง และเข้ามาช่วยผลักดันการปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมาย

๘.๒ การแปลงแผนสู่การปฏิบัติ

ให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแผนฯ จัดทำแผนงาน โครงการ รongรับการปฏิบัติดังนี้

๘.๒.๑ แผนปฏิบัติการระยะ ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔)

๘.๒.๒ แผนปฏิบัติงานประจำปี

๘.๓ แหล่งที่มาของงบประมาณดำเนินงาน

การดำเนินการตามแผนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔) และแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) โดยมีแหล่งที่มาของงบประมาณ ดังนี้

๘.๓.๑ งบประมาณรายจ่ายประจำปีของหน่วยงาน

๘.๓.๒ งบประมาณเชิงพื้นที่ (งบประมาณตามแผนพัฒนาจังหวัด/แผนพัฒนาภาคและพื้นที่)

๘.๓.๓ งบประมาณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล

๘.๓.๔ งบประมาณเฉพาะเรื่อง เช่น งบประมาณ กปร. งบประมาณตามนโยบายพิเศษต่าง ๆ อาทิ งบประมาณตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

๘.๓.๕ งบประมาณอื่น ๆ อาทิ งบประมาณภาคเอกชน งบประมาณความร่วมมือภาครัฐ – ภาคเอกชน และงบประมาณความร่วมมือกับต่างประเทศ

๘.๔ การจัดลำดับความสำคัญพื้นที่การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของจังหวัด

๘.๔.๑ ขั้นตอนที่ ๑ การรวบรวมปัญหาภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในจังหวัด โดยใช้แนวทางการวิเคราะห์ ภัยคุกคามของ สมช.และ กอ.รมน. เช่น ปัญหายาเสพติด จาก ศป.ปส.จว. ปัญหาสาธารณสุข จาก ปภ.จว. ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติฯ จากสำนักงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.จว.) ปัญหาความขัดแย้งทางสังคม จาก กอ.รมน. จังหวัด ปัญหาแรงงานต่างด้าวฯ จาก ตร. และแรงงานจังหวัดปัญหาโรคระบาด จาก สธ.จว. เป็นต้น

๘.๔.๒ ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์ภัยคุกคามตามความรุนแรงของแต่ละภัยคุกคามเพื่อกำหนดเป็นค่าถ่วงน้ำหนักระดับความรุนแรงของภัยคุกคามระดับจังหวัดตามแนวทาง กอ.รมน. กำหนด ดังนี้ (เขียว เหลือง ส้ม แดง)

๘.๔.๒.๑ ระดับ ๑ ขั้นปกติ (สีเขียว) หมายถึง มีปัญหาภัยคุกคามแต่ไม่มีความรุนแรง

๘.๔.๒.๒ ระดับ ๒ ขั้นไม่รุนแรง (สีเหลือง) หมายถึง มีปัญหาภัยคุกคามหน่วยงานสามารถควบคุมได้

๘.๔.๒.๓ ระดับ ๓ ขั้นรุนแรง (สีส้ม) หมายถึง มีปัญหาภัยคุกคามหน่วยงานควบคุมได้ค่อนข้างยาก

๘.๔.๒.๔ ระดับ ๔ ขั้นรุนแรงมาก (สีแดง) หมายถึง มีปัญหาภัยคุกคามและหน่วยงานควบคุมได้ยากมาก

ตารางที่ ๔-๑ : ความรุนแรงของแต่ละภัยคุกคาม

ประเภทของภัยคุกคาม จังหวัดชั้นใน (6 ภัย)	ระดับความรุนแรงของภัยคุกคาม			
	ปกติ	ไม่รุนแรง	รุนแรง	รุนแรงมาก
ยาเสพติด			3	
แรงงานต่างด้าว		2		
ทรัพยากรธรรมชาติ			3	
ความขัดแย้งในสังคม	1			
สาธารณสุข		2		
โรคระบาด	1			

ที่มา : กรมกิจการชายแดนทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย, ๒๕๖๐

๘.๔.๓ ขั้นตอนที่ ๓ การรวบรวมพื้นที่เป้าหมายระดับตำบล ซึ่งประสบภัยคุกคามตามระดับความรุนแรงของภัยคุกคามผสมผสานกับพื้นที่ซึ่งเกี่ยวข้องการแก้ไขปัญหาภัยคุกคาม เช่น

๘.๔.๓.๑ การสู้รบตามแนวชายแดน ได้แก่ พื้นที่ ซึ่งในห้วงที่ผ่านมาประสบภัยคุกคามจากสู้รบ เกิดการอพยพประชาชนออกจากพื้นที่ หรือได้รับความเสียหายจากอาวุธยิงสนับสนุน

๘.๔.๓.๒ การกระทำผิดกฎหมายที่เชื่อมโยงกับชุมชนชายแดน/ชายฝั่งทะเล ได้แก่ พื้นที่ ซึ่งมีการลักลอบขนสินค้าหนีภาษีทุกประเภท (อนุโคศ/บริโคศ ยานพาหนะ สุนัข ไม้พะยุง ฯลฯ)

๘.๔.๓.๓ โรคระบาดตามแนวชายแดน ได้แก่ พื้นที่ซึ่งมีการระบาดของโรคติดต่อข้ามก หรือรุนแรง ทั้งตำบลชายแดน และตำบลชั้นใน เช่น โรคมาลาเรีย โรคเท้าช้าง โรคมือเท้าปาก (เด็ก)

๘.๔.๓.๔ ยาเสพติด ได้แก่ ตำบล ที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดรวมทั้งเป็นพื้นที่ล่อแหลม/ เสี่ยงภัย/ เผ่าระวัง ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายของ ป.ป.ส.

๘.๔.๓.๕ การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ พื้นที่ซึ่งประชาชนเกี่ยวข้องกับการบุกรุกพื้นที่ /ลักลอบตัดไม้ในเขตป่า หรือตำบลโดยรอบพื้นที่ป่าสงวนฯ ที่ล่อแหลมต่อการบุกรุกผืนป่า รวมถึงตำบลของหมู่บ้าน รสทป.

๘.๔.๓.๖ ความขัดแย้งในสังคม ได้แก่ พื้นที่ซึ่งประชาชนมีความขัดแย้งทางความคิด หรือพื้นที่ซึ่งประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากการดำเนินงานของรัฐ

๘.๔.๔ ขั้นตอนที่ ๔ การวิเคราะห์พื้นที่เป้าหมาย เพื่อกำหนดเป็นระดับความเร่งด่วนของพื้นที่การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง

๘.๔.๔.๑ การกำหนดลำดับคะแนนตามหลักเกณฑ์การจัดลำดับความสำคัญพื้นที่เป้าหมาย

ตารางที่ ๔-๒ : การกำหนดลำดับคะแนนตามหลักเกณฑ์การจัดลำดับความสำคัญพื้นที่เป้าหมาย

หลักเกณฑ์การพิจารณา	ลำดับคะแนน			
	1	2	3	4
ขนาดของพื้นที่ ซึ่งมีปัญหา	<25% ของพื้นที่	<50% ของพื้นที่	<75% ของพื้นที่	>75% ของพื้นที่
ความรุนแรง/ซับซ้อนของปัญหา	ไม่รุนแรง ไม่ซับซ้อน	ค่อนข้างรุนแรง /ซับซ้อน	รุนแรง /ซับซ้อน	รุนแรง / ซับซ้อนมาก
ความยาก/ง่ายต่อการแก้ไขปัญหา	ง่าย	ค่อนข้างง่าย	ค่อนข้างยาก	ยาก
ผลกระทบด้านต่างๆที่เกิดขึ้น	ไม่มีผลกระทบ	ค่อนข้างมีผลกระทบ	มีผลกระทบ	มีผลกระทบมาก
ความตระหนักของผู้ประชาชน	มีส่วนร่วมมาก	มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมน้อย	เพิกเฉย

ช่วงคะแนน	ระดับ	ชั้น	ความหมาย
1- 5	1	ปกติ	พื้นที่ ซึ่งสามารถรับการพัฒนาทั่วไป
6 - 10	2	สำคัญ	พื้นที่ ซึ่งควรได้รับการพัฒนา
11-15	3	สำคัญมาก	พื้นที่ ซึ่งต้องได้รับการพัฒนา มิฉะนั้นจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงพื้นที่
16 - 20	4	สำคัญที่สุด	พื้นที่ ซึ่งต้องได้รับการพัฒนาโดยเร็ว มิฉะนั้นจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงพื้นที่อย่างรุนแรง

ที่มา : กรมกิจการชายแดนทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย, ๒๕๖๐

๘.๔.๔.๒ การจัดลำดับความสำคัญการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงด้านยาเสพติด

ตารางที่ ๔-๓ : การจัดลำดับความสำคัญการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคง ด้านยาเสพติด

ตำบล	ลำดับความสำคัญพื้นที่การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงด้านยาเสพติด						
	ขนาดของพื้นที่	รุนแรง/ซับซ้อน	ยาก/ง่าย	ผลกระทบ	ตระหนักรู้ประชาชน	รวม	
						รวม	เกณฑ์
กกตู	1	1	1	1	1	5	1
บ้านม่วง	3	2	3	2	2	12	3
หนองดี	2	3	2	1	2	10	2
เขวา	1	1	1	1	1	5	1
ลุยลาย	3	3	2	1	2	11	3

ที่มา : กรมกิจการชายแดนทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย, ๒๕๖๐

๗.๔.๔.๓ การจัดลำดับความสำคัญการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงตามปัญหาภัยคุกคามของพื้นที่

ตารางที่ ๔-๔ : การจัดลำดับความสำคัญการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคง ตามปัญหาภัยคุกคามของพื้นที่

ตำบล	ยาเสพติด	แรงงาน	ทรัพยากร	ขัดแย้ง	สาธารณภัย	โรคระบาด
กกตู	1	1	3	2	1	1
บ้านม่วง	3	2	1	1	2	1
หนองดี	2	2	3	1	3	2
เขวา	1	3	1	2	1	1
ลุยลาย	3	1	2	1	1	1

ที่มา : กรมกิจการชายแดนทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย, ๒๕๖๐

๘.๔.๕ ขั้นตอนที่ ๕ การประมวลผล ด้วยนำค่าน้ำหนักตามระดับภัยคุกคาม (จากการวิเคราะห์ภัยคุกคาม) คูณกับระดับความสำคัญของพื้นที่เป้าหมาย(จากการวิเคราะห์พื้นที่) หลังจากนั้นจึงรวม (บวก) ค่าน้ำหนักของการพัฒนาตามภัยคุกคามในแต่ละตำบล เพื่อจัดลำดับตำบลที่ค่าน้ำหนักการพัฒนาฯ จากมากไปหาน้อย

ตารางที่ ๔-๕ : การประมวลผล ด้วยนำค่าน้ำหนักตามระดับภัยคุกคาม

ตำบล	ยาเสพติด 3	แรงงาน 2	ทรัพยากร 3	ขัดแย้ง 1	สาธารณภัย 2	โรคระบาด 1	รวม
กกตุ๋	3*1=3	2*1=2	3*3=9	1*2=2	2*1=2	1*1=1	18
บ้านม่วง	3*3=9	2*2=4	3*1=3	1*1=1	2*2=4	1*1=1	22
หนองดี	3*2=6	2*2=4	3*3=9	1*1=1	2*3=6	1*2=2	28
เขวา	3*1=3	2*3=6	3*1=3	1*2=2	2*1=2	1*1=1	17
ลุยลาย	3*3=9	2*1=2	3*2=6	1*1=1	2*1=2	1*1=1	21

ที่มา : กรมกิจการชายแดนทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย, ๒๕๖๐

๘.๔.๖ ขั้นตอนที่ ๖ การจัด ลำดับความสำคัญของตำบลโดยการเรียงลำดับตามคะแนน โดยตำบลที่มีค่าน้ำหนักมาก ร้อยละ ๒๐ ของตำบลในจังหวัด เป็นพื้นที่เป้าหมายลำดับแรก (ทฤษฎี พาเรโต) และตำบลที่มีค่าน้ำหนักลำดับต่อไป ร้อยละ ๓๐ ของตำบลในจังหวัดเป็นพื้นที่เป้าหมายลำดับรอง

๙. พื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงาน

๙.๑ พื้นที่เป้าหมายการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ คือ พื้นที่ที่มีปัญหาความมั่นคง หรือพื้นที่ที่มีเงื่อนไขของปัญหาความมั่นคง หรือพื้นที่ที่อาจก่อให้เกิดปัญหาทางความมั่นคง โดยมีขอบเขตพื้นที่ทุกจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา) ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดชั้นใน จังหวัดชายแดน และจังหวัดชายทะเลและเกาะแก่ง

๙.๒ หลักเกณฑ์การจำแนกและจัดลำดับความสำคัญพื้นที่เป้าหมายให้มีการจำแนกพื้นที่เป้าหมายเพื่อดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ออกเป็น

๙.๒.๑ พื้นที่เป้าหมายที่จังหวัดประกาศ

๙.๒.๒ พื้นที่โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่

๙.๓ พื้นที่เป้าหมายอื่น ๆ โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

๙.๓.๑ พื้นที่เป้าหมายที่จังหวัดประกาศ การดำเนินงานให้กระทรวงมหาดไทย และจังหวัดประกาศการจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ ผ่านกลไกคณะอนุกรรมการจัดทำแผนงานด้านความมั่นคงจังหวัดที่มีหน่วยงานด้านการพัฒนา หน่วยงานด้านความมั่นคงในระดับพื้นที่ร่วมกับ กอ.รมน.จังหวัด ผู้แทนจากภาคประชาชน ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน โดยแจ้งให้หน่วยงาน

ภาครัฐในระดับจังหวัดและภูมิภาค ได้รับทราบล่วงหน้าก่อนการจัดทำแผนและคำของบประมาณประจำปี รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลให้ กลุ่ม/องค์กรภาคประชาชนและภาคธุรกิจเอกชนในพื้นที่ได้รับทราบ เพื่อประกอบการพิจารณาให้การสนับสนุนการดำเนินงานในเชิงบูรณาการแผนงานของหน่วยงานภาครัฐ

การจัดลำดับความสำคัญในแต่ละพื้นที่ ทั้งในระดับตำบลหรือระดับหมู่บ้าน ให้ใช้หลักเกณฑ์การพิจารณา ๕ หลักเกณฑ์ ได้แก่

๑. ขนาดของพื้นที่ที่มีปัญหา
๒. ความรุนแรงและความซับซ้อนของปัญหา
๓. ความยากง่ายต่อการแก้ปัญหา
๔. ผลกระทบด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้น
๕. ความตระหนักรู้ของประชาชนในจังหวัดที่มีต่อปัญหา

ตารางที่ ๔-๖ : สรุปหลักเกณฑ์การจำแนกและจัดลำดับความสำคัญพื้นที่เป้าหมาย

ประเภทพื้นที่	ผู้ดำเนินการ	หลักเกณฑ์การจัดลำดับความสำคัญพื้นที่เป้าหมาย	การดำเนินการ
พื้นที่เป้าหมายที่จังหวัดประกาศ	คณะกรรมการจัดทำแผนงานด้านความมั่นคงจังหวัดที่มีหน่วยงานด้านการพัฒนาและหน่วยงานด้านความมั่นคงในระดับพื้นที่ร่วมกับ กอ.รมน.จังหวัดผู้แทนจากภาคประชาชนภาคประชาสังคมและภาคเอกชน	๑. ขนาดของพื้นที่ที่มีปัญหา ๒. ความรุนแรงของปัญหา ๓. ความยากง่ายต่อการแก้ปัญหา ๔. ผลกระทบด้านต่างๆ ๕. ความตระหนักรู้ของประชาชนในจังหวัดที่มีต่อปัญหา	กระทรวงมหาดไทยและจังหวัดประกาศการจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่แจ้งให้หน่วยงานภาครัฐในระดับจังหวัดและภูมิภาค ได้รับทราบล่วงหน้าก่อนการจัดทำแผนและคำของบประมาณประจำปี รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลให้ กลุ่ม/องค์กรภาคประชาชนและภาคธุรกิจเอกชนในพื้นที่ได้รับทราบ

ที่มา : แผนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔

๙.๓.๒ พื้นที่โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ (โครงการ พมพ.) เป็นพื้นที่ที่วิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญเป็นลำดับแรก ว่ามีความเสี่ยง ต้องเร่งแก้ปัญหา เพราะหากไม่ดำเนินการแก้ไขจะเกิดผลกระทบต่อความมั่นคงสูง โดยใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในระดับพื้นที่ ร่วมกับจังหวัด กอ.รมน.จังหวัด กอ.รมน.ภาค และกองกำลังป้องกันชายแดน นำเสนอผ่านตามขั้นตอนระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘

หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ ได้แก่

๑. ขนาดของพื้นที่ที่มีปัญหา
๒. ความรุนแรงและความซับซ้อนของปัญหา
๓. ความยากง่ายต่อการแก้ปัญหา
๔. ผลกระทบด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
๕. ความตระหนักรู้ของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อปัญหา

ตารางที่ ๔-๗ : สรุปหลักเกณฑ์การจำแนกและจัดลำดับความสำคัญพื้นที่เป้าหมาย

ประเภทพื้นที่	ผู้ดำเนินการ	หลักเกณฑ์การจัดลำดับความสำคัญพื้นที่เป้าหมาย	การดำเนินการ
พื้นที่โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ (โครงการ พมพ.)	คณะกรรมการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในระดับพื้นที่ (พมพ.) ร่วมกับจังหวัด กอ.รมน.จังหวัด กอ.รมน.ภาคและกองกำลังป้องกันชายแดน	๑. ขนาดของพื้นที่ที่มีปัญหา ๒. ความรุนแรงของปัญหา ๓. ความยากง่ายต่อการแก้ปัญหา ๔. ผลกระทบด้านต่างๆ ๕. ความตระหนักรู้ของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อปัญหา	พมพ.ภาค นำเสนอตามขั้นตอนของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘

ที่มา : แผนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔

๙.๓.๓ พื้นที่เป้าหมายอื่น ที่มีการนำเสนอผ่านกลไกตามตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งคณะกรรมการนโยบายและอำนวยการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ (นพช.) และคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในการดำเนินการ

๑๐. เป้าหมายการดำเนินงานในภาพรวม

การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติเป็นการดำเนินงานในเชิงพื้นที่ประสานเชื่อมโยงกับการดำเนินงานระดับกระทรวง/กรม มุ่งป้องกันและแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาภัยคุกคาม สภาพพื้นที่ และบริบทความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ จึงกำหนดเป้าหมายดำเนินงานในภาพรวม ดังนี้

พื้นที่พัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงได้น้อมนำศาสตร์พระราชาและแนวพระราชดำริมาเป็นแนวทางในการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง ขยายผลโครงการพระราชดำริสู่ประชาชนในพื้นที่ เป้าหมายเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตสืบสานเรียนรู้และขยายผลศาสตร์พระราชาและหลักการ

ทรงงานสู่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ พร้อมไปกับสร้างแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้ในลักษณะพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิตตามภูมิสังคม

คน ชุมชนในพื้นที่เป้าหมายมีจิตสำนึกด้านความมั่นคง ได้รับการพัฒนาความเป็นอยู่ให้พออยู่พอกิน มีโอกาสในการเข้าถึงบริการพื้นฐานและองค์ความรู้ต่าง ๆ ในการดำรงชีวิตพึ่งตนเองได้และมีภูมิคุ้มกัน มีการจัดระเบียบและพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมตามแนวทางพระราชัฐ

พื้นที่ชายแดน ชายฝั่งแม่น้ำโขง และพื้นที่สูง มีการจัดระบบการป้องกันและพัฒนาเพื่อจัดระเบียบ ดังนี้

๑๐.๑ พื้นที่ชายแดน ที่มีเงื่อนไขหรือแนวโน้มปัญหาความมั่นคงได้รับการจัดระเบียบในลักษณะการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ มีการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริในการเสริมสร้างความมั่นคงตามแนวชายแดน จัดระบบและระเบียบประชากรและชุมชน เสริมสร้างระบบป้องกันตนเองและพัฒนาประสิทธิภาพระบบการสัญจรข้ามแดน และเร่งรัดการพัฒนาหมู่บ้านเป้าหมาย โดยใช้การบูรณาการจากทุกภาคส่วน

๑๐.๒ พื้นที่ชายฝั่งแม่น้ำโขง มีการจัดระเบียบพื้นที่ เพื่อคุ้มครอง ป้องกัน และรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยใช้การบูรณาการจากทุกภาคส่วน ระบบ กลไกการช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยในทะเล และการสัญจรข้ามแดนมีการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทุกภาคส่วนมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในการใช้ประโยชน์ทางทะเลเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

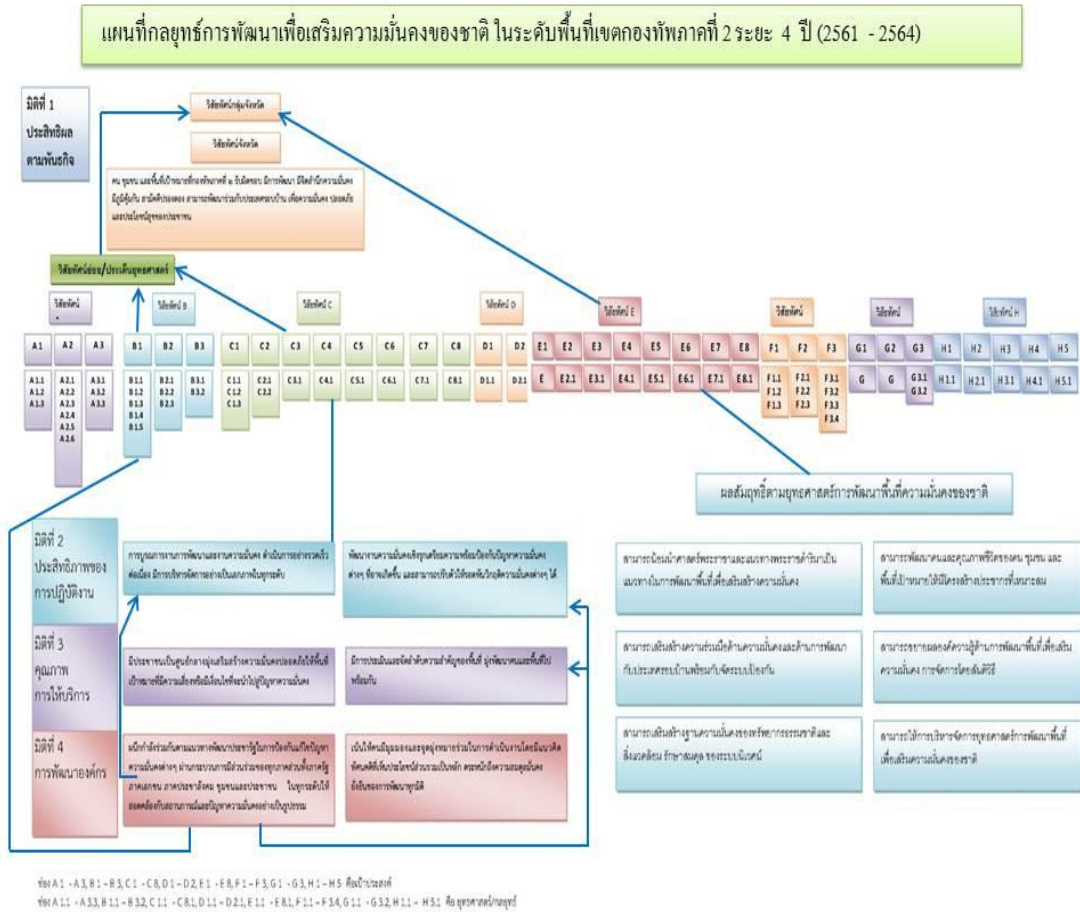
๑๐.๓ พื้นที่สูง มีการจัดระเบียบ พัฒนาคน ชุมชนบนพื้นที่สูงตามแนวพระราชดำริ บุคคลบนพื้นที่สูงได้รับการสำรวจ ตรวจสอบ และพิจารณาให้สัญชาติไทยเร็วยิ่งขึ้น เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีความรักและหวงแหนแผ่นดินไทย รวมทั้งมีการจัดระเบียบการจัดตั้งถิ่นฐาน เพื่อให้คนบนพื้นที่สูงได้รับการพัฒนาความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

หน่วยงานของรัฐและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีองค์ความรู้และความเข้าใจด้านการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคง สามารถนำนวัตกรรมมาใช้ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งสามารถใช้แนวทางสันติวิธี กระบวนการยุติธรรมชุมชน มาจัดการความขัดแย้ง สนับสนุนการดำเนินงานเพื่อเสริมความมั่นคง การป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคง

คน ชุมชนในพื้นที่เป้าหมายมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติตามแนวพระราชดำริ มีการจัดตั้งถิ่นฐานตามแนวทางการอยู่ร่วมกันของคนและป่า มีการใช้ประโยชน์ที่ดินพร้อมไปกับการป้องกันแก้ไขปัญหาทรัพยากรดินเสื่อมโทรม และกำหนดเขตพื้นที่อนุรักษ์อย่างชัดเจน รวมทั้ง มีการป้องกันรักษาการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติตามชายฝั่ง

จังหวัดชายแดนไทยกับจังหวัดชายแดนประเทศรอบบ้าน ทั้งในระดับชุมชนท้องถิ่น มีความสัมพันธ์และความร่วมมือที่เข้มแข็ง ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม มีบทบาท และบูรณาการการทำงานร่วมกันในการส่งเสริม ประสานความร่วมมือ และสร้างความสัมพันธ์กับประเทศรอบบ้านบนพื้นฐานของกระบวนการความคิดในฐานะการเป็นพลเมืองโลก

แผนภาพที่ ๔-๑๑ : กลยุทธ์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในระดับพื้นที่เขตกองทัพภาคที่ ๒

ที่มา : แผนกลยุทธ์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔

๑๑. แนวทางการติดตามและประเมินผล

สภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ได้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ขึ้น เนื่องจากแผนเดิมได้หมดวาระลง ซึ่งการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดมุ่งเน้นการบริหารจัดการที่มีเอกภาพและประสิทธิภาพโดยการแปลงไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่รับผิดชอบให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม และเพื่อประกันความสำเร็จต่อการดำเนินงานดังกล่าวกองทัพภาคที่ ๒ จึงได้ใช้แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพตามขั้นตอน คือ การวางแผน ดำเนินงาน ตรวจสอบ และปรับปรุง โดยได้ดำเนินการแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติด้วยการจัดทำแผนกลยุทธ์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ รวมทั้งได้ออกแบบการติดตามประเมินผลการแปลงยุทธศาสตร์ดังกล่าวให้สามารถประเมินผลได้อย่างชัดเจนและรายงานหน่วยเหนือได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

- ๑๑.๑ วัตถุประสงค์
- ๑๑.๑.๑ เพื่อทราบผลความก้าวหน้าในการปฏิบัติราชการของหน่วย
- ๑๑.๑.๒ เพื่อทราบปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นและหาแนวทางการแก้ไขให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้
- ๑๑.๑.๓ เพื่อทราบผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติราชการ
- ๑๑.๒ ขอบเขตการดำเนินงาน
- ๑๑.๒.๑ พื้นที่รับผิดชอบพื้นที่รับผิดชอบของมณฑลทหารบก (๒๐ จังหวัดในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)
- ๑๑.๒.๒ ระยะเวลาการดำเนินงาน ห้วงตั้งแต่ ก.พ.๖๑- ก.ย.๖๑
- ๑๑.๓ กรอบการประเมินผล อนุผนวก ๑ กรอบการประเมินผลฯ

ตารางที่ ๔-๘ : กรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ แบ่งเป็น ๔ มิติ ดังนี้

มิติที่ ๑ : มิติด้านประสิทธิผล (การบูรณาการแผนงาน)	มิติที่ ๒ : มิติด้านคุณภาพ (การผลักดันแผนงานโครงการ)
แสดงความสามารถในการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนของการจัดทำแผน และความสามารถในการบูรณาการแผนงาน/โครงการได้ครบถ้วนสมบูรณ์ตามประเด็นยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ที่ได้รับมอบ	แสดงความสามารถในการจัดทำและนำเสนอแผนงาน/โครงการในพื้นที่รับผิดชอบ และความสามารถในการดำเนินโครงการในพื้นที่รับผิดชอบ
มิติที่ ๓ : มิติด้านประสิทธิภาพ (ความสอดคล้องเชื่อมโยงพื้นที่เป้าหมาย)	มิติที่ ๔ : มิติด้านการพัฒนาองค์กร (การตอบสนองนโยบายและสั่งการ)
แสดงความสามารถในการเสนอแผนงานโครงการที่สอดคล้องเชื่อมโยงต่อพื้นที่เป้าหมายระดับจังหวัด และพื้นที่เป้าหมายระดับกองทัพภาค	แสดงความสามารถในการดำเนินโครงการในพื้นที่องค์กรของตนเอง และความสามารถการจัดการความรู้และระบบสารสนเทศในการรายงาน

ที่มา : แผนกลยุทธ์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔

๑๑.๔ โครงสร้างการประเมิน

การประเมินผลการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีรายละเอียดองค์ประกอบและบทบาทของคณะกรรมการประเมินผล กำหนดให้มีคณะกรรมการ ๒ ระดับ ได้แก่

๑๑.๔.๑ คณะกรรมการกำกับการประเมินผล

มี มทภ.๒, รอง มทภ.๒, เสธ.ทภ.๒ และ สล.พมพ.ทภ.๒ ทำหน้าที่กำหนดกรอบหลักเกณฑ์การเจรจาข้อตกลงผลงาน เป้าหมาย วิธีการประเมินผล และจัดสรรสิ่งจูงใจ กำกับให้ส่วนราชการและคณะกรรมการเจรจาข้อตกลงและประเมินผลการดำเนินการตามหลักเกณฑ์อย่างมีมาตรฐาน และแก้ไขปัญหาอันเกี่ยวกับการจัดทำข้อตกลงและประเมินผล

๑๑.๔.๒ คณะกรรมการประเมินผล
 แต่งตั้งโดย มทภ.๒ ทำหน้าที่เจรจาเพื่อตกลงผลการพัฒนาการ
 ปฏิบัติราชการตัวชี้วัด เป้าหมาย และเกณฑ์การให้คะแนน รวมทั้งทำหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติราชการ
 ตามข้อตกลงที่ได้ทำได้

๑๑.๕ วิธีการดำเนินงาน

เครื่องมือสำหรับการประเมิน จำนวน ๓ ประเภท คือ

๑๑.๕.๑ แบบสำรวจหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence – Based Integrity
 and Transparency Assessment : EBIT)

๑๑.๕.๑.๑ การตรวจประเมินตามกรอบการประเมินผลโดย
 คณะกรรมการจาก ทภ.๒

๑๑.๕.๑.๒ รายงานประจำเดือน รอบ ๖ เดือน และรอบปี

๑๑.๕.๑.๓ รายงานประจำวัน ประจำสัปดาห์ หรือรายงานตาม

สั่งการเป็นครั้งคราว

๑๑.๕.๑.๔ เอกสาร หลักฐานประกอบอื่นๆ เช่น

จังหวัด

๑. รายงานการประชุม แผนงาน/โครงการที่นำเสนอ

๒. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ

เป็นปัจจุบัน

๓. แผนปฏิบัติการประจำปี และ แผน ๔ ปีของจังหวัด

๔. ภาพถ่าย ภาพเคลื่อนไหว

๕. แบบสำรวจ แบบสังเกตการณ์ แบบสัมภาษณ์

และอื่นๆ

๑๑.๕.๒ แบบสำรวจความคิดเห็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในองค์กร
 (Internal Integrity and Transparency Assessment : IIT) ได้แก่ การสำรวจออนไลน์ การสังเกตการณ์
 และการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น

ตัวชี้วัด

๑๑.๕.๒.๑ ผู้บริหารระดับมณฑลทหารบก หรือผู้กำกับดูแล

๑๑.๕.๒.๒ ผู้จัดเก็บข้อมูล

๑๑.๕.๒.๓ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการดำเนินงาน เช่นคณะ

อนุกรรมการ กำลังพลภายในหน่วย

๑๑.๕.๓ แบบแบบสำรวจความคิดเห็น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกองค์กร
 (External Integrity and Transparency Assessment : EIT) ได้แก่ การสำรวจออนไลน์ การสังเกตการณ์
 และการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น

๑๑.๕.๓.๑ ผู้บริหารระดับจังหวัด หรือคณะกรรมการระดับจังหวัด

๑๑.๕.๓.๒ หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์จังหวัด

๑๑.๕.๓.๓ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการดำเนินงาน เช่น คณะอนุกรรมการ เจ้าหน้าที่ภายในจังหวัด

๑๑.๖ การติดตามและประเมินผลของคณะกรรมการ ทภ.๒

รอบแรก ห้วงเดือน ก.พ.-มี.ค.๖๑

รอบสอง ห้วงเดือน ส.ค.-ก.ย. ๖๑

๑๑.๗ วิธีการคำนวณผลการประเมินแต่ละตัวชี้วัด สามารถแบ่งได้เป็น ๔ แบบ ดังนี้

๑๑.๗.๑ การคำนวณผลการประเมินตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

๑๑.๗.๒ การคำนวณผลการประเมินตัวชี้วัดเชิงปริมาณมากกว่า ๑ ตัว

๑๑.๗.๓ การประเมินผลตัวชี้วัดตามขั้นตอนการดำเนินงาน (Milestone)

๑๑.๗.๔ การประเมินผลตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

๑๑.๘ เกณฑ์การประเมินผลหน่วย

ค่าคะแนนของแบบการประเมินแผนกลยุทธ์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ มีจำนวน ๔ มิติ ๘ ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดมีค่าคะแนนระหว่าง ๑ - ๕ คะแนนและมีค่าถ่วงน้ำหนัก เมื่อประเมินผลเรียบร้อยในทุกตัวชี้วัดจะนำผลคะแนนที่ได้ทุกตัวชี้วัดคูณกับค่าถ่วงน้ำหนัก และนำมารวมกัน ก็จะได้ค่าคะแนนจริงจากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน แล้วจึงนำมาพิจารณาจัดลำดับตามเกณฑ์การให้คะแนน ใน ๕ ระดับ ดังนี้

ตารางที่ ๔-๙ : เกณฑ์การให้คะแนน

ช่วงคะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน
๘๐ - ๑๐๐	ดีมาก
๖๐ - ๗๙.๙๙	ดี
๔๐ - ๕๙.๙๙	ปานกลาง
๒๐ - ๓๙.๙๙	ต่ำ
๐ - ๑๙.๙๙	ต่ำมาก

ที่มา : แผนกลยุทธ์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔

ดังนั้น หากมีผลระดับคะแนนที่ได้รับเท่ากับ ๘๐ - ๑๐๐ แสดงว่าหน่วยมีผลงานดีมาก

หากมีผลระดับคะแนนที่ได้รับเท่ากับ ๖๐ - ๗๙.๙๙ แสดงว่าหน่วยมีผลงานดี

หากมีผลระดับคะแนนที่ได้รับเท่ากับ ๔๐ - ๕๙.๙๙ แสดงว่าหน่วยมีผลงานปานกลาง (ผ่านเกณฑ์)

หากมีผลระดับคะแนนที่ได้รับเท่ากับ ๒๐ - ๓๙.๙๙ และ ๐ - ๑๙.๙๙ แสดงว่าหน่วยมีผลงานไม่ผ่านเกณฑ์

ตารางที่ ๔-๑๐ : แสดงตัวอย่างวิธีการคำนวณผลการประเมิน

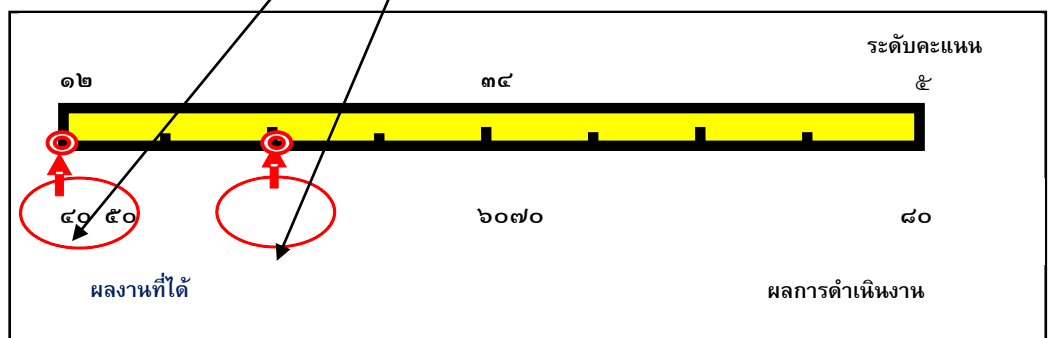
แบบที่ ๑ : การคำนวณผลการประเมินตัวชี้วัดเชิงปริมาณ
<p>: ความสำเร็จในการแปลงกลยุทธ์สู่แผนงานโครงการ สอดคล้องเชื่อมโยงกับพื้นที่เป้าหมายของจังหวัด (น้ำหนัก : ร้อยละ ๒)</p> <p style="text-align: center;">การเทียบบัญญัติไตรยางศ์ กรณีที่หน่วยดำเนินการได้ ร้อยละ ๕๖</p> <p>ระดับ</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p style="text-align: center;"> ผลการดำเนินงาน ผลงานที่ได้ </p> <p style="text-align: center;"><u>คำอธิบายการคำนวณโดยวิธีการเทียบบัญญัติไตรยางศ์</u></p>
<p>โจทย์ พื้นที่เป้าหมายจังหวัด จำนวน ๕๐ ตำบล ผลการดำเนินการที่ได้ จำนวน ๒๘ ตำบล</p> $\text{ร้อยละ} = \frac{\text{พื้นที่ที่แบ่งมอบ} \times ๑๐๐}{\text{พื้นที่ที่ได้รับผิดชอบทั้งหมด}}$ $= \frac{๒๘ \times ๑๐๐}{๕๐} = ๕๖$ <p>ผลต่างค่าร้อยละ(๖๐-๕๐=๑๐) มากกว่า ๑๐ เท่าของเกณฑ์การให้คะแนน (๓-๒=๑)</p> <p>ผลต่างค่าร้อยละกับเกณฑ์การให้คะแนน ๑๐ = ๑</p> <p>ผลต่างการดำเนินการคิดเป็นร้อยละ (๕๖-๕๐) = ๖</p> <p>เทียบเท่ากับผลต่างของเกณฑ์การให้คะแนน $\frac{๑ \times ๖}{๑๐} = ๐.๖$</p> <p>ผลการประเมินการดำเนินการจะได้ระดับคะแนน $๒ + ๐.๖ = ๒.๖$</p>
<p>สรุปผลการประเมินคะแนนถ่วงน้ำหนัก $๒.๖ \times ๒ = ๕.๒$ (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)</p>

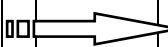
แบบที่ ๒ : การคำนวณผลการประเมินตัวชี้วัดเชิงปริมาณมากกว่า ๑ ตัว
ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริง

ตัวอย่าง : ความสำเร็จในการผลักดันแผนงานโครงการ และมณฑลทหารบกเป็นเจ้าของงบประมาณ และดำเนินการในพื้นที่ของมณฑลทหารบก (น้ำหนัก : ร้อยละ ๓๐)

(๑)	(๒)	(๓)	(๔)	(๕)	(๖)	(๗)
พื้นที่ในความ รับผิดชอบ มทบ.	น้ำหนัก ภายใน ตัวชี้วัด	โครงการ ที่เสนอ	โครงการ ที่ได้รับ อนุมัติ	ร้อยละของ โครงการที่ได้รับ อนุมัติเทียบกับที่ เสนอ $(๕)/(๓) \times ๑๐๐$	ระดับ คะแนน ที่ได้	คะแนน ถ่วง น้ำหนัก $(๖) \times$ (๒)
๑. พื้นที่ในค่ายฯ	๑.๕	๑๐	๕	๕๐	๒	๓
๒. พื้นที่ศูนย์ ศิลปาชีพ	๑.๕	๑๐	๔	๔๐	๑	๑.๕
รวม	๓.๐	สรุปผลรวมคะแนนถ่วงน้ำหนัก ๔.๕ (คะแนนเต็ม ๑๕ คะแนน)				

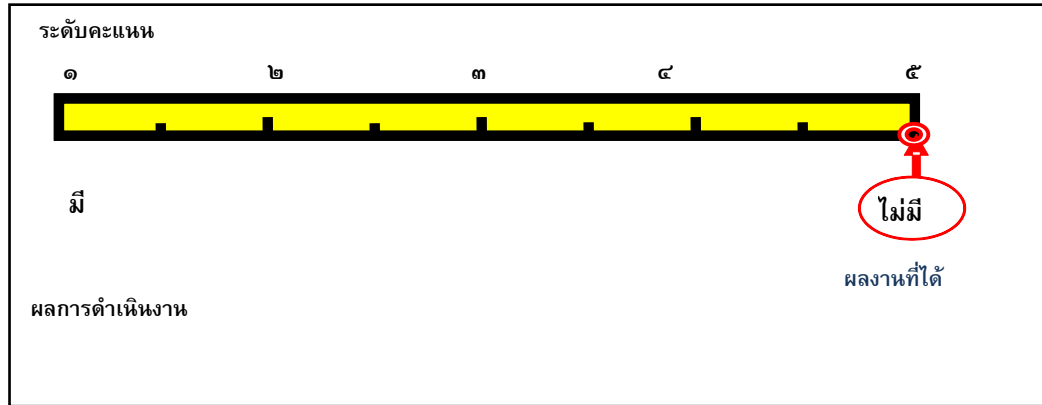
หมายเหตุ ใช้วิธีการคำนวณคะแนนที่ได้ของแต่ละตัวชี้วัดย่อยเหมือนแบบที่ ๑

✓	✓		จังหวัดแต่งตั้ง ผบ.มทบ.เป็นคณะกรรมการ ในก.บ.จ.และ มทบ.มอบหมาย คณะอนุกรรมการและส่งรายชื่อให้ พมพ.ทภ.๒ ออกคำสั่ง	ระดับ ๑ (ขั้นตอนที่ ๑+๒)
หน่วย	ผลการประเมิน		ระดับคะแนนที่ได้	คะแนนถ่วงน้ำหนัก
มทบ.ก	สามารถดำเนินการแล้วเสร็จ ครบถ้วน ใน ขั้นตอนที่ ๑,๒,๓,๔ และ ๕ แต่ในขั้นตอนที่ ๖ ขึ้นไป ยังไม่เรียบร้อย ครบถ้วน		๔	๘
มทบ.ข	สามารถดำเนินการ ครบถ้วน		๕	๑๐
คะแนน)	(คะแนนเต็ม ๑๐			

แบบที่ ๔ : การประเมินผลตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

ตัวอย่าง ระดับเหตุการณ์การชุมนุมเรียกร้องเกษตรกรของจังหวัด ก.ในสถานที่ราชการ/ทำเนียบรัฐบาล

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับคะแนน	๑	๒	๓	๔	๕
ผลการประเมิน	มี	-	-	-	ไม่มี

ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริง

ตัวอย่าง : ระดับเหตุการณ์การชุมนุมเรียกร้องเกษตรกรของจังหวัดในสถานที่ราชการ/ทำเนียบรัฐบาล
(น้ำหนัก : ร้อยละ ๒.๐)

สรุป ผลคะแนนถ่วงน้ำหนัก $๕ \times ๒ = ๑๐$ (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)

ตารางที่ ๔-๑๑ : แสดงตัวอย่างการประเมินผลหน่วย ตารางางสรุปผลการประเมินใน ๔ มิติ ๘ ตัวชี้วัด
จำนวน ๑๐ มทบ.๒๐ จังหวัด

มทบ.	จังหวัด	คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน	เกณฑ์ประเมิน
มทบ.๒๑	๑	๘๐	ดีมาก	ผ่าน
	๒	๔๔	ปานกลาง	ผ่าน
มทบ.๒๒	๓	๖๐	ดี	ผ่าน
	๔	๘๗	ดีมาก	ผ่าน
มทบ.๒๓	๕	๔๐	ปานกลาง	ผ่าน
	๖	๙๓	ดีมาก	ผ่าน
มทบ.๒๔	๗	๒๐	ต่ำ	ไม่ผ่าน
	๘	๕๖	ปานกลาง	ผ่าน
มทบ.๒๕	๙	๓๖	ต่ำ	ไม่ผ่าน
	๑๐	๑๙	ต่ำมาก	ไม่ผ่าน
มทบ.๒๖	๑๑	๖๕	ดี	ผ่าน
	๑๒	๗๗	ดี	ผ่าน
มทบ.๒๗	๑๓	๓๕	ต่ำ	ไม่ผ่าน
	๑๔	๓๒	ต่ำ	ไม่ผ่าน
มทบ.๒๘	๑๕	๗๕	ดี	ผ่าน
	๑๖	๔๓	ปานกลาง	ผ่าน
มทบ.๒๙	๑๗	๕๔	ปานกลาง	ผ่าน
	๑๘	๗๒	ดี	ผ่าน
มทบ.๒๑๐	๑๙	๑๘	ต่ำมาก	ไม่ผ่าน
	๒๐	๘๘	ดีมาก	ผ่าน

ที่มา : แผนกลยุทธ์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒
พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔

ตารางที่ ๔-๑๒ : อนุผนวก ๑ ประกอบแนวทางการประเมินแผนกลยุทธ์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ (พมพ.ทภ.๒) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑

กรอบการประเมินผลแผนกลยุทธ์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในระดับพื้นที่ ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ (หน่วย สล.พมพ.ทภ.๒)									
มติการ ประเมินผล	ตัวชี้วัดระดับ ทภ. (๘)	น้ำหนัก (๒๐)	หน่วย วัด	เกณฑ์การให้คะแนน					หน่วย รับผิดชอบ ตัวชี้วัด
				๑	๒	๓	๔	๕	
๑. ประสิทธิผล	การบูรณา การแผนงาน	๕							แผนก ตรวจสอบ
	๑.๑ ความสำเร็จใน การมีส่วนร่วม การแปลงกล ยุทธ์สู่ แผนงาน/ โครงการใน แผนปฏิบัติ ราชการ ประจำปีของ จังหวัด ครบถ้วนทุก ขั้นตอน	๒	ขั้นตอน	๒	๓	๔	๕	X>๕	และ ประเมินผล สล.พมพ. ทภ.๒
	๑.๒ ความสำเร็จ ในการแปลง กลยุทธ์สู่ แผนงาน / โครงการใน แผนปฏิบัติ ราชการ ประจำปีของ จังหวัดได้ ครบถ้วนทุก	๓	ร้อยละ	๔๐	๕๐	๖๐	๗๐	๘๐	

กรอบการประเมินผลแผนกลยุทธ์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในระดับพื้นที่ ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ (หน่วย สล.พมพ.ทภ.๒)									
มิติการ ประเมินผล	ตัวชี้วัดระดับ ทภ. (๘)	น้ำหนัก (๒๐)	หน่วย วัด	เกณฑ์การให้คะแนน					หน่วย รับผิดชอบ ตัวชี้วัด
				๑	๒	๓	๔	๕	
	ประเด็น ยุทธศาสตร์/ กลยุทธ์								
๒. ประสิทธิภาพ	ความ สอดคล้อง เชื่อมโยง	๕							แผนก นโยบาย และแผน สล.พมพ. ทภ.๒
	๒.๑ ความสำเร็จใน การแปลงกล ยุทธ์สู่ แผนงาน/ โครงการ สอดคล้อง เชื่อมโยงกับ พื้นที่เป้าหมาย ของจังหวัด	๒	ร้อยละ	๔๐	๕๐	๖๐	๗๐	๘๐	
	๒.๒ ความสำเร็จใน การแปลงกล ยุทธ์สู่ แผนงาน/ โครงการสอด คล้องเชื่อมโยง กับพื้นที่เป้า หมายของ กองทัพภาคที่ ๒	๓	ร้อยละ	๔๐	๕๐	๖๐	๗๐	๘๐	สลธ.กกล. รส.ทภ.๒
๓. คุณภาพ	การผลักดัน แผนงาน/ โครงการ	๕							แผนก ตรวจสอบ และ

กรอบการประเมินผลแผนกลยุทธ์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในระดับพื้นที่ ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ (หน่วย สล.พมพ.ทภ.๒)									
มิติการ ประเมินผล	ตัวชี้วัดระดับ ทภ. (๘)	น้ำหนัก (๒๐)	หน่วย วัด	เกณฑ์การให้คะแนน					หน่วย รับผิดชอบ ตัวชี้วัด
				๑	๒	๓	๔	๕	
	๓.๑ ความสำเร็จใน การผลักดัน แผนงาน/ โครงการ โดยมณฑล ทหารบก	๓	ร้อยละ	๔๐	๕๐	๖๐	๗๐	๘๐	ประเมินผล สล.พมพ. ทภ.๒
	๓.๒ ความสำเร็จใน การผลักดัน แผนงาน/ โครงการโดย มณฑล ทหารบก และมณฑล ทหารบกมี ส่วนร่วม ดำเนินการ หรือเป็นผู้ ดำเนินการเอง	๒	ร้อยละ	๔๐	๕๐	๖๐	๗๐	๘๐	
๔. พัฒนา องค์กร	การ ตอบสนอง	๕							แผนก นโยบาย

กรอบการประเมินผลแผนกลยุทธ์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในระดับพื้นที่ ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ (หน่วย สล.พมพ.ทภ.๒)									
มิติการ ประเมินผล	ตัวชี้วัดระดับ ทภ. (๘)	น้ำหนัก (๒๐)	หน่วย วัด	เกณฑ์การให้คะแนน					หน่วย รับผิดชอบ ตัวชี้วัด
				๑	๒	๓	๔	๕	
	๔.๑ ความสำเร็จใน การผลักดัน แผนงาน/ โครงการ และมณฑล ทหารบกเป็น เจ้าของงบ ประมาณและ ดำเนินการ ในพื้นที่ของ มณฑล ทหารบก	๓	ร้อยละ	๔๐	๕๐	๖๐	๗๐	๘๐	และแผน สล.พมพ. ทภ.๒
	๔.๒ ความสำเร็จใน การรายงาน ผลการดำเนิน งานต่อกองทัพ ภาค ที่ ๒ ได้ ครบถ้วนและ ทันเวลาที่ กำหนด	๒	ร้อยละ	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕	๑๐๐	

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๐

เอกสารอ้างอิง : ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔
แผนกลยุทธ์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติในระดับพื้นที่ในเขต
กองทัพภาคที่ ๒

กรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการของ พมพ.ทภ.๒ และ ฝกร.ศปก.ทบ.

คู่มือแนวทางการประเมินองค์กรด้วยตนเองของ กพร.

คู่มือการจัดทำตัวชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย ของ สศช.

สรุป

สรุปการศึกษาบทที่ ๔ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ ๓ เพื่อกำหนดแนวทางการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ ไปสู่การปฏิบัติ ผลการศึกษาต่อวัตถุประสงค์ของการวิจัย สรุปได้ว่า

การวิเคราะห์ปัญหาและการกำหนดการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ เมื่อวิเคราะห์ปัญหาภัยคุกคามที่เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว ก็จะสามารถกำหนดแนวทางการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติได้ง่ายและมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และสามารถนำมารวบรวมเขียนเป็นแผนที่กลยุทธ์ให้เห็นในภาพรวมได้ นอกจากนี้ยังสามารถกำหนดแนวทางการติดตามและประเมินผลในระดับพื้นที่ได้ตามตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายตัวชี้วัดได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยกลไกในพื้นที่ระดับจังหวัดสามารถนำกลยุทธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์นำไปแปลงสู่แผนงานโครงการกิจกรรมได้ในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัดต่อไป ซึ่งจะทำให้แผนงานโครงการกิจกรรมที่ได้มีความเหมาะสม สอดคล้องและเชื่อมโยงกับสภาพปัญหาและพื้นที่เป้าหมายตามลำดับความเร่งด่วนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ ๕

สรุป และข้อเสนอแนะ

สรุป

๑. วัตถุประสงค์ข้อ ๑ เพื่อศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔

จากการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ พบว่าเป็นยุทธศาสตร์ที่เชื่อมต่อยุทธศาสตร์ฉบับเดิม คือยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐ ได้เพิ่มเติมในเรื่องเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์และเพิ่มเติมประเด็นยุทธศาสตร์จากเดิม ๖ ประเด็นยุทธศาสตร์เป็น ๘ ประเด็นยุทธศาสตร์ ตามสถานการณ์ความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการใช้พลังอำนาจของชาติ ในด้านเศรษฐกิจและสังคม มาสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงตลอดจนให้น้อมนำศาสตร์พระราชอาและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในรัชกาลที่ ๙ มาช่วยในการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

๒. วัตถุประสงค์ข้อ ๒ เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นจากการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ

จากการศึกษาพบปัญหาในการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐ แบ่งออกเป็น ๕ ด้านดังนี้

๒.๑ ด้านบุคลากรและการปฏิบัติงาน บุคลากรที่รับผิดชอบปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติในแต่ละพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ และทักษะของการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ เมื่อมีการโยกย้ายสับเปลี่ยนบ่อยครั้ง จนขาดความต่อเนื่อง ทำให้เป็นปัญหาของการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์จนหลายครั้งส่งผลให้ไม่มีการจัดสรรทรัพยากรที่สอดคล้องกับปัญหาและเป้าหมายในพื้นที่ที่กำหนดไว้

๒.๒ ด้านกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ที่ผ่านมามีกฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการนำยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติไปสู่การปฏิบัติ บางเรื่องบางประการเป็นอุปสรรคไม่สามารถรองรับกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป หรือไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งยังมีข้อจำกัดในการนำกฎหมายไปบังคับใช้ เพราะยังขาดการชี้แจงทำความเข้าใจ โดยเฉพาะกับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่ไม่เท่าเทียมกัน จนเป็นอุปสรรคและข้อจำกัดต่อการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

๒.๓ ด้านแผนงาน โครงการ และงบประมาณ หน่วยงานในระดับจังหวัดขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนงาน/โครงการด้านความมั่นคงในแผนพัฒนาจังหวัด ขาดการบูรณาการ การดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน และขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการพัฒนาเพื่อความมั่นคงของชาติ ส่งผลให้ไม่ได้รับความสำคัญในการดำเนินงานและไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในเชิงพื้นที่

๒.๔ ด้านกลไกการบริหารจัดการดำเนินงาน กลไกการบริหารงานพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติที่มีการจัดวางระบบไว้แล้ว เมื่อนำไปสู่การปฏิบัติยังขาดความเชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงาน ทั้งหน่วยงานส่วนกลางกับหน่วยงานระดับจังหวัดและระดับพื้นที่ นอกจากนี้ ยังพบว่ากลไกบางหน่วยงานยังไม่ได้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบไว้ด้วย

๒.๕ ด้านการจัดทำฐานข้อมูล ที่ผ่านมามีการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในระดับพื้นที่และจังหวัดยังขาดความสมบูรณ์ไม่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ตลอดจนยังขาดความเชื่อมโยงของข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ

๓. วัตถุประสงค์ข้อ ๓ เพื่อกำหนดแนวทางการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพ

ภ

า

ค

ที่ ๒ ไปสู่การปฏิบัติ

แนวทางการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ ไปสู่การปฏิบัติควรกำหนดขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

๓.๑ พันธกิจ เป็นการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ หรือ พมพ.ทภ.๒ ให้มีความชัดเจนในการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ โดยกำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ หรือ พมพ.ทภ.๒ มีอำนาจหน้าที่ภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

๓.๑.๑ กำหนดมาตรการและแนวทางการพัฒนา เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ให้สอดคล้องกับแผนป้องกันประเทศ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ และยุทธศาสตร์ความมั่นคงที่เกี่ยวข้อง

๓.๑.๒ ดำเนินการจัดทำแผนกลยุทธ์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ กรอบนโยบายการพัฒนา เพื่อเสริมความมั่นคงของกองทัพบกในพื้นที่ชายแดน และแผนป้องกันประเทศ

๓.๑.๓ ร่วมกับจังหวัด กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณากำหนดแผนการดำเนินงานในการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ

๓.๑.๔ ให้ความเห็นชอบแผนงานหรือโครงการการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติโดยพิจารณาจากลำดับความสำคัญเร่งด่วน พื้นที่เป้าหมาย และความสอดคล้องกับแผนป้องกันประเทศ และยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ เพื่อเสริมการพัฒนาจังหวัดให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๓.๑.๕ อำนวยการ ประสานงาน ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติให้ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๑.๖ แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ พมพ.ทก.๒ มอบหมาย

๓.๑.๗ ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายและอำนวยการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ หรือ นพช. มอบหมาย

๓.๒ สถานการณ์ภัยคุกคามความมั่นคง การประเมินความเสี่ยงและแนวโน้ม

เป็นการวิเคราะห์พื้นที่ปฏิบัติการทั้งหมดใน ๒๐ จังหวัด เพื่อกำหนดพื้นที่เป้าหมายของแต่ละจังหวัดในระดับตำบล/หมู่บ้าน เพื่อให้จังหวัดประกาศเป็นพื้นที่ที่ให้ความเร่งด่วนเป็นลำดับแรกในการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง รวมทั้งพื้นที่ที่มีปัญหาด้านความมั่นคงที่คาบเกี่ยวกันตั้งแต่ ๒ จังหวัดขึ้นไป ซึ่งจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งไม่สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ ก็จะแยกนำมาบริหารจัดการเป็นโครงการพัฒนาเฉพาะพื้นที่ต่างหาก โดยคณะกรรมการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ หรือ พมพ.ทก.๒ ได้มอบหมายให้กองกำลังป้องกันชายแดนเป็นผู้รับผิดชอบ

๓.๓ วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์

“คน ชุมชนในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๒ และพื้นที่เป้าหมายมีการพัฒนา มีจิตสำนึกความมั่นคงมีภูมิคุ้มกันสามัคคีปรองดอง สามารถพัฒนาร่วมกับประเทศรอบบ้าน เพื่อความมั่นคงปลอดภัย และประโยชน์สุขของประชาชน”

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

๑. เพื่อน้อมนำศาสตร์พระราชาและแนวพระราชดำริมาเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคง

๒. เพื่อพัฒนาคนและคุณภาพชีวิตของคน ชุมชน และพื้นที่เป้าหมายให้มีโครงสร้างประชากรที่เหมาะสม มีความเข้มแข็ง มั่นคง ปลอดภัย มีจิตสำนึกด้านความมั่นคง พึ่งตนเองได้ รวมทั้งมีภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิตพร้อมเผชิญปัญหา ภัยคุกคาม และการเปลี่ยนแปลง

๓. เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนากับประเทศรอบบ้าน พร้อมกับจัดระบบป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน

๔. เพื่อขยายผลองค์ความรู้ด้านการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคง การจัดการโดยสันติวิธี ไปพร้อมกับการนำนวัตกรรมมาใช้ที่เหมาะสม สอดคล้องกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๕. เพื่อเสริมสร้างฐานความมั่นคงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รักษาความสมดุลของระบบนิเวศน์ รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๖. เพื่อให้การบริหารจัดการยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ มีการบูรณาการให้เกิดเอกภาพและประสิทธิภาพในทุกระดับ

ประเด็นยุทธศาสตร์

เพื่อให้ครอบคลุมสาเหตุของปัญหาภัยคุกคามและตอบสนองการแก้ไขปัญหาตลอดจนเป็นกรอบของการจัดทำแผนงานหรือโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงของชาติในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ จึงกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ รวม ๘ ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยุทธศาสตร์การสืบสานเรียนรู้และขยายผลพัฒนาด้วยศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างศักยภาพและภูมิคุ้มกันของคน ชุมชน และพื้นที่เป้าหมาย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาและป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน พื้นที่ชายฝั่งทะเล และเกาะแก่ง และชุมชนพื้นที่สูง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์ความรู้การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ ยุทธศาสตร์เสริมสร้างความมั่นคงด้วยมิติวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการจัดการโดยสันติวิธี

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างฐานความมั่นคงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อความสมดุลมั่นคง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๗ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงและการพัฒนากับประเทศรอบบ้าน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๘ ยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

๓.๔ แนวทางการติดตามและประเมินผล

เพื่อประกันความสำเร็จต่อการดำเนินงานดังกล่าวกองทัพภาคที่ ๒ จึงได้ใช้แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพตามขั้นตอน คือ การวางแผน ดำเนินงาน ตรวจสอบ และปรับปรุง โดยได้ดำเนินการแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ด้วยการจัดทำแผนกลยุทธ์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ รวมทั้งได้ออกแบบการติดตามประเมินผลการแปลงยุทธศาสตร์ดังกล่าวให้สามารถประเมินผลได้อย่างชัดเจน และรายงานหน่วยเหนือได้อย่างมีประสิทธิภาพดังนี้

ตารางที่ ๕-๑ : แนวทางการติดตามและประเมินผล

มิติที่ ๑ : มิติด้านประสิทธิผล (การบูรณาการแผนงาน)	มิติที่ ๒ : มิติด้านคุณภาพ (การผลักดันแผนงานโครงการ)
แสดงความสามารถในการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนของการจัดทำแผน และความสามารถในการบูรณาการแผนงาน/โครงการได้ครบถ้วนสมบูรณ์ตามประเด็นยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ที่ได้รับมอบ	แสดงความสามารถในการจัดทำและนำเสนอแผนงาน/โครงการในพื้นที่รับผิดชอบ และความสามารถในการดำเนินโครงการในพื้นที่รับผิดชอบ
มิติที่ ๓ : มิติด้านประสิทธิภาพ (ความสอดคล้องเชื่อมโยงพื้นที่เป้าหมาย)	มิติที่ ๔ : มิติด้านการพัฒนาองค์กร (การตอบสนองนโยบายและสั่งการ)
แสดงความสามารถในการเสนอแผนงานโครงการที่สอดคล้องเชื่อมโยงต่อพื้นที่เป้าหมายระดับจังหวัด และพื้นที่เป้าหมายระดับกองทัพภาค	แสดงความสามารถในการดำเนินโครงการในพื้นที่องค์กรของตนเอง และความสามารถการจัดการความรู้และระบบสารสนเทศในการรายงาน

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๐

๓.๕ กลยุทธ์

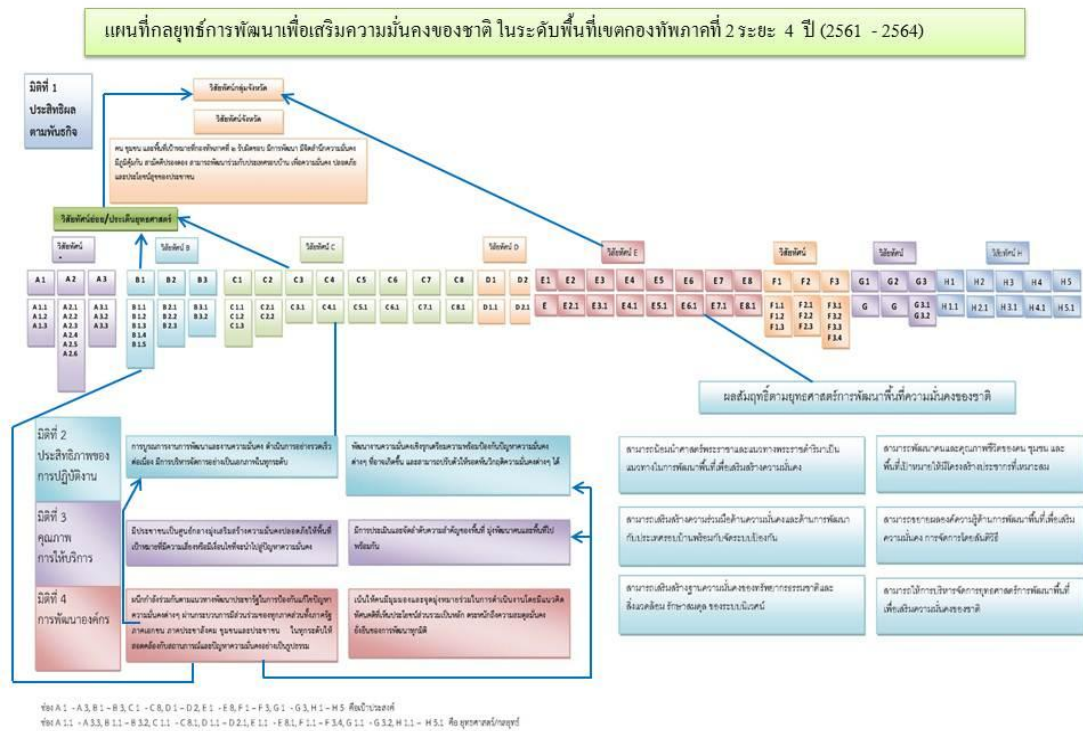
แผนภาพที่ ๕-๑ : ประเด็นยุทธศาสตร์ (๘ ข้อ) พมพ.ทภ.๒

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๐

๓.๖ แผนที่กลยุทธ์

แผนภาพที่ ๕-๒ : แผนที่กลยุทธ์

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๐

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

การแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ สามารถกำหนดเป็นแผนกลยุทธ์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ รองรับยุทธศาสตร์ดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางให้กับกลไกซึ่งรับผิดชอบในระดับจังหวัดได้แปลงไปสู่แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาของจังหวัดและแผนงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงในจังหวัดซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับยุทธศาสตร์อื่น ๆ ที่กองทัพภาคที่ ๒ รับผิดชอบ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ของกองทัพบก พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙ และยุทธศาสตร์กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ เป็นต้น ซึ่งจะสามารถยกระดับการบริหารจัดการในแต่ละยุทธศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นในลักษณะเดียวกัน

๒. ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติการ

๒.๑ ปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นจากการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ คือ การขาดความรู้ความเข้าใจในหลักวิชาการของผู้บริหารในระดับพื้นที่และผู้ปฏิบัติในระดับจังหวัด สาเหตุเนื่องมาจากความถี่การเปลี่ยนแปลงของผู้ปฏิบัติค่อนข้างบ่อย ตลอดจนการขาดองค์ความรู้ใหม่ในการแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติตามหลักวิชาการ ทำให้การดำเนินการที่ผ่านมาการแปลงยุทธศาสตร์ขาดความเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่เป้าหมายกับปัญหาภัยคุกคามที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เช่น ขาดการวิเคราะห์พื้นที่เป้าหมายและการจัดลำดับความรุนแรงของปัญหาในพื้นที่เป้าหมาย ทำให้การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรไม่ตรงกับพื้นที่ที่ประสบกับปัญหาภัยคุกคาม ตลอดจนขาดการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่ไม่สอดคล้องกันระหว่างประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติพ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ กับยุทธศาสตร์ของจังหวัด ส่งผลให้การบริหารจัดการลดประสิทธิภาพลงจากเดิมอีกชั้นหนึ่ง ดังนั้น ควรจัดให้มีการสัมมนาผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่และระดับจังหวัด ตลอดจนเจ้าที่ระดับปฏิบัติการเป็นประจำทุกปี โดยเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่และให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการนำไปใช้ประโยชน์ต่อการบริหารจัดการให้เท่าทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ตลอดจนให้มีการทบทวนพื้นที่เป้าหมายเป็นประจำทุกปีทั้งในระดับพื้นที่และระดับจังหวัด เนื่องจากปัญหาภัยคุกคามมีลักษณะเป็นพลวัตรสามารถขยายวงไปสู่พื้นที่อื่นๆได้อย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา

๓. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การดำเนินการวิจัยในครั้งต่อไป เห็นควรนำกลยุทธ์ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ นำไปศึกษาหาแนวทางที่เหมาะสมในการแปลงกลยุทธ์ไปสู่แผนงาน/โครงการและกิจกรรม ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องเชื่อมโยง กับพื้นที่เป้าหมายของจังหวัด ตลอดจนมีความเหมาะสมสอดคล้องเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ กับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ บังเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าประสงค์ของรัฐบาลที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, สำนักงาน. คู่มือการแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติด้วยการบริหาร
โครงการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, ๒๕๔๘.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สถาบันพัฒนานโยบายและการจัดการ คณะรัฐศาสตร์. คู่มือการจัดทำแผน
กลยุทธ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๘.

สภาความมั่นคงแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ -
๒๕๖๔. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, ๒๕๖๑.

สภาความมั่นคงแห่งชาติ, สำนักงาน. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง
ของชาติ พ.ศ.๒๕๕๘. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, ๒๕๕๘.

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารวิจัย

ธวัชชัย สมุทรสาคร, พลตรี. “แนวทางการจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนตามยุทธศาสตร์ความมั่นคง
ชายแดน : กรณีศึกษาตำบลด่าน อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์”. เอกสารวิจัยส่วน
บุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๔๘.

สมศักดิ์ ถาวรศิริ, พลตรี. “แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนชายแดนเพื่อ
การพัฒนาและเสริมความมั่นคงพื้นที่ชายแดน : กรณีศึกษา ตำบลโฆง อำเภอน้ำยืน
จังหวัดอุบลราชธานี”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๔๗.

สุรพล ฤกษ์สำราญ. “การแปลงยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดนสู่การปฏิบัติ ด้วยการบริหารโครงการ
ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร, ๒๕๕๐.

เสนห์ ทองคำใส, พันเอก. “แนวทางการจัดทำแผนกลยุทธ์ความมั่นคงชายแดนในระดับพื้นที่ในเขต
กองทัพภาคที่ ๒”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๔๘.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

“คู่มือเรื่องความมั่นคง พ.ศ.๒๕๕๓-๒๕๕๔”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : [www.thaindc.org/images/
sub_1317847833/008%20Security.pdf](http://www.thaindc.org/images/sub_1317847833/008%20Security.pdf), ๒๕๕๓.

“นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๒”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : [www.nsc.go.th/
Download1/policy58.pdf](http://www.nsc.go.th/Download1/policy58.pdf), ๒๕๕๘.

- “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่๑๒ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422.pdf, ๒๕๕๘.
- “ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : www.thaigov.go.th/uploads/document/66/2017/01/pdf/20year-may59.pdf, ๒๕๖๑.
- “หลักการและแนวความคิดการจัดทำยุทธศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๙”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : www.thaindc.org/images/main_1317616913/NDC_Security_Review%203_59.pdf, ๒๕๕๙.

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ : พลตรี ธีเนศ วงศ์ชะอุ่ม
- วัน เดือน ปีเกิด : ๑๙ ธันวาคม ๒๕๐๔
- การศึกษา : รร.เตรียมทหาร รุ่นที่ ๒๑
: รร.นายร้อย จปร. รุ่นที่ ๓๒
: รร.ชั้นนายร้อย เหล่า ร.
: รร.ชั้นนายพัน เหล่า ร. รุ่นที่ ๓๔
: รร.เสนาธิการทหารบก ชุดที่ ๖๐
- ประวัติการทำงาน
โดยย่อ : ผบ.มว.เครื่องยิงลูกระเบิด ร้อย.อวบ.ร.๖ พัน.๓
: ผบ.ร้อย.อวบ.ร.๖ พัน.๓
: ผอ.๓ ร.๖ พัน.๓
: ผบ.ร.๖ พัน.๑
: เสธ.ร.๖
: เสธ.พล.ร.๖
: ผบ.ร.๖
: รอง ผบ.พล.ร.๖
- ราชการพิเศษ : ปฏิบัติหน้าที่ราชการสนาม ร้อย.ร.๖๐๓๑
: ปฏิบัติหน้าที่ราชการสนาม ร้อย.๖๐๓๓
: ปฏิบัติหน้าที่ราชการสนาม ฉก.ร.๖
: ปฏิบัติหน้าที่ราชการสนาม กกล.สุรนารี
: ผู้บังคับกองพันทหารราบ ติมอร์ตะวันออก
: ปฏิบัติหน้าที่ราชการสนาม หน่วยเฉพาะกิจปัตตานี
- ตำแหน่งปัจจุบัน : ผบ.พล.ร.๖

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา ยุทธศาสตร์

เรื่อง แนวทางการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ
สู่การปฏิบัติ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒

ผู้วิจัย พลตรี ธเนศ วงศ์ชะอุ่ม หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๐

ตำแหน่ง ผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ ๖

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความมั่นคงของชาติ เป็นสภาพที่รัฐใดรัฐหนึ่งสามารถดำรงสภาพของรัฐนั้น ๆ ได้ใน
ทุกสภาวะการณ์ ไม่ว่าจะสภาวะนั้นจะเป็นเช่นไร ซึ่งความมั่นคงประกอบด้วย คนที่อยู่ภายในรัฐนั้น
มีความเข้มแข็งทั้ง ทางร่างกาย ทางจิตใจและทางสติปัญญา และประกอบด้วยพื้นที่ที่มีความเข้มแข็ง
หรือมีความอดทนต่อแรง กดดันต่างๆ ที่มากระทบในทุกๆ ด้าน ทั้งทางด้านเอกราช อธิปไตย ด้านบูรภาพ
แห่งดินแดน รวมทั้งด้านการ ปกครองของประเทศและวิถีการดำเนินชีวิตของคน อีกทั้งจะต้อง
มีขีดความสามารถที่จะพร้อมเผชิญต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ก็คือมีความเข้มแข็งทั้งทางด้าน
การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
เมื่อคนมีความเข้มแข็งประกอบเข้ากับพื้นที่ที่มีความเข้มแข็งความมั่นคงย่อมเกิดขึ้นในพื้นที่นั้น

ในปัจจุบัน มิติปัญหาด้านความมั่นคง มิได้จำกัดความหมายอยู่เพียงเฉพาะปัญหา
ความขัดแย้งระหว่างประเทศเท่านั้น แต่ครอบคลุมและขยายวงกว้างออกไปในหลายมิติในความหมาย
ที่ว่าปัญหาใด ๆ ก็ตามที่ส่งผลกระทบต่อความเดือดร้อนของภาคประชาชนในวงกว้าง ล้วนเป็นปัญหา
ด้านความมั่นคง ทั้งสิ้น ซึ่งปัญหาดังกล่าว จะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพความมั่นคงของประเทศอย่างมีอาจ
หลีกเลี่ยงได้ การดำเนินการแก้ไขปัญหาคความมั่นคงของพื้นที่ชายแดนในอดีต มุ่งเน้นการแก้ปัญหา
โดยการใช้กำลังทหารเป็นหลัก ต่อมาได้เริ่มมีแนวคิดในการประสานแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง
เข้ากับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อสนับสนุนและแก้ไข ปัญหาความมั่นคง
ด้านเศรษฐกิจ และมีการขยายผลออกไปในหลายพื้นที่ อย่างไรก็ตามการดำเนินการยังขาดการบูรณาการ
ในการปฏิบัติของส่วนราชการในพื้นที่ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องสำคัญที่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ต้องหันมาให้ความร่วมมือประสานการปฏิบัติร่วมกัน
ทุกภาคส่วน ในการแก้ไขปัญหาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ยุทธศาสตร์การพัฒนาตามปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมั่นคง จึงเป็นแนวทางหนึ่ง ที่สำคัญให้ทุกหน่วยงานนำไปขยายผล
สู่ประชาชนอย่างจริงจัง เพื่อสร้างจิตสำนึกด้านความพอเพียงบนหลักการ พอประมาณ มีเหตุผล
มีภูมิคุ้มกันที่ดี ควบคู่ด้วยความรู้และคุณธรรม ที่จะนำไปสู่เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ที่สมดุลพร้อม
รับมือต่อการเปลี่ยนแปลง การลดและป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
และเกิดความมั่นคงของประเทศชาติ

จากการที่สถานการณ์ที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงไป ในลักษณะผสมผสานระหว่างปัญหาความมั่นคงในรูปแบบเดิมกับปัญหาความมั่นคงในรูปแบบใหม่ที่มีความซับซ้อน เชื่อมโยงและหลากหลายแตกต่างตามภูมิสังคมแต่ละพื้นที่ การแก้ไขปัญหาก็จำเป็นต้องวิเคราะห์ประเมินปัญหาของพื้นที่ให้ชัดเจนสอดคล้องตามความเป็นจริงและดำเนินการแก้ไขพร้อมกับการพัฒนาคนชุมชนพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความเสี่ยงหรือมีปัญหาความมั่นคง สภาความมั่นคงแห่งชาติ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ขึ้นเพื่อผลักดันให้เกิดการดำเนินงานอย่างบูรณาการในทุกภาคส่วนในลักษณะการพัฒนาประชารัฐเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ แก้ไขและลดเงื่อนไขของปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในระดับรากฐาน และพัฒนาความเป็นอยู่ของคนและชุมชนในพื้นที่เป้าหมายเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้คนมีจิตสำนึกด้านความมั่นคง และชุมชนในพื้นที่มีความพร้อมเผชิญกับปัญหาและเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและรักษาความมั่นคง ซึ่งทำให้เห็นถึงความ สำคัญดังกล่าว และมีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว ด้วยการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ สู่การปฏิบัติ เพื่อสร้างความชัดเจนและเป็นแนวทางให้หน่วยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดโครงการกิจกรรมรองรับให้มีความสอดคล้องเชื่อมกับความมั่นคงพื้นที่เป้าหมายและสามารถรองรับการติดตามประเมินผลจากกองทัพภาคที่ ๒ ได้ต่อไป ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติสู่การปฏิบัติ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒” เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ต่อไปในการบริหารยุทธศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔
๒. เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นจากการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ
๓. เพื่อกำหนดแนวทางการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ ไปสู่การปฏิบัติ

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ เฉพาะพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพภาคที่ ๒ ศึกษาการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ปัญหาข้อขัดข้องในการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ และศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

๒. ขอบเขตประชากร

สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๕ คน และการจัดสัมมนา ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย

ผู้เชี่ยวชาญจากอดีตข้าราชการกองทัพบก	จำนวน ๒ คน
ผู้เชี่ยวชาญจากกองทัพบก	จำนวน ๔ คน
ผู้เชี่ยวชาญจากกระทรวงมหาดไทย	จำนวน ๒ คน
ผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัย	จำนวน ๒ คน

๓. ขอบเขตห้วงเวลา ในการวิจัยครั้งนี้จะใช้เวลาในการวิจัย ตั้งแต่ พ.ย.๖๐ - พ.ค.๖๑

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

๑. การรวบรวมข้อมูล

๑.๑ ข้อมูลทุติยภูมิ จะรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิดทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ห้องสมุด สภาความมั่นคงแห่งชาติ ห้องสมุดกองทัพภาคที่ ๒ และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

๑.๒ ข้อมูลปฐมภูมิ รวบรวมโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ในด้านการบริหารงานยุทธศาสตร์ จำนวน ๑๐ คน ได้แก่

๑.๒.๑ อดีต มทภ.๒	จำนวน ๒ คน
๑.๒.๒ ผู้ทรงคุณวุฒิ ทบ.	จำนวน ๑ คน
๑.๒.๓ มทภ.๒	จำนวน ๑ คน
๑.๒.๔ อธิการบดี/รองอธิการบดี	จำนวน ๒ คน
๑.๒.๕ รอง มทภ.๒	จำนวน ๒ คน
๑.๒.๖ ผวจ.	จำนวน ๒ คน

นอกจากนั้นยังมีการจัดสัมมนาผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง ๒๐ จังหวัดเพื่อเตรียมการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒

๒. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นหลักด้วยการนำข้อมูลทั้งทุติยภูมิ และปฐมภูมิมาจัดระเบียบแล้ววิเคราะห์ร่วมกับแนวความคิดทฤษฎีที่กำหนด แล้วสังเคราะห์ออกมา เป็นแนวทางการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติสู่การปฏิบัติต่อไป

ผลการวิจัย

๑. จากการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ พบว่าเป็นยุทธศาสตร์ที่เชื่อมต่อยุทธศาสตร์ฉบับเดิม คือยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐ ได้เพิ่มเติมในเรื่องเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์และเพิ่มเติมประเด็น

ยุทธศาสตร์จากเดิม ๖ ประเด็นยุทธศาสตร์เป็น ๘ ประเด็นยุทธศาสตร์ ตามสถานการณ์ความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการใช้พลังอำนาจของชาติในด้านเศรษฐกิจและสังคม มาสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคง ตลอดจนให้น้อมนำศาสตร์พระราชาและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในรัชกาลที่ ๙ มาช่วยในการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

๒. จากการศึกษาพบปัญหาในการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐ แบ่งออกเป็น ๕ ด้านดังนี้

๒.๑ ด้านบุคลากรและการปฏิบัติงาน บุคลากรที่รับผิดชอบปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติในแต่ละพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ และทักษะของการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ เมื่อมีการโยกย้ายสับเปลี่ยนบ่อยครั้งจนขาดความต่อเนื่อง ทำให้เป็นปัญหาของการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์จนหลายครั้งส่งผลให้ไม่มีการจัดสรรทรัพยากรที่สอดคล้องกับปัญหาและเป้าหมายในพื้นที่ที่กำหนดไว้

๒.๒ ด้านกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ที่ผ่านมามีปัญหาว่ากฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการนำยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติไปสู่การปฏิบัติ บางเรื่องบางประการเป็นอุปสรรคไม่สามารถรองรับกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง หรือไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งยังมีข้อจำกัดในการนำกฎหมายไปบังคับใช้ เพราะยังขาดการชี้แจงทำความเข้าใจ โดยเฉพาะกับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่ไม่เท่าเทียมกัน จนเป็นอุปสรรคและข้อจำกัดต่อการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

๒.๓ ด้านแผนงาน โครงการ และงบประมาณ หน่วยงานในระดับจังหวัดขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนงาน/โครงการด้านความมั่นคงในแผนพัฒนาจังหวัด ขาดการบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน และขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการพัฒนาเพื่อความมั่นคงของชาติ ส่งผลให้ไม่ได้รับความสำคัญในการดำเนินงานและไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในเชิงพื้นที่

๒.๔ ด้านกลไกการบริหารจัดการดำเนินงาน กลไกการบริหารงานพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติที่มีการจัดวางระบบไว้แล้ว เมื่อนำไปสู่การปฏิบัติยังขาดความเชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงาน ทั้งหน่วยงานส่วนกลางกับหน่วยงานระดับจังหวัดและระดับพื้นที่ นอกจากนี้ ยังพบว่ากลไกบางหน่วยงานยังไม่ได้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบไว้ด้วย

๒.๕ ด้านการจัดทำฐานข้อมูล ที่ผ่านมามีการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในระดับพื้นที่และจังหวัดยังขาดความสมบูรณ์ไม่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ตลอดจนยังขาดความเชื่อมโยงของข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ

๓. แนวทางการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ ไปสู่การปฏิบัติควรกำหนดขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

๓.๑ พันธกิจ เป็นการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ หรือ พมพ.ทภ.๒ ให้มีความชัดเจนในการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ โดยกำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ หรือ พมพ.ทภ.๒ มีอำนาจหน้าที่ภายในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

๓.๑.๑ กำหนดมาตรการและแนวทางการพัฒนา เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ให้สอดคล้องกับแผนป้องกันประเทศ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ และยุทธศาสตร์ความมั่นคงที่เกี่ยวข้อง

๓.๑.๒ ดำเนินการจัดทำแผนกลยุทธ์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติกรอบนโยบายการพัฒนา เพื่อเสริมความมั่นคงของกองทัพบกในพื้นที่ชายแดน และแผนป้องกันประเทศ

๓.๑.๓ ร่วมกับจังหวัด กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณากำหนดแผนการดำเนินงานในการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ

๓.๑.๔ ให้ความเห็นชอบแผนงานหรือโครงการการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติโดยพิจารณาจากลำดับความสำคัญเร่งด่วน พื้นที่เป้าหมาย และความสอดคล้องกับแผนป้องกันประเทศ และยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ เพื่อเสริมการพัฒนาจังหวัดให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๓.๑.๕ อำนาจการ ประสานงาน ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติให้ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๑.๖ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ พมพ.ทภ.๒ มอบหมาย

๓.๑.๗ ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายและอำนาจการพัฒนา เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ หรือ นพช. มอบหมาย

๓.๒ สถานการณ์ภัยคุกคามความมั่นคง การประเมินความเสี่ยงและแนวโน้ม

เป็นการวิเคราะห์พื้นที่ปฏิบัติการทั้งหมดใน ๒๐ จังหวัด เพื่อกำหนดพื้นที่เป้าหมายของแต่ละจังหวัดในระดับตำบล/หมู่บ้าน เพื่อให้จังหวัดประกาศเป็นพื้นที่ที่ให้ความเร่งด่วนเป็นลำดับแรกในการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง รวมทั้งพื้นที่ที่มีปัญหาด้านความมั่นคงที่คาบเกี่ยวกัน ตั้งแต่ ๒ จังหวัดขึ้นไป ซึ่งจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งไม่สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ ก็จะแยกนำมาบริหารจัดการเป็นโครงการพัฒนาเฉพาะพื้นที่ต่างหาก โดยคณะกรรมการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ หรือ พมพ.ทภ.๒ ได้มอบหมายให้กองกำลังป้องกันชายแดนเป็นผู้รับผิดชอบ

๓.๓ วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์

“คน ชุมชนในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๒ และพื้นที่เป้าหมายมีการพัฒนา มีจิตสำนึก ความมั่นคงมีภูมิคุ้มกันสามัคคีปรองดอง สามารถพัฒนาร่วมกับประเทศรอบบ้าน เพื่อความมั่นคง ปลอดภัย และประโยชน์สุขของประชาชน”

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

๑. เพื่อน้อมนำศาสตร์พระราชาและแนวพระราชดำริมาเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคง

๒. เพื่อพัฒนาคนและคุณภาพชีวิตของคน ชุมชน และพื้นที่เป้าหมายให้มีโครงสร้างประชากรที่เหมาะสม มีความเข้มแข็ง มั่นคง ปลอดภัย มีจิตสำนึกด้านความมั่นคง พึ่งตนเองได้ รวมทั้งมีภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิตพร้อมเผชิญปัญหา ภัยคุกคาม และการเปลี่ยนแปลง

๓. เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนากับประเทศรอบบ้าน พร้อมทั้งจัดระบบป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน

๔. เพื่อขยายผลองค์ความรู้ด้านการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคง การจัดการโดยสันติวิธี ไปพร้อมกับการนำนวัตกรรมมาใช้ที่เหมาะสม สอดคล้องกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๕. เพื่อเสริมสร้างฐานความมั่นคงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รักษาความสมดุลของระบบนิเวศน์ รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๖. เพื่อให้การบริหารจัดการยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ มีการบูรณาการให้เกิดเอกภาพและประสิทธิภาพในทุกระดับ

ประเด็นยุทธศาสตร์

เพื่อให้ครอบคลุมสาเหตุของปัญหาภัยคุกคามและตอบสนองการแก้ไขปัญหา ตลอดจนเป็นกรอบของการจัดทำแผนงานหรือโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงของชาติในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ จึงกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ รวม ๘ ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยุทธศาสตร์การสืบสานเรียนรู้และขยายผลพัฒนาด้วยศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างศักยภาพและภูมิคุ้มกันของคน ชุมชน และพื้นที่เป้าหมาย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาและป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน พื้นที่ชายฝั่งทะเล และเกาะแก่ง และชุมชนพื้นที่สูง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์ความรู้การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ ยุทธศาสตร์เสริมสร้างความปลอดภัยด้วยมิติวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการจัดการโดยสันติวิธี

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างฐานความมั่นคงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อความสมดุลมั่นคง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๗ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงและการพัฒนา กับประเทศรอบบ้าน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๘ ยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

๓.๔ แนวทางการติดตามและประเมินผล

เพื่อประกันความสำเร็จต่อการดำเนินงานดังกล่าวของทศภาคที่ ๒ จึงได้ใช้แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพตามขั้นตอน คือ การวางแผน ดำเนินงาน ตรวจสอบ และปรับปรุง โดยได้ดำเนินการแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ด้วยการจัดทำแผนกลยุทธ์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ รวมทั้งได้ออกแบบการติดตามประเมินผล การแปลงยุทธศาสตร์ดังกล่าวให้สามารถประเมินผลได้อย่างชัดเจน และรายงานหน่วยเหนือได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

มิติที่ ๑ : มิติด้านประสิทธิผล (การบูรณาการแผนงาน)	มิติที่ ๒ : มิติด้านคุณภาพ (การผลักดันแผนงานโครงการ)
แสดงความสามารถในการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนของการจัดทำแผน และความสามารถในการบูรณาการแผนงาน/โครงการได้ครบถ้วนสมบูรณ์ตามประเด็นยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ที่ได้รับมอบ	แสดงความสามารถในการจัดทำและนำเสนอแผนงาน/โครงการในพื้นที่รับผิดชอบ และความสามารถในการดำเนินโครงการในพื้นที่รับผิดชอบ
มิติที่ ๓ : มิติด้านประสิทธิภาพ (ความสอดคล้องเชื่อมโยงพื้นที่เป้าหมาย)	มิติที่ ๔ : มิติด้านการพัฒนาองค์กร (การตอบสนองนโยบายและสั่งการ)
แสดงความสามารถในการเสนอแผนงานโครงการที่สอดคล้องเชื่อมโยงต่อพื้นที่เป้าหมายระดับจังหวัด และพื้นที่เป้าหมายระดับกองทัพภาค	แสดงความสามารถในการดำเนินโครงการในพื้นที่องค์กรของตนเอง และความสามารถการจัดการความรู้และระบบสารสนเทศในการรายงาน

๓.๕ กลยุทธ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยุทธศาสตร์การสืบสานเรียนรู้และขยายผลพัฒนาด้วยศาสตร์พระราชารักษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จำนวน ๔ กลยุทธ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างศักยภาพและภูมิคุ้มกันของคน ชุมชน และพื้นที่เป้าหมาย จำนวน ๘ กลยุทธ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาและป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน พื้นที่ชายฝั่งทะเล และเกาะแก่ง และชุมชนพื้นที่สูง จำนวน ๒๐ กลยุทธ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์ความรู้การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง จำนวน ๗ กลยุทธ์

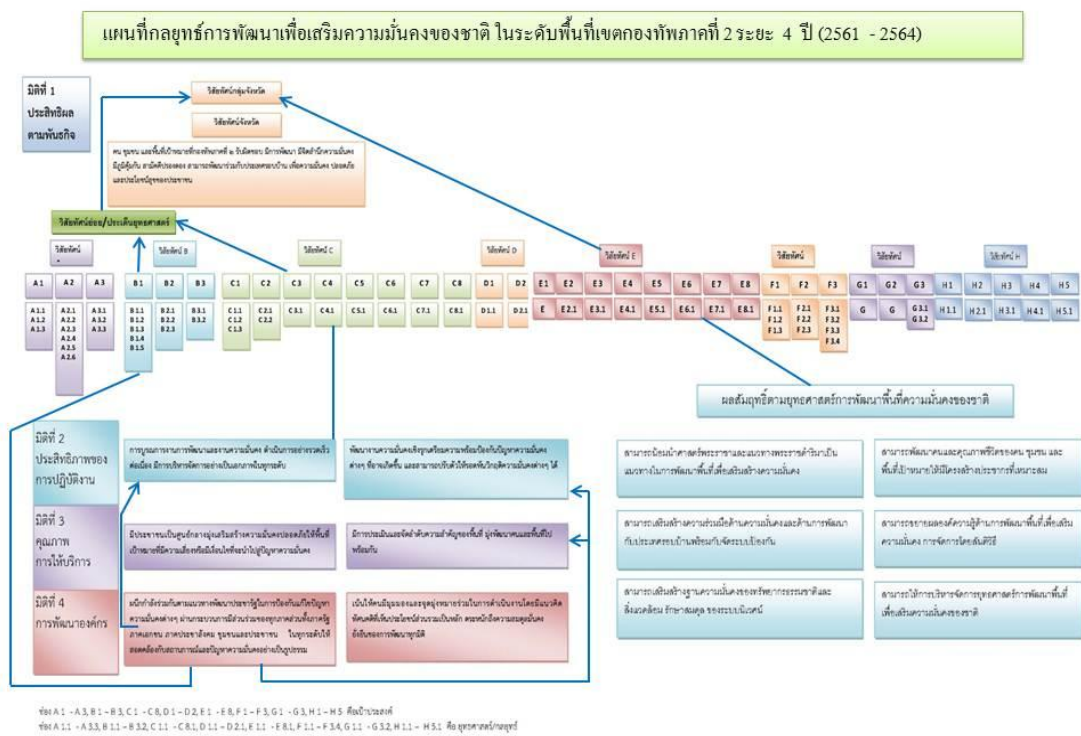
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ ยุทธศาสตร์เสริมสร้างความมั่นคงด้วยมิติวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการจัดการโดยสันติวิธี จำนวน ๕ กลยุทธ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างฐานความมั่นคงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อความสมดุลมั่นคง จำนวน ๙ กลยุทธ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๗ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างร่วมมือด้านความมั่นคงและการพัฒนากับประเทศรอบบ้าน จำนวน ๕ กลยุทธ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๘ ยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ จำนวน ๖ กลยุทธ์

๓.๖ แผนที่กลยุทธ์

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

การแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ สามารถกำหนดเป็นแผนกลยุทธ์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ รองรับยุทธศาสตร์ดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางให้กับกลไกซึ่งรับผิดชอบในระดับจังหวัดได้แปลงไปสู่แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาของจังหวัดและแผนงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงในจังหวัดซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับยุทธศาสตร์อื่น ๆ ที่กองทัพภาคที่ ๒ รับผิดชอบ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ของกองทัพบก พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙ และยุทธศาสตร์กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ เป็นต้น ซึ่งจะสามารถยกระดับการบริหารจัดการในแต่ละยุทธศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นในลักษณะเดียวกัน

๒. ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติการ

๒.๑ ปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นจากการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ คือ การขาดความรู้ความเข้าใจในหลักวิชาการของผู้บริหารในระดับพื้นที่และผู้ปฏิบัติในระดับจังหวัด สาเหตุเนื่องมาจากความถี่การเปลี่ยนแปลงของผู้ปฏิบัติค่อนข้างบ่อย ตลอดจนการขาดองค์ความรู้ใหม่ในการแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติตามหลักวิชาการ ทำให้การดำเนินการที่ผ่านมามีการแปลงยุทธศาสตร์ขาดความเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่เป้าหมายกับปัญหาภัยคุกคามที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เช่น ขาดการวิเคราะห์พื้นที่เป้าหมายและการจัดลำดับความรุนแรงของปัญหาในพื้นที่เป้าหมาย ทำให้การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรไม่ตรงกับพื้นที่ที่ประสบกับปัญหาภัยคุกคาม ตลอดจนขาดการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่ไม่สอดคล้องกันระหว่างประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติพ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ กับยุทธศาสตร์ของจังหวัด ส่งผลให้การบริหารจัดการลดประสิทธิภาพลงจากเดิมอีกชั้นหนึ่ง ดังนั้น ควรจัดให้มีการสัมมนาผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่และระดับจังหวัด ตลอดจนเจ้าที่ระดับปฏิบัติการเป็นประจำทุกปี โดยเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่และให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการนำไปใช้ประโยชน์ต่อการบริหารจัดการให้เท่าทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ตลอดจนให้มีการทบทวนพื้นที่เป้าหมายเป็นประจำทุกปีทั้งในระดับพื้นที่และระดับจังหวัด เนื่องจากปัญหาภัยคุกคามมีลักษณะเป็นพลวัตรสามารถขยายวงไปสู่พื้นที่อื่นๆได้อย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา

๓. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การดำเนินการวิจัยในครั้งต่อไป เห็นควรนำกลยุทธ์ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ นำไปศึกษาหาแนวทางที่เหมาะสมในการแปลงกลยุทธ์ไปสู่แผนงาน/โครงการและกิจกรรม ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องเชื่อมโยง กับพื้นที่เป้าหมายของจังหวัด ตลอดจนมีความเหมาะสมสอดคล้องเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ กับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ ๒ บังเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าประสงค์ของรัฐบาลที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ